

Årsmelding og årsregnskap 2018

Randaberg
kommune

Bli med i
demensforeningen!

Vi arbeider for
dine interesser!

Innholdet

- Gir et helhetlig bilde	side 4
Organisasjonen	side 5
Regnskapsprinsipper	side 6
1) Årsregnskap	side 8
• Hovedoversikter	side 10
• Noter	side 18
• Kommentarer og vurderinger	side 40
• Revisors beretning	side 46
2) Personalpolitikk	side 50
• Ansatte og årsverk	side 52
• Stillingsstørrelser	side 52
• Sykefravær	side 53
• Miljøstatus	side 56
3) Tjenesteområdene	side 58
• Sentraladministrasjonen	side 60
• Oppvekst	side 64
• Helse og velferd	side 78
• NAV	side 86
• Plan og miljø	side 90
• Kultur	side 98
• Tekniske tjenester	side 108

- Gir et helhetlig bilde

Årsregnskapet og årsmeldingen gir en beskrivelse av hva Randaberg kommune ga av tjenester i 2018 og hvordan disse er finansiert. Randaberg kommune har for 2018 samlet årsmeldingen og årsregnskapet i ett dokument, som samlet skal gi et helhetlig bilde av den kommunale virksomheten i 2018.

Dette dokumentet er en viktig brikke i det kommunale plansystemet, og viser både de økonomiske og de driftsmessige sidene ved året som gikk. Selve årsregnskapet med noter og kommentarer er et eget kapittel og gir revisor nok grunnlag for sin vurdering og behandling av regnskapet for 2018.

I årsmeldingen skal tjenesteproduksjon og øvrige aktiviteter evalueres i forhold til måloppnåelse. Det innebærer en beskrivelse av:

- Ressursbruk i kommunen samlet og fordelt på tjenesteområdene
- Ressursutnyttelse, resultatmåling og produktivitetsutvikling
- Kvalitet og omfang av tjenestetilbud i forhold til behov, rammer og ressurser

For kommuneorganisasjonen skal årsmeldingen være et grunnlag for organisasjonens målstyring, i tillegg til å være en evaluering av virksomheten. Årsmeldingen evaluerer strategiske mål og tiltak knyttet til disse. Den er med på å danne grunnlaget for strategier og tiltak for senere år. Årsmeldingen skal fungere som et informasjonsdokument for kommunens innbyggere, næringsliv og andre lesere gjennom beskrivelse av de kommunale virksomheter og oppnådde resultater i 2018.

Årsmeldingen er detaljert og omfattende. Dette er gjort for at politikere og ansatte skal få grundig informasjon om kommunen både når det gjelder overordnede styringssystemer, tjenestebeskrivelser fra avdelingene, ressursbruk, mål og måloppnåelse. For 2018 har vi også laget en kortversjon av årsmeldingen som skal gjøre denne mer tilgjengelig for publikum.

Randaberg, 2. april 2019

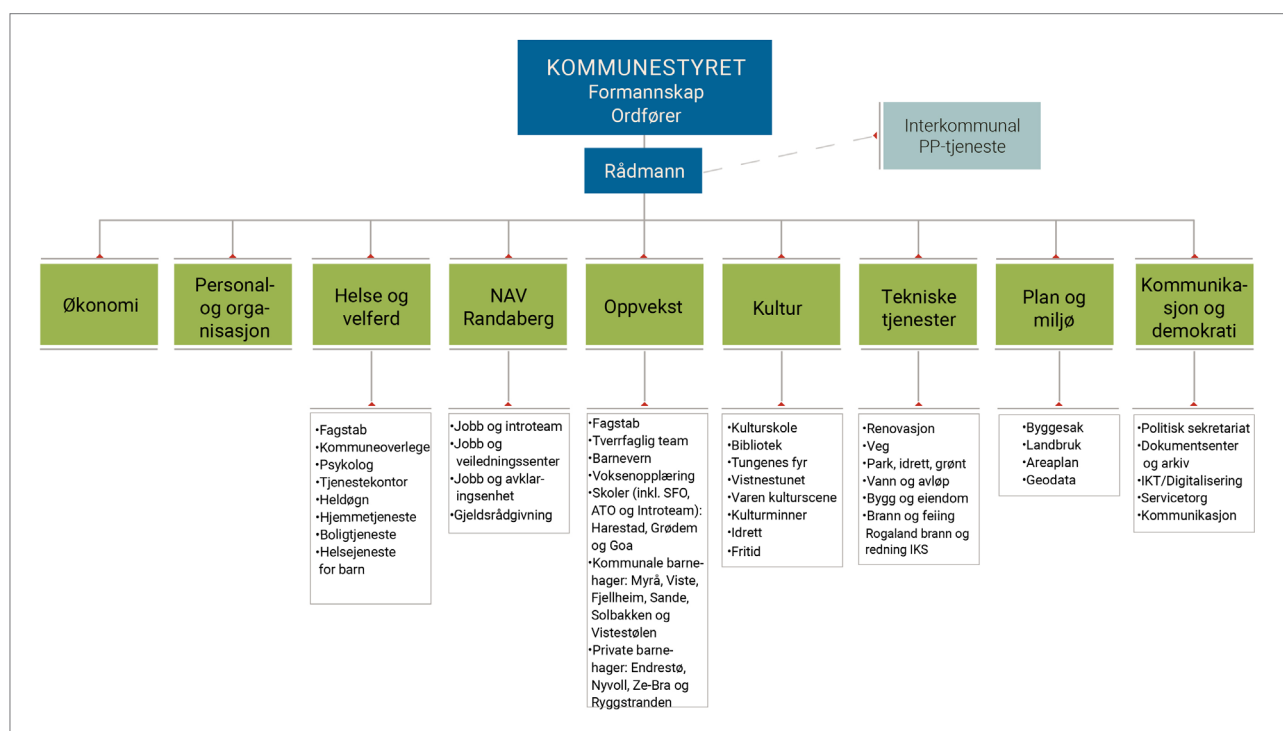
Per Blikra
økonomisjef

Magne Fjell
rådmann

**"I årsmeldingen
skal tjeneste-
produksjonen og
øvrige aktiviteter
evalueres i forhold
til måloppnåelse."**

Organisasjonen

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er gjort opp etter kommuneloven og forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Endelige og foreløpige standarder utgitt av "Foreningen for god kommunal regnskapsskikk" er også lagt til grunn ved regnskapsavslutningen.

Etter regnskapsforskriftens § 7 gjelder følgende prinsipper:

- All tilgang og bruk av midler i løpet av året skal framgå av regnskapet, og føring av tilgang og bruk direkte mot balansen skal ikke forekomme.
- Anordningsprinsippet skal benyttes ved regnskapsføringen. Det vil si at alle kjente inntekter og utgifter skal medtas i drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes.
- Alle utgifter skal regnskapsføres brutto. Det skal derfor ikke gjøres fradrag for tilhørende inntekter til utgiftspostene, og inntektspostene skal ikke framstå med fradrag for eventuelle utgiftsposter.
- Investeringer i anleggsmidler skal, med en verdi over 100.000 kr og økonomisk levetid lenger enn tre år, føres i investeringsregnskapet og aktiveres i balansen til anskaffelses kost. Anleggsmidlene avskrives over forventet økonomisk levetid i henhold til forskriftenes bestemmelser om avskrivningsperioder.
- Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende, dersom de ikke er vurdert usikre eller foreldet.

Randaberg kommune finansierer investeringene samlet. Det vil si at bruk av lån, avdragsinntekter fra Lyse og bruk av ubundne investeringsfond ikke er knyttet opp mot de ulike investeringsprosjektene. Vi har likevel en oversikt over medgått og gjenstående på investeringsprosjektene.

I tillegg vil rådmannen (i egen sak i forlengelsen av årsregnskapet) foreslå å gjøre nødvendige budsjettendringer, for å bruke ubrukte lånemidler og/eller fondsmidler til de prosjektene som skal videreføres fra 2018 til 2019, med finansiering fra tidligere år.

"Randaberg kommune finansierer investeringen samlet. Det vil si at bruk av lån (...) ikke er knyttet opp mot de ulike investeringsprosjektene."

1

Årsregnskap

Hovedoversikter

Hovedoversikt drift.

(Alle tall i 1000)	Reg2018	Bud2018	Just.B-18	R 2017	Bud2019
DRIFTSINNTEKTER					
Brukerbetalinger (note 1)	-35 090	-33 879	-33 865	-34 723	-35 148
Andre salgs- og leieinntekter (note 2)	-70 604	-69 362	-69 370	-65 317	-71 274
Overføringer med krav til motytelser (note 3)	-119 937	-69 760	-69 266	-125 836	-71 605
Rammetilskudd fra staten (note 4)	-245 073	-228 127	-228 127	-227 700	-252 822
Andre statlige overføringer (note 5)	-65 374	-50 177	-61 525	-68 084	-48 034
Andre overføringer	-671	-670	-670	-2 503	-684
Skatt på inntekt og formue (note 4)	-354 189	-373 000	-373 106	-341 416	-368 710
Eiendomsskatt	-17 859	-18 451	-18 451	-17 938	-18 301
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	-908 797	-843 426	-854 380	-883 517	-866 578
DRIFTSUTGIFTER					
Lønnsutgifter	470 208	443 028	445 324	461 819	460 045
Sosiale utgifter	124 270	127 486	128 694	119 850	133 734
Kjøp av varer og tjenester (note 6)	104 532	84 365	86 392	102 346	87 905
Kjøp av tj. som erstatter kommunal tj.prod.	93 019	86 662	89 285	88 035	86 120
Overføringer (note 7)	77 034	53 090	53 319	71 704	58 986
Avskrivninger (note 8)	55 651	44 280	44 280	43 568	55 930
Fordelte utgifter	-4 653	-4 053	-4 110	-3 811	-4 153
Sum driftsutgifter	934 491	850 132	860 797	901 201	888 323
Brutto driftsresultat	25 694	6 706	6 418	17 683	21 745
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER					
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak (note 9)	-26 904	-24 286	-24 286	-24 657	-25 816
Mottatte avdrag på lån	-987	0	0	-295	-4 000
Sum eksterne finansinntekter	-27 891	-24 286	-24 286	-24 951	-29 816
Finansutgifter					
Renteutg., provisj og andre finansutg. (note 9)	21 867	28 881	28 881	15 399	29 691
Avdragsutgifter (note 9)	39 404	39 326	39 326	32 633	39 996
Utlån	457	110	110	990	4 110
Sum eksterne finansutgifter	61 728	68 317	68 317	49 022	73 797
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	33 837	44 031	44 031	24 071	43 981
Motpost avskrivninger	-55 650	-44 280	-44 280	-43 568	-55 930
Netto driftsresultat (note 10)	3 881	6 457	6 169	-1 814	9 796
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-0,4 %	-0,8 %	-0,7 %	0,2 %	-1,1 %
AVSETNINGER					
Bruk av tidl. års regnskapsm. mindreforbruk	-4 060	0	0	-18 246	0
Bruk av disposisjonsfond	-7 444	-5 800	-1 610	-5 220	-8 050

(Alle tall i 1000)	Reg2018	Bud2018	Just.B-18	R 2017	Bud2019
AVSETNINGER					
Bruk av bundne fond	-4 217	-1 432	-5 364	-5 129	-2 073
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	-15 721	-7 232	-6 974	-28 595	-10 123
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnskapsm. merforbr.	0	0	0	0	0
Avsetninger disposisjonsfond	5 696	115	115	21 572	0
Avsetninger til budne fond	5 016	48	48	4 777	29
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0
Sum avsetninger	10 712	163	163	26 349	29
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	1 128	612	642	4 060	298

Regnskapsskjema 1A.

(Alle tall i 1000)	Reg2018	Bud2018	Just.B-18	R 2017	Bud2019
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER					
Skatt på inntekt og formue	-354 189	-373 000	-373 106	-341 416	-368 710
Ordinært rammetilskudd	-245 073	-228 127	-228 127	-227 700	-252 822
Skatt på eiendom	-17 859	-18 451	-18 451	-17 938	-18 301
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-65 374	-50 177	-61 525	-68 084	-48 034
Sum frie disponible inntekter	-682 495	-669 755	-681 209	-655 139	-687 867
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER					
Renteinntekter og utbytte	-27 891	-24 286	-24 286	-24 951	-29 816
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutg.	21 867	28 881	28 881	15 399	29 691
Avdrag på lån	39 861	39 436	39 436	33 623	44 106
Netto finansinntekter/-utgifter	33 837	44 031	44 031	24 071	43 981
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER					
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	5 696	115	115	21 572	0
Til bundne avsetninger	6 144	660	690	8 837	327
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-4 060	0	0	-18 246	0
Bruk av ubundne avsetninger	-7 444	-5 800	-1 610	-5 220	-8 050
Bruk av bundne avsetninger	-4 217	-1 432	-5 364	-5 129	-2 073
Netto avsetninger	-3 881	-6 457	-6 169	1 814	-9 796
FORDELING					
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-652 538	-632 181	-643 347	-629 254	-653 682
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	652 538	632 181	643 347	629 254	653 682
Merforbruk/mindreforbruk = 0	0	0	0	0	

Regnskapsskjema 1B.

(Alle tall i 1000)		Regnskap 2017	Vedtatt budsjett	Juster budsjett	Avvik regnsk./just. bud.	Regnskap 2016
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER						
12	Rådmannen samlet	42 240	51 265	44 951	(2 711)	40 438
20	Helse- og oppvekst	187 819	181 497	185 287	2 532	183 866
22	Skole	274 379	272 388	274 379	(0)	263 434
35	NAV	49 415	45 246	49 733	(318)	51 627
41	Tekniske tjenester	27 426	22 535	22 947	4 479	23 806
42	Plan og utvikling	4 912	5 252	5 375	(463)	5 846
50	Kultur	26 997	26 506	26 741	256	25 661
60	Kirken	7 365	7 365	7 365	-	7 050
Samlet skjema 1B		620 553	612 054	616 778	3 775	601 728

Avvik mellom skjema 1B og 1A skyldes at visse transaksjoner ikke er ført 100 % etter skillet 1A og 1B forutsetter.

Sum ført på tjenesteområdene (1B)	620 553	612 054	616 778	3 775	601 728
Overføringsutgifter og finansutg. ført i drift (trekkes fra)	-7 132	-273	-273	-6 859	-7 410
Overføringsinntekt. ført i drift (trekkes fra)	27 383	21 368	23 578	3 805	25 633
Finansinntekter ført i drift (trekkes fra)	12 669	1 332	5 564	7 106	10 669
Driftsutgifter ført utenom drift (legges til)	86	0	0	86	22
Driftsinntekt. ført utenom drift (legges til)	-1 022	-2 300	-2 300	1 278	-1 389
Korr. driftsutg. (til 1A : "Sum fordelt til drift")	652 538	632 181	643 347	9 191	629 254

Hovedoversikt, investering.

(Alle tall i 1000)	Reg2018	Bud2018	Just.B-18	R 2017	Bud2019
INVESTERINGSINNTEKTER					
Salg av driftsmidler og fast eiendom (note 12)	-29 666	-29 500	-29 500	-264	0
Andre salgsinntekter	-170	0	0	0	0
Refusjoner (note 13)	-32 450	0	-10 912	-57 913	-1 100
Statlige overføringer	-6 176	-48 000	-48 000	-6 533	-13 000
Andre overføringer	-26 249	-500	-500	0	-500
Renteinntekter og utbytte	-9	0	0	0	0
Sum inntekter	-94 720	-78 000	-88 912	-64 709	-14 600
INVESTERINGSUTGIFTER					
Lønnsutgifter	1	0	0	120	0
Sosiale utgifter	0	0	0	28	0
Varer og tj. i komm. egenproduksjon (note 14)	128 823	141 582	255 262	225 671	90 132
Kjøp av tj. som erstatter egenproduksjon	138	0	0	3	0
Overføringer (note 15)	21 686	0	0	48 075	0
Renteutgifter og omkostninger	1 075	950	950	4 902	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0
Sum utgifter	151 722	142 532	256 212	278 799	90 132
FINANSUTGIFTER					
Avdragsutgifter (note 16)	0	0	0	13 472	0
Utlån (note 17)	39 820	25 000	43 729	23 738	25 000
Kjøp av aksjer og andeler (note 18)	1 971	0	0	1 780	0
Dekning av tidligere års udekket merforbruk	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond (note 11)	0	345	345	2 725	0
Avsetninger til bundne fond (note 11)	10 243	0	0	8 943	0
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0
Sum finanstransaksjoner	52 034	25 345	44 074	50 658	25 000
Finansieringsbehov	109 045	89 877	211 374	264 748	100 532
FINANSIERING					
Bruk av lån (note 19)	-88 394	-80 397	-203 916	-227 232	-97 252
Mottatte avdrag på utlån (note 20)	-13 522	-3 280	-3 280	-8 070	-3 280
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert mindreforbruk	0	0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet (note 11)	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond (note 11)	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond (note 11)	-2 314	0	0	-12 414	0
Bruk av bundne fond (note 11)	-4 807	0	-4 178	-17 032	0
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-109 037	-83 677	-211 374	-264 748	-100 532
Udekket/udisponert	0	6 200	0	0	0

Regnskapsskjema 2A.

(Alle tall i 1000)	Reg2018	Bud2018	Just.B-18	R 2017	Bud2019
FINANSIERINGSBEHOV					
Investeringer i anleggsmidler	150 647	141 582	255 262	273 897	90 132
Utlån og forskutteringer	41 791	25 000	43 729	25 518	25 000
Avdrag på lån	1 075	950	950	18 374	0
Avsetninger	10 243	345	345	11 668	0
Årets finansieringsbehov	203 756	167 877	300 286	329 458	115 132
FINANSIERING					
Bruk av lånemidler	-88 394	-80 397	-203 916	-227 232	-97 252
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-29 666	-29 500	-29 500	-264	0
Tilskudd til investeringer	-32 425	-48 500	-48 500	-6 533	-13 500
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-45 972	-3 280	-14 192	-65 984	-4 380
Andre inntekter	-178	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-196 636	-161 677	-296 108	-300 012	-115 132
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-7 121	0	-4 178	-29 446	0
Sum finansiering	-7 121	0	-4 178	-29 446	0
Udekket/udisponert = 0	0	6 200	0	0	0

Anskaffelse og anvendelse av midler.

(Alle tall i 1000)	Reg 2018	Reg 2017
ANSKAFFELSE AV MIDLER		
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	908 797	883 517
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	94 711	64 709
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	129 815	260 254
Sum anskaffelse av midler	1 133 324	1 208 480
ANVENDELSE AV MIDLER		
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	878 840	857 632
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	150 647	273 897
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	104 594	92 915
Sum anvendelse av midler	1 134 082	1 224 444
Anskaffelse - anvendelse av midler	-758	-15 964
Endring i ubrukte lånemidler	31 583	-11 525
Endring i arbeidskapital iflg bevilgningsregnskapet	30 825	-27 489
Endring i omløpsmidler	-28 755	-746
Endring i kortsiktig gjeld	59 579	-26 743
Endring i arbeidskapital iflg balanseregnskapet	30 824	-27 489
Differanse	0	0
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER		
Avsetninger	22 083	42 077
Bruk av avsetninger	-22 842	-58 041
Til avsetning senere år	0	0
Netto avsetninger	-759	-15 964

Balanseregnskapet.

(Alle tall i 1000)	Reg 2018	Reg 2017
EIENDELER		
(A) Anleggsmidler		
Faste eiendommer og anlegg (note 21)	1 712 818	1 607 833
Utstyr, maskiner og transportmidler (note 21)	25 785	25 569
Utlån	194 109	168 341
Aksjer og andeler	59 160	57 188
Pensjonsmidler	804 614	724 580
Sum anleggsmidler	2 796 485	2 583 511
(B) Omløpsmidler		
Kortsiktige fordringer (note 22)	51 485	95 676
Premieavvik	25 383	18 476
Aksjer og andeler	20	0
Sertifikater	0	0
Obligasjoner	0	0
Kasse, bankinnskudd	292 592	284 072
Sum omløpsmidler	369 480	398 234
Sum eiendeler (A + B)	3 165 965	2 981 746
EGENKAPITAL OG GJELD		
(C) Egenkapital		
Disposisjonsfond (note 23)	-56 115	-57 863
Bundne driftsfond (note 23)	-18 086	-17 817
Ubundne investeringsfond (note 23)	-27 585	-29 899
Bundne investeringsfond (note 23)	-15 162	-9 195
Regnskapsmessig mindreforbruk (note 24)	-1 128	-4 060
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Prinsippendringer som påvirker AK, drift (note 25)	-11 751	-11 751
Kapitalkonto	-680 612	-561 372
Sum egenkapital	-810 439	-691 958
(D) Gjeld		
Pensjonsforpliktelse	-941 780	-897 286
Ihendehaverobligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	-557 367	-557 367
Andre lån (note 26)	-732 249	-651 425
Sum langsiktig gjeld	-2 231 396	-2 106 078
Kassekredittlån	0	0
Annen kortsiktig gjeld (note 27)	-124 131	-183 710
Premieavvik	0	0
Sum kortsiktig gjeld	-124 131	-183 710
Sum gjeld (D)	-2 355 526	-2 289 788
Sum egenkapital og gjeld (C + D)	-3 165 965	-2 981 746
Balansens nettosum	0	0

(Alle tall i 1000)	Reg 2018	Reg 2017
(E) Memoriakonti		
Ubrukte lånemidler	115 522	83 939
Andre memoriakonti	19 866	19 674
Motkonto for memoriakontiene	-135 388	-103 613
Sum memoriakonti	0	0

Noter til balanseregnskapet.

(Alle tall i 1000)	Reg 2018	Reg 2017
DISPOSISJONSFOND		
LN01 Disposisjonsfond pr. 1.1	57 863	41 511
LN02 Avsatt til disp.fond i driftsregnskapet	5 696	21 572
LN03 Bruk av disp.fond i investeringsregnskapet	0	0
LN04 Bruk av disp.fond i driftsregnskapet	-7 444	-5 220
LN05 Disposisjonsfond pr. 31.12	56 115	57 863
UBUNDNE INVESTERINGSFOND		
LN06 Ubundne investeringsfond pr. 1.1	29 899	39 587
LN07 Avsatt til ubundne investeringsfond	0	2 725
LN08 Bruk av ubundne investeringsfond	-2 314	-12 414
LN09 Ubundne investeringsfond pr.31.12	27 585	29 899
BUNDNE INVESTERINGSFOND		
LN10 Bundne investeringsfond pr. 1.1	9 195	16 296
LN11 Avsatt til bundne investeringsfond	10 243	8 943
LN12 Bruk av bundne investeringsfond	-4 282	-16 044
LN13 Bundne investeringsfond pr. 31.12	15 162	9 195
BUNDNE DRIFTSFOND		
LN14 Bundne driftsfond pr. 1.1	17 817	19 157
LN15 Avsatt til bundne driftsfond	5 016	4 777
LN16 Bruk av bundne driftsfond i driftsregnskapet	-4 217	-5 129
LN17 Bruk av bundne driftsfond i investeringsregnskapet	-524	-989
LN18 Bundne driftsfond pr. 31.12	18 086	17 817

Noter til hovedoversikt for drifts- og kapitalregnskap og balanse (nummerhenvisning)

Driftsregnskapet:

- 1) Det er økte brukerbetalinger på egenbetaling pasienter og salg av mat, og redusert foreldrebetaling.
- 2) Økte salgs- og leieinntekter skyldes økt diverse salg og diverse gebyr, leieinntektene er redusert. Selvkostberegningen på VAR-området for 2018 viser en merinntekt på slam og merutgift på vann, avløp, renovasjon, feiing, plan og oppmåling. Disse er trukket inn av eller avsatt til fond i henhold til selvkostforskriftene.
- 3) I refusjoner er 27,5 mill. kr sykepenger, og 26,1 mill. kr er refusjon for ressurskrevende brukere. Momskompensasjonen på drift er 16,8 mill. kr. Denne budsjetteres verken på innteks- eller utgiftssiden da den netto er null, se også tilsvarende i note 7, overføringer.
- 4) Rammetilskudd og inntektsutjevning er 16,9 mill. kr høyere enn revidert budsjett. Dette skyldes lavere inntektsutjevning pga at skatteinntekten i landet ble høyere enn i Randaberg. Skatteinntekten var 18,9 mill. kr lavere enn revidert budsjett. Samlet er rammetilskudd/inntektsutjevning og skatteinntekt 2,0 lavere enn det justerte budsjett.
- 5) Andre statlige overføringer er prosjektmidler til skole, helsetjenester, barnevern, rusarbeid, kompensasjon for investeringer skole og helse, integreringstilskudd og tilskudd til introduksjons- og kvalifiseringsprogram NAV.
- 6) Økt kjøp av varer og tjenester er spesielt på kurs, transport, strøm, avgifter, reparasjon/vedlikehold og vikar/konsulenttjenester. Lavere husleieutgifter og vedlikehold utleieboliger har tilsvarende lavere leieinntekter.
- 7) I overføringer ligger merutgifter i forhold til budsjett på momskompensasjon drift på 16,8 mill. kr.
- 8) Det er foretatt ordinære avskrivninger på aktivert fast eiendom, utstyr, maskiner og transportmidler.
- 9) Renteinntekter og renteutgifter er netto 9,6 mill. kr lavere enn justert budsjett. Dette skyldes i hovedsak lave lånerenter og en god bankavtale. Vi har en del sertifikatlån som det ikke betales ordinære avdrag på. Vi har derfor innbetalt et ekstraordinært avdrag på 9,4 mill. kr for å få samlet avdrag 39,4 mill. kr som er det samme som budsjettert. Beregnet minimumsavdrag er 37,6 mill. kr.
- 10) Netto driftsresultat er det beløp som er til disposisjon før avsetninger og øvrige årsoppgjørdisposisjoner. Netto driftsresultat er for 2018 -3,88 mill. kr eller -0,4 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat var i 2017 1,81 mill. kr.
- 11) Oversikt over avsetninger og bruk av avsetninger framgår av eget vedlegg.

Kapitalregnskapet:

12) Salg av eiendom er 29,6 mill. kr. Det var budsjettert med salg i 2018 på 29,5 mill.kr.

13) Refusjoner er i hovedsak momskompensasjon på investeringer samt spillemidler etc.

14) I kapitalregnskapets utgifter er hovedtiltakene følgende:

- Myrå barne- og ressursenter	2,7 mill. kr
- Randaberg Helsesenter	34,8 mill. kr
- Turveg	7,9 mill. kr
- Harestad byggetrinn 2/riving	11,5 mill. kr
- Nyanlegg gatelyst	4,6 mill. kr
- Ny Harestad skole og kulturscene	13,2 mill. kr
- Sanering sentrum	2,8 mill. kr
- Tomt sandvollyebane	2,6 mill. kr
- Ombygging Ryggveien	2,1 mill. kr

15) Overføringer er momskompensasjonen på investeringsutgiftene.

16) Avdragsutgifter gjelder innbetalte avdrag på startlån. Det var i 2017 avsatt 4,7 mill. kr, Det er i tillegg avsatt 10,2 mill. kr i 2018. Begge disse summer skal tilbakebetales Husbanken i 2019.

17) Utlån er utlån av nye startlån 2018.

18) Kjøp av aksjer og andeler er egenkapitalinnskudd i KLP for 2018.

19) Bruk av lån i 2018 er ikke knyttet til de ulike investeringsprosjektene, men ført samlet.

20) Mottatte avdrag på lån er fra Lyse Energi AS og løpende startlån.

Balanseregnskapet:

21) Arbeidet med verdifastsettelse og avskrivninger på faste eiendommer, anlegg og utstyr er videreført etter samme mønster som de siste åra.

22) Fordringer er forskjellige krav som skal innfordres på kort sikt. 8,6 mill. kr er momskompensasjon for siste termin 2018. Ellers er restanser på kommunale avgifter og gebyr og refusjoner fra andre kommuner, fylke eller stat. Det er ingen utestående fordringer på kommunale foretak og bedrifter etter kommunelovens § 11. Heller ikke på interkommunale samarbeid etter kommunelovens § 27. Fordringene er gjennomgått og anses gode, men vil bli fulgt nøye opp i samarbeid med de ansvarlige tjenesteområder. Nødvendige tapsavsetninger er gjort.

23) Fondsmidler er sammensatt av bundne og ubundne kapitalfond, bundne driftsfond og disposisjonsfond. Fordelingen av disse var pr. 31.12.18:

- bundne kapitalfond	15,2 mill. kr
- ubundne kapitalfond	27,6 mill. kr
- bundne driftsfond	17,4 mill. kr
- disposisjonsfond	56,1 mill. kr

Selvkostområdene utgjør en større andel av bundne driftsfond enn forrige år.

Tabell: Gebyrfinansierte selvkosttjenester:

SELVKOSTTJENESTER MED VAR	Vann	Avløp	Renovasjon	Slam	Totalt VAR
Fond per 01.01.	4 874	1 964	346	486	7 670
Inntekter	11 568	14 948	10 317	314	37 147
Utgifter	10 877	14 171	10 803	524	36 375
Renter på fond	124	56	3	9	192
Over-/underskudd	815	833	-483	-201	964
Fond per 31.12	5 689	2 797	-137	285	8 634

SELVKOSTTJENESTER UTEN VAR	Feiing	Regulerings- planer	Byggesak	Oppmåling	Totalt utenom VAR
Fond per 01.01.	125	-406	209	-1 639	-1 711
Inntekter	657	284	3 096	1 093	5 130
Utgifter	691	269	2 571	1 094	4 625
Renter på fond	3	-9	11	-39	-34
Over-/underskudd	-31	6	536	-40	471
Fond per 31.12	94	-400	745	-1 679	-1 240

24) Regnskapet er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk på 1,8 mill. kr etter bruk av fond og avsetninger.

25) Prinsippendringer vedrørende tilskudd til ressurskrevende brukere i 2008 samt prinsippendringer fra tidligere år vedrørende feriepengar, påløpte ikke betalte renter, landbruksvikarer og momskompensasjon er uendret i 2018.

26) Langsiktig gjeld som innbefatter kommunens samlede lånegjeld inkludert videreutlånsmidler, er økt med 125,3 mill. kr. Det er tatt opp nye lån i 2018 med 155,9 mill. kr og betalt avdrag med 30,6 mill. kr. Utgiftsførte avdrag er 1,8mill. høyere enn minimumsavdrag etter kommunelovens § 50 nr. 7. Det er ikke langsiktig gjeld til kommunale foretak og bedrifter etter kommunelovens § 11. Heller ikke til interkommunale samarbeid etter kommunelovens § 27.

27) Kortsiktig gjeld er i hovedsak leverandørgjeld, 51,6 mill. kr, påløpte feriepengar, 47,8 mill. kr, påløpte lånerenter 4,8 mill. kr, og skyldig skattetrekk og arbeidsgiveravgift, 36,3 mill. kr. Dessuten variabel lønn for desember 2018 utbetalt i januar 2019, 3,5 mill. kr. Det er ikke kortsiktig gjeld til kommunale foretak og bedrifter etter kommunelovens § 11. Kortsiktig gjeld til interkommunale samarbeid etter kommunelovens § 27 er 3,1 mill. kr.

" Langsiktig gjeld (...) er økt med 125,3 mill. kr. "

Andre noter

Godtgjørelse til revisjon, ordfører og rådmann:

GODTGJØRELSE TIL REVISJONEN	
Godtgjørelse til revisjonen for 2018	788 743
Av dette utgjorde forvaltningsrevisjon	300 528

LØNN	Ordfører	Varaordfører	Rådmann
Lønn	976 209	242 727	1 088 714

Pensjonsnote 2018:

	KLP	St. P	Total	2017
Pensjonsmidler:				
Pr. 01.01.2018	610 137 183	114 443 222	724 580 405	665 495 679
Endring i 2018	77 052 111	2 981 817	80 033 928	59 084 726
Pr. 31.12.2018	687 189 294	117 425 039	804 614 333	724 580 405
Pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift:				
Pr. 01.01.2018	727 204 644	170 081 435	897 286 079	843 777 022
Endring i 2018	39 943 415	4 550 272	44 493 687	53 509 057
Pr. 31.12.2018	767 148 059	174 631 707	941 779 766	897 286 079
Premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift:				
Pr. 01.01.2018	22 950 532	-4 474 099	18 476 433	16 708 032
Amortisert premieavvik	-4 174 047	744 047	-3 430 000	-3 127 676
Nytt premieavvik	11 175 010	-838 009	10 337 001	4 896 077
Pr. 31.12.2018	29 951 495	-4 568 061	25 383 434	18 476 433
Pensjonskostnad:				
Årets opptjening	42 868 364	9 843 024	52 711 388	50 101 390
Rentekostnad	29 530 129	6 066 128	35 596 257	33 762 969
Forventet avkastning	-28 897 231	-4 518 299	-33 415 530	-30 144 695
Amortisert premieavvik	3 658 236	-652 101	3 006 135	2 741 171
Administrasjonskostnad	2 937 961	317 684	3 255 645	3 118 243
Sum pensjonskostnad	50 097 459	11 056 436	61 153 895	59 579 078

" Det er tatt opp nye lån i 2018 med 155,9 mill. kr og betalt avdrag med 30,6 mill. kr. "

Kommunens garantiansvar:

TALL I 1000	ANSVAR	ANSVAR	GARANTI
PERSON, FIRMA, ORG.	31.12.2018	31.12.2017	UTGÅR
IVAR, vann/avløp/renovasjon	110 409	121 310	2017-2046
Ryggstranden barnehage	519	519	2020
Endrestø barnehage	799	799	2025
Nyvoll barnehage	4 833	4 833	2032
Ranso AS	10 417	11 250	2031
Ranso AS	5 000	5 000	2033
Brannvesenet Sør R. IKS	160	160	2025
Sum garantiansvar	132 137	143 871	

Gjeld til interkommunalt samarbeid:

Kortsiktig gjeld per 31.12.2018 til interkommunale og interfylkeskommunale samarbeid etter kommunelovens § 27 med eget særregnskap:

SELSKAP	SUM
IVAR	3 022 959
Rogaland Revisjon IKS	75 644
Sum	3 098 603

" Randaberg har 59,2 mill. kr i bokført verdi, aksjer. "

Aksjeportefølje:

Oversikt over kommunens aksjer og andeler 31.12.18.

SELSKAP	Kjøps- år	Kjøps- beløp	Antall	Påly- dende	Eier- skap %	Bokf. verdi	Org.nr.
I.V.A.R. IKS					3,552	874 310	
KLP egenkapitalinnskudd						17 786 198	
Stavanger interk. havn IKS	2003					3 433 130	
Rogaland Revisjon IKS					2,590	103 500	
Brannvesenet i Sør-Roga- land IKS	2004				3,800	190 000	
Rogaland Kontrollutvalgs- sekretariat IS	2004				3,500	30 000	
Multihallen og Storhallen IKS	2010	30 600			5,100	30 600	
Forus Industri A/S	1964	3 000	6	500	0,110	3 000	919980761
Allservice A/S		45 000	450	100	1,520	15 000	918260315
Ranso AS		4 000 000	4 000	1 000	50,000	3 400 001	961552168
R. og R. Bygdeblad A/S	1997	119 000	1 190	100	34,000	119 000	979490496
Sola Terminalbygg A/S	1997	20 000	8	2 500	8,000	20 000	979442394
Lyse Energi A/S	1999	33 081 000	11 927		3,279	33 081 000	980001482
Landsbykonferansen i Randaberg AS	2011	18 800	8	2 350	16,660	18 800	997302958
Randaberg Landsbyforening AS	2014	15 000	3	5 000	3,000	15 000	914495695
Goagarden AS		40 000	40	40 000	50,000	40 000	915441459
Sum						59 159 539	

Kapitalkonto:

TALL I 1000			
DEBET		KREDIT	
01.01.18 Balanse (undersk. Kap.)		01.01.18 Balanse (kapital)	561 372
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Av- og nedskrivn. fast eiend. og anlegg	47 020	Aktivering av fast eiendom og anlegg	152 004
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	8 631	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	8 847
Salg av aksjer og andeler		Kjøp av aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler		Oppskrivning av aksjer og andeler	1 971
Avdrag på utlån	14 509	Utlån	457
Avskrivning utlån:			
Bruk av midler fra eksterne lån	48 574	Avdrag på eksterne lån	39 153
Pensjonsforpliktelse inkl. arb.g.avg.	49 079	Pensjonsmidler	84 620
31.12.18 Balanse (kapital)	680 612		
Sum	848 425		848 425

Note til kapitalkonto:

Utstyr og fast eiendom.

AKTIVERING/AVSKRIVING. TALL I 1000 KR	Maskiner, ut- styr og trans- portmidler	Bygninger	Tekniske anlegg	Sum
Anskaffelseskost 01.01.18	116 814	1 653 240	541 087	2 311 141
Tilgang 2018	8 847	83 705	68 299	160 851
Avgang til anskaffelseskost:				
Samlet av- og nedskrivning per 01.01.18	-90 086	-347 445	-244 037	-681 568
Årets ordinære avskrivning 2018	-8 631	-36 942	-10 078	-55 651
Bokført verdi 31.12.18	26 944	1 352 559	355 271	1 734 773
Avskrivingsprosent	10-33 %	2-4 %	2-5 %	
Faktisk avskrivingsprosent	32,3 %	2,8 %	3,4 %	3,4 %

Finansforvaltning:

Kommunestyret vedtok 13.12.01 reglement for finansforvaltning for Randaberg kommune gjeldende fra 01.01.02. Reglement for finans- og gjeldsforvaltning ble sist revidert 19.10.17 (sak 56/17).

Plassering av kommunenes midler i 2018 er gjort i henhold til gjeldende bankavtale med Sandnes Sparebank. Kommunen har brukt lån til finansiering av investeringsprosjekter og til videre utlån (startlån).

Disponible midler i Sandnes sparebank var den 31.12.18 på 157,3 mill. kr., inkludert 20 mill. kr i avsatte skattetreks midler. Gjeldende bankavtale (NIBOR (internrenten mellom banker)) + 0,65 % medfører omtrent 1,9 % rente på disponible midler.

I april 2016 plasserte vi noe av langsiktig likviditet i andre banker på ulike vilkår. Bakgrunnen for plasseringene er først og fremst å spre risikoen knyttet til bankinnskudd. Ett av vilkårene for å plassere midler er at innskuddet er mindre enn 2 % av forvaltningskapitalen i aktuell bank, slik det går frem av finansforvaltnings reglementet vårt.

Våre bankinnskudd utenom Sandnes sparebank per 31.12.2018 er:

- 83 mill. kr i Sparebanken Sør til NIBOR + 0,75 % rente, binding 1 md., står til beløpet blir sagt opp. Inngått 16.11.2016.

Kortsiktig likviditet kan ifølge finans- og gjeldsforvaltningsreglementet og plasseres i penge-markedsfond med tilfredsstillende rating. Vi har 50,6 mill. kr i pengemarkedsfondet Holberg Likviditet. Dette er et fond med lav risiko som hovedsakelig består av innskudd i norske banker.

Samlede disponible midler var ved årsslutt 292,5 mill. kr.

Vi har disse rentebytteavtalene per 31.12.2018 (totalt 475 mill. kr):

- 50 mill. kr. i Nordea i 10 år (31.03.10 – 31.03.20) til 4,215 % rente.
- 25 mill. kr. i DNB i 10 år (30.06.11 – 30.06.21) til 4,123 % rente.

- 100 mill. kr. med Danske bank i 7 år (10.03.16 – 10.03.23) til 1,166 % rente.
- 100 mill. kr. med Danske bank i 10 år (10.03.16 – 10.03.26) til 1.432 % rente.
- 100 mill. kr. med SEB i 7 år (08.12.17 – 08.12.24) til 1,480 % rente.
- 100 mill. kr. med Swedbank i 10 år (21.11.18 – 21.11.28) til 2,191 % rente.

Randaberg kommune benytter rentebytteavtaler for å sikre seg mot rentesvingninger og for å oppnå ønsket rentebinding for kommunens lånegjeld. Rentebytteavtalene er gjort i henhold til Randaberg kommune sitt finans- og gjeldsforvaltningsreglement jf. pkt. 7.5. Disse rentesikringsinstrumentene oppfyller således forutsetningene for å være regnskapsmessig sikring, og behandles og regnskapsføres etter reglene i pkt 3.5 i Kommunal regnskapsstandard nr 11.

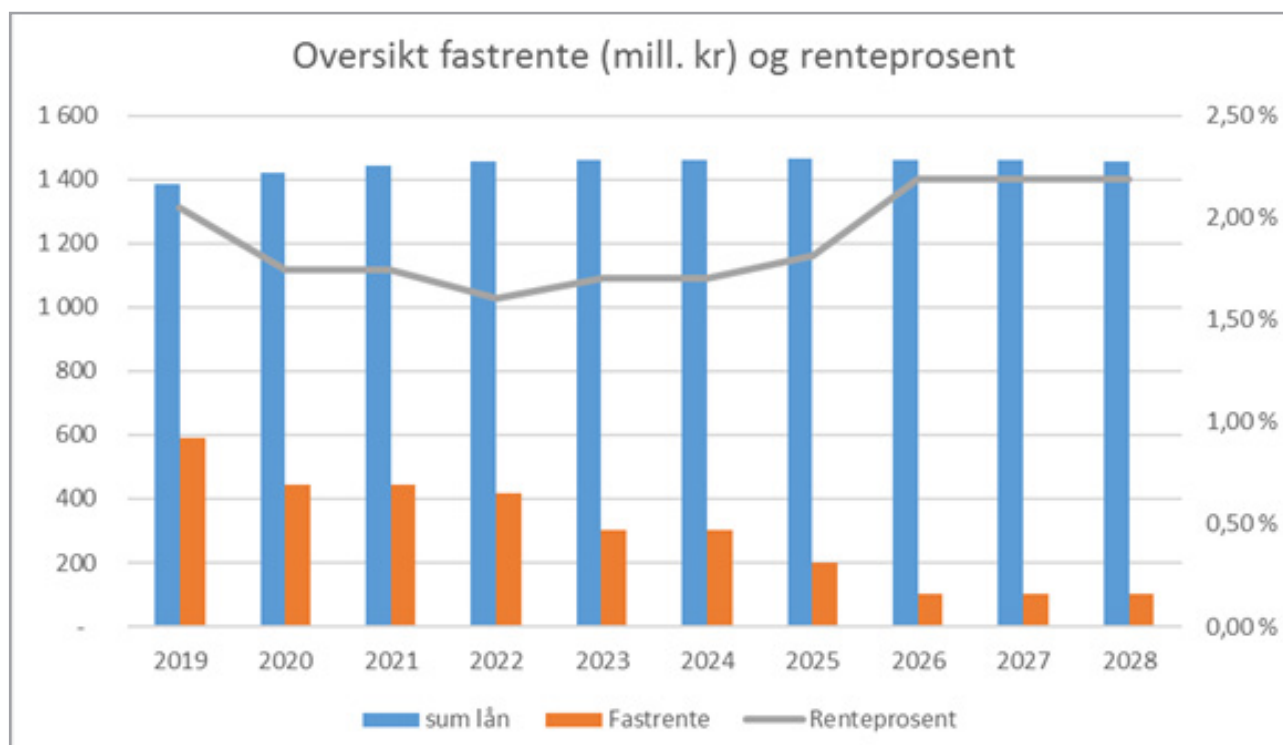
Vi har disse fastrentelånene per 31.12.2018 (totalt 17,6 mill. kr):

- Fastrentelån på 16,3 mill. kr. i Kommunalbanken i 20 år (02.07.15 – 02.07.35) til 2,420 % rente.
- I tillegg noen mindre fastrentelån i Husbanken på til sammen 1,2 mill. kr til ca 2,1 % rente.

I februar 2018 bandt vi 95,7 mill. kr av våre husbanklån (8 ulike lån) til 2,389 % rente i 10 år. Samtidig med dette inngikk vi fire rentebytteavtale på til sammen 95,7 mill. kr med Nordea der vi får fastrente på samme prosentsats fra de (2,389%) og betaler NIBOR + et tillegg (margin) på i underkant av 0,5% tilbake. Dette tillegget er lavere enn det vi har betalt som tillegg til NIBOR på flytende rente i Husbanken. Disse to fastrenteavtalene (fastrente hos Husbanken og «flytende» til Nordea) opphever hverandre, så de påvirker ikke forholdet mellom fastrente og flytende rente samla for Randaberg kommune.

Vi har et obligasjonslån på 97 mill. kr i Kommunalbanken i 5 år (12.08.14 – 12.08.19) til 2,32 % rente. Lån til investeringer 2009-2012.

TALL I %	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Fastrentedel	43	31	31	29	21	21	14	7	7	7

Tabellen viser bare lån per 31.12.18. Ingen nye fastrenteavtaler. Bare vedtatt avdrag.

Per 31.12.18 har Randaberg kommune 4 sertifikatlån (totalt 557 mill. kr):

- 228 mill. kr. hos DNB i 12 mnd (19.10.18 – 18.10.19) til 1,368 % rente. Lån til investeringer i 2016.
- 112,7 mill. kr. hos SEB i 12 mnd (18.06.18 – 18.06.19) til 1,208 % rente. Lån til investeringer i 2015.
- 105,6 mill. kr. hos Danske bank i 6 mnd (14.09.18 – 14.03.19) til 1,160 % rente. Lån til investeringer 2014.
- 110,3 mill. kr. hos Danske bank i 12 mnd (09.11.18 – 08.11.19) til 1,400 % rente. Lån til investeringer 1999-2008.

I nytt reglement for finans- og gjeldsforvaltning, som ble vedtatt i kommunestyret 19.10.2017 (jmfør KS-sak 56/17), står det at maksimalt 70 % av den totale låneporteføljen kan være sertifikatlån. Per 31.12.18 var 44 % av den totale låneporteføljen sertifikatlån.

Vi har 8 lån i Kommunalbanken, 1 lån i KLP kommunekreditt, og noen mindre Husbanklån til flytende vilkår (PT-rente eller NIBOR-tilknyttet). Per 31.12.18 var renten på disse lånene omtrent 1,8 %.

Netto lånegjeld i forhold til innbyggere er et av de sentrale resultatmålene for Randaberg kommune. Utviklingen i dette er vist i kommentarene til regnskapet.

I vedtatt finansforvaltningsreglement for Randaberg kommune bør fastrente utgjøre mellom 20 og 50 % av låneporteføljen. Vi har nå fastrente på 589 mill. kr av låneporteføljen (rentebytteavtaler, fastrentelån og obligasjonslån). Dette utgjør 47 % av den totale låneporteføljen.

Gjennomsnittlig rente for hele låneporteføljen på 1.289 mill. kr er 1,88 % per 31.12.18. Vi har en kapitalbinding på 5,3 år og rentebinding på 2,97 år. I finansforvaltningsreglementet skal rentebindingen være mellom 1 og 5 år.

Låneportefølje (per 31.12.2018):

Sertifikatlån						
Lånenummer	Bank	Periode	Md	Rente	Beløp	Låneår
NO0010819469	DNB	19.10.18-18.10.19	12	1,368	228 609 000	2016
NO0010832249	Danske bank	14.09.18-14.03.19	6	1,160	105 632 000	2014
NO0010835903	Danske bank	09.11.18-08.11.19	12	1,400	110 360 000	99-08
Obligasjonslån/fastrentelån			År			
KBN-20140459	Kommunalbanken	12.08.14 - 12.08.19	5	2,320	97 000 000	2012
KBN-20150320	Kommunalbanken	02.07.15 - 02.07.35	20	2,420	16 382 900	2015
Husbanklån fastrente						
HB 13500360	Husbanken, Tungenesvn			2,089	174 000	før 2009
HB 13500366	Husbanken, Tungenesvn			2,089	174 000	før 2009
HB 13515139	Husbanken, HVPU			2,188	900 301	før 2009
HB 13558541	Husbanken, videre lån			2,389	6 087 361	2010
HB 13562938 10	Husbanken, videre lån			2,396	15 314 286	2015
HB 13560850	Husbanken, videre lån			2,396	9 595 775	2013
HB 13561928 10, 20 og 30	Husbanken, videre lån			2,396	24 253 770	2014
HB 13564081	Husbanken, videre lån			2,396	18 333 330	2016
HB 13565039-8	Husbanken, videre lån			2,396	18 999 998	2017
					207 215 721	

Lånenummer	Bank	Periode	Md	Rente	Beløp	Låneår
Flytende rente			År			
KBN-200000669	Kommunalbanken	18.12.00 - 18.12.20	20	1,890	1 481 000	2000
KBN-20050379	Kommunalbanken	07.06.05 - 07.06.30	25	1,860	9 706 000	2005
KBN-20090886	Kommunalbanken	22.12.09 - 22.12.34	25	1,880	30 381 440	2009
KBN-20100177	Kommunalbanken	24.03.10 - 27.03.35	25	1,880	20 652 580	2010
KBN-20110443	Kommunalbanken	05.09.11 - 05.09.36	25	1,820	57 726 000	2011
KBN-20130344	Kommunalbanken	03.07.13 - 05.07.38	25	1,690	61 272 000	2013
KBN-20030970	Kommunalbanken	12.07.13 - 12.01.17	12	1,772	17 906 700	2012
KBN-20170600	Kommunalbanken	21.11.17 - 21.11.37	20	1,820	185 921 640	2017
KLP 8317.55.94291	KLP kommunekreditt	07.12.18 - 07.12.46	25	1,670	94 977 000	2018
					480 024 360	
Flytende husbanklån						
HB 13500891	Husbanken, Vardheim			1,826	5 908 162	før 2009
HB 13503489	Husbanken, HVPU				-	før 2009
HB 13546318	Husbanken, omsbolig, psyk			1,763	6 104 137	før 2009
HB 13554975	Husbanken, videre lån				-	2006
HB 13557260 40	Husbanken, videre lån				-	2007
HB 13557260 50	Husbanken, videre lån				-	2008
HB 13558097	Husbanken, videre lån				-	2009
HB 13559299 10 og 40	Husbanken, videre lån			1,850	1 298 812	2011
HB 13560523	Husbanken, videre lån			1,850	3 670 565	2012
HB 13562938 30	Husbanken, videre lån			1,838	2 917 243	2015
HB 13565971	Husbanken, videre lån			1,826	24 583 333	2018
HB 13954212 1 og 20	Husbanken, HVPU			0,850 %	265 600	før 2009
HB 13964571	Husbanken, HVPU			0,850 %	261 000	før 2009
					45 008 852	
Rentebytteavtaler med fastrente			År			
Nordea-902840	Nordea	31.03.10 - 31.03.20	10	4,215 %	50 000 000	2010
DNB-	DNB	30.06.11 - 30.06.21	10	4,123 %	25 000 000	2011
Danske Bank Swap 7 år	Danske Bank	10.03.16 - 10.03.23	7	1,166 %	100 000 000	2016
Danske Bank Swap 10 år	Danske Bank	10.03.16 - 10.03.26	10	1,432 %	100 000 000	2016
SEB Swap 7 år	SEB	08.12.17 - 08.12.24	7	1,480 %	100 000 000	2017
Swedbank 10 år	Swedbank	21.11.18 - 21.11.28	10	2,191 %	100 000 000	2018
Nordea- 1851711, lån 7 og 8	Nordea	01.03.18 - 01.03.28	10	2,396 %	-37 699 997	2018
Nordea-1851716, lån 1 og 6	Nordea	01.03.18 - 01.03.28	10	2,396 %	-21 836 673	2018
Nordea-1851726, lån 3, 4 og 5	Nordea	01.03.18 - 01.03.28	10	2,396 %	-24 308 798	2018
Nordea-1851728, lån 2	Nordea	01.03.18 - 01.03.28	10	2,396 %	-9 532 773	2018
Tot. låneporte-følge pr 31.12.18					1 289 612 933	

Avsetninger og bruk av avsetninger:

Per 31.12.2018.

BUNDNE DRIFTSFOND					
BRUK			AVSATT		
25102017	Kunnskapsløftet	298 126	25102013	Kulturell skolesekk	-7 560
25102028	Regionale utviklingsmidler	153 109	25102022	Kompetanseheving barnehage	-96 779
25103034	Seksuell helse	3 970	25102029	Rusarbeid tidlig innsats ungdomsskole	-434 615
25103031	Demensomsorg	463 466	25102029	Rusarbeid tidlig innsats ungdomsskole	-144 150
25103032	Rask psykisk helse	1 086 249	25102030	SLT-stimuleringsmidler	-21 297
25103033	Tverrfaglig skolehelsetjeneste	1 142 437	25103037	Nærmiljøprosjektet	-65 774
25103028	Kompetansetiltak (fagbrev barn & unge)	7 647	25103038	Palliasjon	-170 000
25103036	Flexid	46 837	25104005	Universll utforming KS-nettverk	-26 951
25106003	Selvkost, renovasjon	346 109	25103036	Flexid	-43 120
25106004	Selvkost, slam	200 979	25106001	Selvkost, vann	-814 901
25106010	Selvkost, feiing	30 906	25106002	Selvkost, avløp	-833 185
25105009	Ungdomsball	13 057	25106021	Selvkost, byggesak	-536 223
25103035	Styrking (re)habilitering	191 617	25103039	Utstyr Frisklivsentralen	-89 678
25106030	Tiltakspakken 16 og 17, drift	756 456	25103040	Aktivitetsguide	-188 342
			25103041	Videreutdanning AUO	-17 995
			25103042	Ruskonsulent	-660 000
			25106101	Bærekraftig byutvikling	-710 000
			25106102	Restaurering Ryggmyrå	-150 000
Sum bundne driftsfond		4 740 965			-5 010 570

BUNDNE INVESTERINGSFOND					
BRUK			AVSATT		
25505001	Fyrmuseet	207 600	25509002	Tapsfond Husbanken	-5 650
25505004	Gangvei Viste hotell, vest	19 000	25509001	Nedbet. viderelån Husbank	-10 242 961
25505009	Sandvolleyballbane	49 540			
25506003	Tiltakspakken-17, invest.	4 006 143			
Sum bundne investeringsfond		4 282 283			-10 248 611
25409001	Kapitalfond	1 971 075			
25409007	Kapitalfond, utviklig Randabergfjellet	342 899			
Sum ubundne investeringsfond		2 313 974			-

DISPOSISJONSFOND					
BRUK			AVSATT		
25602010	Harestad skole inkl. SFO	339 150	25601013	Disposisjonsfond	-4 060 443
25602012	Goa skole inkl. SFO/ATO	661 000	25601026	BUK-midler	-20 000
25602016	PPT	36 568	25601032	Bedriftshelsetjeneste	-56 000
25602035	Oppvekst	352 850	25605016	Kultur	-178 500
25602038	Melkepenges, Grødem	18 742	25603017	NAV	-317 500
25603023	Mentorordning kjøkken	15 000	25602040	Elevkantine, Harestad	-4 958
25604002	Kommuneplan	524 000	25602042	Elevkantine, Goa	-4 959
25603016	Helse og velferd	5 000 000	25605021	Arrangementsutvikling, Tungenes	-19 600
25603020	Avlastningssenteret	440 000	25605022	Kjede av Fyr	-26 470
25602039	Melkepenges, Goa	3 801	25605023	Reklameinntekter Randaberghallen	-24 750
25602041	Elevkantine, Grødem	21 003	25603026	Arrangement, BOAT	-4 830
25605024	Kunst i kommunale bygg	31 879	25605024	Kunst i kommunale bygg	-115 000
			25605025	Økofokus biblioteket	-16 303
			25606012	Plan og miljø	-463 500
			25605026	Kulturscenefond	-363 737
			25605027	UKM	-19 583
Sum disposisjonsfond		7 443 993			-5 696 133

Driftsfond og resultat:

12 RÅDMANNEN (TALL I 1000)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	42 158	44 951	(2 793)
Avsatt fond, bedriftshelsetjeneste	56		
Avsatt til fond, BUK	20		
Avsatt fond, renter tapsfond, Husbanken	6		
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	42 240	44 951	(2 711)
Bruk/avsetning til driftsfond	-		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	42 240	44 951	(2 711)
<i>Rådmannen har ikke spesifikt driftsfond, og har heller ikke avsatt/brukt av dette i 2018.</i>			

20 HELSE OG VELFERD (TALL I 1000)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	195 012	188 635	6 377
Avsatt driftsfond	5		
Avsatt bunde driftsfond	1 192		
Bruk bundne driftsfond	(2 935)	(3 348)	
Bruk diverse driftsfond	(15)		
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	193 259	185 287	7 972
Bruk/avsetning til driftsfond	(5 440)		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	187 819	185 287	2 532

Saldo på driftsfond 1/1-2018	9 734
Endring i 2018	(5 000)
Overført til Oppvekst	(4 734)
Saldo på driftsfond 31/12-2018	0
<i>Avlastningssenteret har i tillegg et eget disposisjonsfond på 440 000 kr som ble brukt i 2018.</i>	

22 OPPVEKST (TALL I 1000)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	275 477	274 379	1 098
Avsatt driftsfond	748		
Avsatt bunde driftsfond	10		
Bruk bundne driftsfond	(44)		
Bruk diverse driftsfond	(459)		
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	275 732	274 379	1 353
Bruk/avsetning til driftsfond	(1 353)		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	274 379	274 379	(0)

Saldoen på driftsfond fordeler seg slik mellom skolene og felles, Oppvekst:

	Saldo 01/01/2018	Endring i 2018	Saldo 31/12/2018
Harestad	339	(339)	-
Grødem	554	-	554
Goa	661	(661)	-
Felles Oppvekst	399	4 381	4 780
Sum fond Oppv	1 953	3 381	5 334

Saldo på driftsfond 1/1-2018	1 953
Endring i 2018	(1 353)
Overført til Oppvekst	4 734
Saldo på driftsfond 31/12-2018	5 334

35 NAV (TALL I 1000)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	42 158	44 951	(2 793)
Bruk av bundne fond	56		
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	20		
Bruk/avsetning til driftsfond	6		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	42 240	44 951	(2 711)

Saldo på driftsfond 1/1-2018	1 794
Endring i 2018	318
Saldo på driftsfond 31/12-2018	2 112

41 TEKNISKE TJENESTER (TALL I 1000)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	26 588	24 915	1 673
Brukt/avsatt fond, tiltaksmidler	(232)	(584)	
Brukt/avsatt sjølvkostfond, VAR, netto	1 070	(1 384)	
Driftsresultat før evt bruk/avsetning til driftsfond	27 426	22 947	4 479
Bruk/avsetning til driftsfond	-		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	27 426	22 947	4 479

Saldo på driftsfond 1/1-2018	-
Endring i 2018	-
Saldo på driftsfond 31/12-2018	-
<i>Tekniske tjenester har merforbruk, men ingen fond å dekke dette med.</i>	

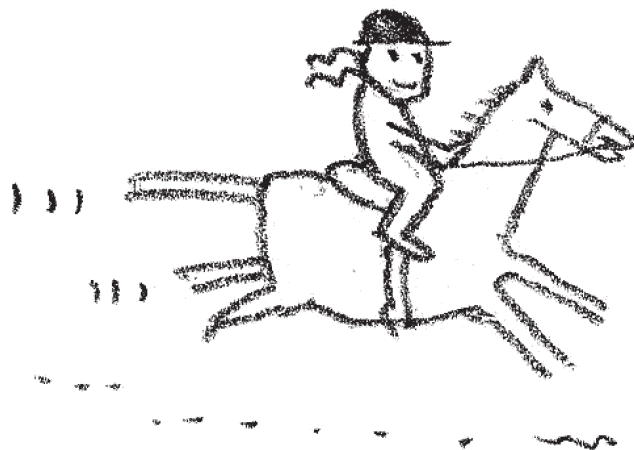
42 PLAN OG MILJØ (TALL I 1000)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Driftsresultat før bruk og avsetning til fond	3 550	5 575	(2 026)
Avsatt til sjølvkostfond, byggesak	536		
Bruk fond kommuneplan	(524)	(200)	
Avsatt til bunde fond	887		
Driftsresultat før evt bruk/avsetning til driftsfond	4 449	5 375	(926)
Bruk/avsetning til driftsfond	464		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	4 912	5 375	(463)

Saldo på driftsfond 1/1-2018	740
Endring i 2018	464
Saldo på driftsfond 31/12-2018	1 203

50 KULTUR (TALL I 1000)	Regnskap	Budsjett	Avvik
Driftsresultat før bruk og avsetning til fond	26 273	26 626	(353)
Avsatt driftsfond, kunst i bygg	115	115	
Avsatt driftsfond kulturscene	364		
Avsatt diverse driftsfond	107		
Bruk diverse driftsfond	(32)		
Bruk bunde driftsfond	(13)		
Driftsresultat før ev bruk/avsetning til driftsfond	26 813	26 741	73
Bruk/avsetning til driftsfond	179		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	26 992	26 741	251

Saldo på driftsfond 1/1-2018	605
Endring i 2018	179 *
Saldo på driftsfond 31/12-2018	784
*) Kulturskolen fakturerer halvårlig fra høsten 2018. Derfor er det bare halv inntekt i 2018	
Avsetning til driftsfond på kultur er gjort med utgangspunkt i at inntekten er 430 .000 kr høyere enn faktisk.	

Balanseoversikt - fond:

KONTO (TALL I 1000)			31.12.2018	31.12.2017
251	25102011	Kompetanseutvikling, skolene	-416 770	-416 770
251	25102013	Kulturell skolesekk	-106 714	-99 154
251	25102017	Kunnskapsløftet	-581 058	-879 184
251	25102022	Kompetanseheving bhg	-665 314	-568 535
251	25102024	Styrket barnehagetilbud	-1 070 000	-1 070 000
251	25102025	Statstilskudd bgh	-1 712 684	-1 712 684
251	25102028	Regionale utviklingsmidler	0	-153 109
251	25102029	Rusarbeid tidlig innsats uskole	-578 765	0
251	25102030	SLT-stimuleringsmidler	-21 297	0
251	25103015	Fattigdomsmidler	-6 200	-6 200
251	25103018	Komp.hev. tiltak-ungd. i risikozonen	-17 000	-17 000
251	25103027	Kompetanseheving Helse og omsorg	-13 050	-13 050
251	25103028	Komp.tiltak (fagbrev b&unge)	-65 486	-73 133
251	25103030	Kompetansetiltak, Hopp	-199 330	-199 330
251	25103031	Demensomsorg	-24 550	-488 016
251	25103032	Rask psykisk helse	-407 702	-1 493 951
251	25103033	Tverrfaglig skolehelsetjeneste	0	-1 142 437
251	25103034	Seksuell helse	-13 445	-17 415
251	25103035	Styrking (re)habilitering	-31 518	-223 135
251	25103036	Flexid	-43 120	-46 837
251	25103037	Nærmiljøprosjektet	-65 774	0
251	25103038	Palliasjon	-170 000	0
251	25103039	Utstyr Frisklivsentralen	-89 678	0
251	25103040	Aktivitetsguide	-188 342	0
251	25103041	Videreutdanning AUO	-17 995	0
251	25103042	Ruskoordinator	-660 000	0
251	25104005	Universll utforming KS-nettverk	-137 951	-111 000
251	25105009	Ungdomsball	-88 157	-101 214
251	25105010	Sunne levevaner	-25 000	-25 000
251	25105013	Kulturskolekor	-40 000	-40 000
251	25105014	Fattigdomsmidler, kultur	-137 000	-137 000
251	25106001	Selvkost, vann	-5 689 148	-4 874 247
251	25106002	Selvkost, avløp	-2 797 031	-1 963 846
251	25106003	Selvkost, renovasjon	0	-346 109
251	25106004	Selvkost, slam	-284 744	-485 723
251	25106010	Selvkost, feiing	-93 669	-124 575
251	25106021	Selvkost, byggesak	-744 842	-208 619
251	25106030	Tiltakspakken-16 og 17, drift	0	-756 456
251	25106100	Overvåking Hålandsvatnet	-23 000	-23 000
251	25106101	Bærekraftig byutvikling	-710 000	0
251	25106102	Restaurering Ryggmyrå	-150 000	0
251	Bundnes dritsfond		-18 086 334	-17 816 729
253	25409001	Kapitalfond	-25 458 599	-27 429 674

KONTO (TALL I 1000)			31.12.2018	31.12.2017
253	25409007	Kapitalfond, utviklig Randabergfjellet	-2 126 101	-2 469 000
253	Ubundne investeringsfond		-27 584 700	-29 898 674
255	25505001	Fyrmuseet	0	-207 600
255	25505004	Gangvei Viste hotell, vest	0	-19 000
255	25505009	Sandvolleyballbane	0	-49 540
255	25506003	Tiltakspakken-17, investering	0	-4 006 143
255	25509001	Nedbet. viderelån Husbank	-14 930 008	-4 687 048
255	25509002	Tapsfond Husbanken	-231 645	-225 995
255	Bundne investeringsfond		-15 161 653	-9 195 325
256	25601013	Disposisjonsfond	-42 805 615	-38 745 172
256	25601026	BUK-midler	-172 906	-152 906
256	25601028	Disp.fond Servicetorget	-66 500	-66 500
256	25601031	Universell utforming	-87 435	-87 435
256	25601032	Bedriftshelsetjeneste	-238 000	-182 000
256	25602010	Disp.f. Harestad skole inkl.SFO	0	-339 150
256	25602011	Disp.f. Grødem skole inkl.SFO	-554 000	-554 000
256	25602012	Disp.f. Goa skole inkl.SFO/ATO	0	-661 000
256	25602016	Disp.fond PPT	-777 713	-814 281
256	25602035	Disposisjonsfond, oppvekst	-4 381 131	0
256	25602037	Melkepenges, Harestad	-70 283	-70 283
256	25602038	Melkepenges, Grødem	-250 516	-269 258
256	25602039	Melkepenges, Goa	-123 552	-127 353
256	25602040	Elevkantine, Harestad	-71 907	-66 949
256	25602041	Elevkantine, Grødem	16 503	-4 500
256	25602042	Elevkantine, Goa	-12 364	-7 405
256	25603016	Disp.fond HEV	0	-9 733 981
256	25603017	Disp.fond NAV	-2 111 500	-1 794 000
256	25603019	Ungdomsundersøkelse	-70 440	-70 440
256	25603020	Disp.f.avlastningssenteret	0	-440 000
256	25603023	Mentorordning kjøkken	-23 000	-38 000
256	25603024	Jærnettverk minoritetsfelt	-4 900	-4 900
256	25603025	Disp.fond barnevern	-1 147 000	-1 147 000
256	25603026	Arrangement, BOAT	-4 830	0
256	25604002	Kommuneplan	0	-524 000
256	25605016	Disp.fond Kultur	-783 000	-604 500
256	25605021	Arrangementsutvikling, Tungenes	-174 628	-155 028
256	25605022	Kjede av Fyr	-26 470	0
256	25605023	Reklameinnt. Randaberghallen	-113 125	-88 375
256	25605024	Kunst i kommunale bygg	-458 121	-375 000
256	25605025	Økofokus biblioteket	-16 303	0
256	25605026	Kulturscenefond	-363 737	0
256	25605027	UKM	-19 583	0
256	25606012	Dispfond, plan og utvikling	-1 203 342	-739 842
256	Disposisjonsfond		-56 115 398	-57 863 258

Oversikt over nybygg og nyanlegg m.v.:

TALL I 1000							
Nr.	Prosjektnavn	Disp. 2018	Medgått 2018	Finans.i prosjektet	Ubrukt/merforbr.	Viderefbud neste år	
1001	Finansiering kapitalutgifter	-	1 971		-1 971		1)
1033	Ombygging 1et kommunehuset	873	57		816	816	
2127	Riving Harestad Skole	3 817	4 473		-656		2)
2129	Riving Grødem barnehage	-	406		-406		2)
3001	Trygghetsalarmer	65	-		65	65	
3005	Formidlingslån						
30522	Psyk.bofellesskap V.Goa del 2	6 688	608		6 080	6 080	
3140	E-lås	180	-		180	180	
4003	Brann tekniske utbedringer	1 138	-		1 138	1 138	
4004	Utbedr. svøm Grødem/Goa	1 000	-		1 000	1 000	
4017	Komm.bygg,klima/ex.ord.vedl.h	6 497	-		6 497	2 431	2) 22)
4025	Opparbeidelse	-	800	-316	-484		3)
4026	Nyanlegg gatelys	5 488	3 701	-487	2 273	2 273	
4030	Gang/sykkelstier	1 353	-		1 353	353	7)
4031	Asfaltering	923	78		845	-	22)
4051	Mekjarvik næringsområde	-	251	-302	51		4)
4058	Utearealer, skole	1 023	988		35	35	
4060	Boliger vanskeligstilte	6 899	55		6 844	4 770	21)
4062	Ny kartlegging	135	-		135		5)
4066	Trafikksikring, nyanlegg	-	-	-150	150	150	
4070	Utskifting bossbil	2 500	-		2 500	2 500	
4073	Rensepark, Friheim	107	-		107		
40781	Sanering Viste hageby del 3	3 695	-		3 695	3 695	
4110	Etablere driftskontrollanlegg	3 900	-		3 900	3 900	
4117	Oppgradering lekeplasser	1 131	878		253	253	
4119	Rehab. utearealer, b.hager	821	456		365	-	22)
4121	G/S-veg, Vistnesvegen	145	-		145	145	
4128	Sanering, Sentrum	4 000	2 828		1 172	525	7)
4129	Vestre Goa	187	-		187	187	
4134	PU-boliger	10 000	264		9 736	9 736	
4139	Utskifting, biler	900	791	-48	157		6)
4147	Vistnesveien - Goaveien	5 500	-		5 500	-0	7)
4183	Utbyggingsprosj. Harestad	-29 500	220	-29 311	-409		8)
4185	Turvei Goa - Vistnesveien	700	371		329	329	
4186	Alarmanlegg vannbasseng	80	-		80	80	
4187	Asbestsanering	372	-		372		7)
4195	Uteområder kommunehuset	965	487		478	478	
4196	Turveg Valahaug-Harestad	500	-		500	500	
4199	Turveg Sentrum-Goa	-364	7 155		-7 519		7)
4204	Fritidsrenovasjon	576	9		567	567	
4207	Sande-Tungenes avh av g/s	-	21		-21		9)
4213	BRA-midler	472	-		472	472	
4218	Bussholdeplass Krystallveien	-	-8		8		

Nr.	Prosjektnavn	Disp. 2018	Medgått 2018	Finans.i prosjektet	Ubrukt/merforbr.	Viderefbud neste år	
4218	Bussholdeplass Krystallveien	-	-8		8		
4223	Omsorgsboliger (Vardheim)	-	-		-	-	
4224	Randaberg Helsesenter	49 347	29 230		20 117	37 913	10)
422401	Velferdsteknologi	-	404		-404		10)
4225	Svømmehall, Randaberghallen	-5 294	23	-4 697	-620		11)
4226	Tungenes fyr (oppgradering)	-	-		-		12)
4228	Myrå barne og ressurscenter	3 939	2 362		1 577	1 577	
4229	Landsbyhuset	-	62		-62		12)
4237	Pumpestasjon Ryggveien	960	742	-350	568	568	
4239	Overvannsledn GS-vei Tungenesvn	-	58		-58		12)
4243	Nye leiligheter, Torset	-5 618	374	-5 539	-453		13)
4246	Lys på turveg Endrestø Viste	-201	-		-201	-201	
4249	Utbyggingsomr. Øvre Grødem	667	1 417		-750		14)
4253	Energireduserende tiltak	124	-		124	124	
4258	Utviklingsprosjekt, Maritimt vitensenter, Tungevågen	-504	-		-504	-504	15)
4264	Randaberg Arena, andre etasje	-	192		-192		2)
4266	Harestad sk og Rberg kulturscene	23 919	10 581	-3 100	16 438	4 426	16)
426602	Grøntdrag (4266)	-	12		-12		
4269	Vannledning Ryggveien	3 070	3 787		-717	-717	
4270	Nedgravd renovasjonsanlegg	1 422	-		1 422	1 422	
4271	Renovering pumpestasjoner	700	241		459	459	
4274	Støyskjerm Busstopp Endrestø	300	-		300		17)
4281	Områdeplan for Dusavik	-	25		-25		18)
4283	Innløsn. av tomt Harestad skole m.m. (bhg, grøntområde)	1 180	-		1 180	0	19)
4285	Innløsning tomter, Sentrum Øst	-	5		-5		12)
4288	Lekeplass, minpark på torget	298	-		298	298	
4296	Oppgradering av Torvmyrveien	-	36		-36		18)
4301	Reg.plan Rdb sentrum Nord	-	166		-166		18)
4303	Utvikling Ryggstranden båthavn	-	16		-16		18)
4304	Områdereg. R.berg sentrum øst	-	156		-156		18)
4310	Områdeplaner	510	-		510	110	18)
4316	Harestad skole, byggetrinn 2	29 401	4 944		24 457		
4317	Riving Randabergfjellet	-	343		-343		20)
4318	Innløsning av grunn (Camron) i Merkjarvik for Stavanger Havn IKS	-175	-	-175	-	-	
4319	Ombygging Ryggveien 40	-	1 694		-1 694		2)
4322	Bygging rampe Tungenes Fyr	-	244		-244	-	29)
4401	Omb. Torvmyrv 4 og Helsestasjon	-	244		-244		2)
4402	Digitalisering kart og planer	800	702		98	98	
4403	Kjøp av boliger til flyktninger	-	1 491		-1 491		21)
4404	Tungenes - Mekjarvik	5 203	79		5 124	5 103	9)
4405	Lys på turveg Grødem	179	95		84	84	
4406	Mulighetsstud. Harestad skole-tomt	500	-		500	500	

Nr.	Prosjektnavn	Disp. 2018	Medgått 2018	Finans.i prosjektet	Ubrukt/merforbr.	Viderebud neste år	
4409	Tiltakspakken - vedlikehold	-	1 777		-1 777	-	22)
4410	Infovideo byggesak	300	-		300		23)
4411	S5, sentrum	-	26		-26		12)
4412	Barnehagetomt Harestad	-	225		-225		19)
4415	Utstyr og maskiner	600	336		264	264	
4416	Nytt VA-anlegg og bredbånd til Tungenes Fyr	1 200	-		1 200	1 200	
4417	Tomt til Sandvolleyballbane	-	2 610		-2 610		19)
4418	Ombygging Valahaug 5	-	583		-583		21)
4419	Kjøp av menigh. aktivitetshus	-	500		-500		24)
4420	Ryggvn 58 justeringsoverføring	-	-128		128		26)
44221	Fortau Kyrkjevn-Randabergveien	-	93		-93	-93	25)
44222	Intensivbelysning Visteveien	-	35		-35	-35	25)
44223	Utbedre kryssningspunkt Varheiv	-	74		-74	-74	25)
44224	Siktutbedring Goa Skole	-	38		-38	-38	25)
44225	Belysning undergang Goa Skole	-	15		-15	-15	25)
44226	Utbedre kryssningspunkt Grødem skole	-	63		-63	-63	25)
44227	Kvernbekkveien sykkeltiltak	-	171		-171	-171	25)
4423	Giljaskogen	-	273	-183	-91	-91	
4424	Hytte Mekjarvik	-	308		-308		2)
4428	Harestadvika boligomr justeringsoverføring	-	-81		81		26)
4431	Tomt gamle Harestad skole	-	3		-3		12)
4802	Miljøundersøkelse kystvann (480/3530)	-	107		-107		
5015	Nærmiljøanlegg	1 005	861		144	144	
504601	Overvannstunnel Haukhammaren	-	-	-1 234	1 234		28)
5072	Fond kunstnerisk utsmykking	562	-		562	168	27)
5074	Kunstprosj. Harestad skole og kulturscene	-	36	-300	264	264	27)
5075	Kunstprosj. Sunnhetsgrenden	-	774	-380	-394		27)
6001	EDB/IKT	4 885	4 415		470	470	
6020	Grødem kirke, utskifting stoler	1 300	1 187	-18	131	131	
6021	Randaberg kirke - innvendig renovering	122	143		-21	-21	
		163 467	101 032	-46 589	109 024	95 959	
Av dette arkivert			101 032				
Bruttobudsjett, prosjekter		252 379					

Kolonna disponibelt er netto budsjett 2018, inkludert tillegg i samband med årsavslutning 2017. Kolonna medgått er kostnader eks moms uten fratrekk av evt refusjoner/tilskudd/salgsinntekter knyttet til prosjektet. For prosjekt med merforbruk/ubrukt i 2018 som ikke er videreført i neste års budsjett, er avvik finansiert i 2018 eller finansiert med andre prosjekt (jf noter). Netto mindreforbruk på prosjekter fører til redusert låneopptak eller avsetning til fond i 2019. I 2018 utgjør dette 13 mill. kr netto. De største prosjektene dette gjelder er (tall i mill. kr) :

4316	Harestad skole, byggetrinn 2	24,5	jf note 30) under
4266	Harestad skole og Randaberg kulturscene	12,0	jf note 16) under
504601	Overvannstunnel Haukhamaren	1,2	jf note 28) under
4025	Opparbeidelse	-0,5	jf note 3) under
4419	Kjøp av menighetens aktivitetshus	-0,5	jf note 24) under
4225	Svømmehallen, Randaberghallen	-0,6	jf note 11) under
4249	Utbyggingsområde Øvre Grødem	- 0,8	jf note 14) under
4283	Innløsn. av tomt Harestad sk m.m. (bh, grøntomr.)	-1,7	jf note 19) under
4224	Randaberg Helsesenter	-18,2	jf note 10) under

1) 1001 finansiering av kapitalutgifter: Betaling av egenkapitalinnskudd KLP.

2) 4017 Ekstraordinært vedlikehold: dekker (mer)forbruk på 2127, 2128, 4264, 4319, 4401 og 4424.

3) 4025 opparbeidelse : både utgifter og inntekter er anleggsbidrag. Finansiert i 2018.

4) 4051 Mekjarvik næringsområde. Dette er tilskudd fra Stavanger interkommunale havn for utgifter i 2017 og 2018.

5) 4062 Ny kartlegging. Dette er ubrukte midler fra 2011 som ikke blir videreført, men brukt til generell finansiering i 2018

6) 4139) Utskifting biler. Ubrukte midler blir ikke videreført.

7) 4030 Gang- og sykkelveger og prosjekt 4128,4147,4187 finansierer 4199 Turveg Sentrum Goa.

8) 4183 utbyggingsprosjekt Harestad. Avvik mot budsjettet er salgsutgifter knyttet til S5.

9) 4207 Sande Tungenes er finansiert med 4404 Tungenes-Mekjarvik.

10) 4224 Randaberg Helsesenter og 422401 Velferdsteknologi er samme prosjekt. Prosjektet vil bli dyrere enn budsjettet. Budsjettet er økt med 18,2 mill. kr i samsvar med siste rapportering til formannskapet. Det ligger inne husbankmidler på 48 mill. kr som blir videreført i 2019. Det er usikkert når disse blir utbetalt og det totale omfanget. Vil komme etter at de ulike delene av bygget er tatt i bruk.

11) 4225 Svømmehallen. Det er utbetalt mindre tilskudd enn budsjettet. Eventuelle nye tilskudd vil bli brukt til generell finansiering

12) En del mindre prosjekter som ikke er budsjettet (nok) blir finansiert med andre midler i 2018. Det gjelder 4229, 4239, 4285, 4411 og 4431.

13) 4243 Nye leiligheter, Torset: Ubudsjetterte utgifter i 2018. Husbanktilskudd er mottatt.

14) 4249 Utbyggingsprosjekt Øvre Grødem. Utgifter til salg av Grødem Terasse, finansiert i 2018.

15) 4258 Maritimt Vitensenter. Kostnadene i 2016 må dekkes av bevilgninger i 2019-2020.

16) 4266 Harestad skole og Randaberg kulturscene. Er brukt mindre enn budsjettet, Budsjettet i 2018 var for høyt (det ble redusert fra byggeleder med 3 mill. kr etter at sak i fjor ble lagt fram). Forhandlinger om flere sluttoppgjør har ført til lavere utgifter enn fryktet og vi har mottatt 3,1 mill. kr i tippemidler. Netto mindreforbruk på 12 mill. kr blir brukt til generell finansiering av andre prosjekter i 2018.

17) 4274 Støyskjerm buss Endrestø. Er ikke lenger aktuelt og blir brukt til generell finansiering i 2018

18) 4310 Områdeplaner: Finansierer 4281, 4290, 4301, 4303 og 4304. Mindreforbruk på 0,1 mill. kr overført til 2019.

19) 4283 Innløsning av tomt Harestad skole, 4412 Barnehagetomt Harestad og 4417 Tomt til volleyballbane er sett samlet og har et merforbruk på 1,65 mill. kr som må finansieres av generelle midler i 2018.

20) 4317 riving Randabergfjellet. Utgiftene er finansiert av eget fond for skjøtsel av området (som ble avsatt i fjor)

21) 4060 Boliger vanskeligstilte finansierer 4403 og 4418.

22) Merforbruk på prosjekter finansiert av tiltaksmidler (4409) er finansiert med midler fra 4017,4031 og 4119.

23) 4410 Infovideo byggesak er ikke lenger aktuell, og blir brukt til generell finansiering i 2018.

24) 4419 Kjøp av menighetens aktivitetshus (Endrestø). Må finansieres av generelle midler i 2018.

25) 44221-44227 er prosjekter i bymiljøpakken som vil bli eksternt finansiert i 2019 eller senere.

26) 4420 og 4428 er anlegg som vi har overtatt fra private utbyggere og krevd mvarefusjon for (justeringsrett). Vi beholder 10% av mva knyttet til prosjektene. Beløpene utbetales over en 10-års-periode.

27) 5072 Fond kunstnerisk utsmykking finansierer de to spesifikke prosjektene 5074 og 5075.

28) 504601 Overvannstunnel Haukhamaren (mottatt anleggsbidrag) er brukt til generell finansiering.

29) Rampe på Tungenes fyr er delfinansiert med restmidler (207.000) på et gammelt bundet fond (Fyruseet). To andre gamle små fond er også brukt til å delfinansiere relevante prosjekt (samlet 50.000).

Finansiering av investeringsprosjekter	Budsjett	Inntektsført	Differanse
Lån	160 187	48 574	111 613
Netto brukt av kapitalfond	-	2 590	-2 590
Finansiert direkte i prosjekta	88 912	46 589	42 323
Mottatte avdrag på lån (Lyse)	3 280	3 279	1
Sum finansiering	252 379	101 032	151 347

Kommentarer og vurderinger

Regnskapsmessig resultat

Randaberg kommunes regnskap for 2018 viser et overskudd, det vil si et regnskapsmessig resultat (mindreforbruk) på pluss 1,1 mill. kr, mot budsjettet 0,6 mill. kr. Det er etter at det er satt av til og brukt av fond. Netto driftsresultat er negativt (3,9 mill. kr). For 2018 er forutsetningene i budsjettet at regnskapsmessig mindreforbruk skal brukes til å styrke fondsmidler.

Netto skatteinntekter var 2,7 mill. kr under budsjettet. Selve skatteinntektene var 16,1 mill. kr lavere, men vi betalte mindre til inntektsutjamning enn budsjettet. Vi fikk inntekter fra Lyse på 16,4 mill. kr i utbytte og 2,1 mill. kr i garantert renteavkastning. Dette kommer i tillegg til avdrag på lån på 3,3 mill. kr som blir ført i investeringsregnskapet.

Randaberg kommune reviderte i KS-sak 65/2016 nye økonomiske mål som skulle legges til grunn for budsjettarbeid framover. De økonomiske målene som ble vedtatt er disse:

Randaberg kommune skal legga følgende økonomiske mål til grunn for framtidige budsjett/økonomiplanar:

- Netto driftsresultat i % av driftsinntekter: mellom 1 og 4 %.
- Arbeidskapital i % av driftsinntekter: mellom 20 og 30 %.
- Ubundne driftsfond i % av driftsinntekter: mellom 5 og 8 %.
- Kapitalfond i % av driftsinntekter: mellom 7 og 10 %.
- Netto lånegjeld per innbygger: mindre enn 90.000 kr/innbygger.

En oversikt over resultatene i 2018 og årene før viser dette:

	MÅL	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Netto driftsresultat	1-4 %	3,4 %	2,6 %	2,1 %	-0,3	3,5 %	3,3 %	0,2 %	-0,4 %
Arbeidskapital	20-30 %	33,4 %	19,4 %	19,9 %	23,0	21,9 %	26,8 %	22,2 %	23,9 %
Ubundne dr.fond	5-8 %	2,3 %	1,9 %	2,0 %	1,6	1,9 %	4,9 %	6,5 %	6,1 %
Kapitalfond	7-10 %	12,5 %	11,8 %	11,1 %	10,7	5,2 %	4,7 %	3,4 %	3,0 %
Netto lånegjeld per innbygger	90 000	44 205	41 080	45 214	54 055	55 089	72 806	87 178	88 662

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat ble på minus 3,1 mill. kr. Resultatet tilsvarer -0,4 % av driftsinntektene, dette er under kommunens målsetning på 1-4 %. Resultatet var litt bedre enn budsjettet netto driftsresultat på minus 6,2 mill. kr (-0,7%).

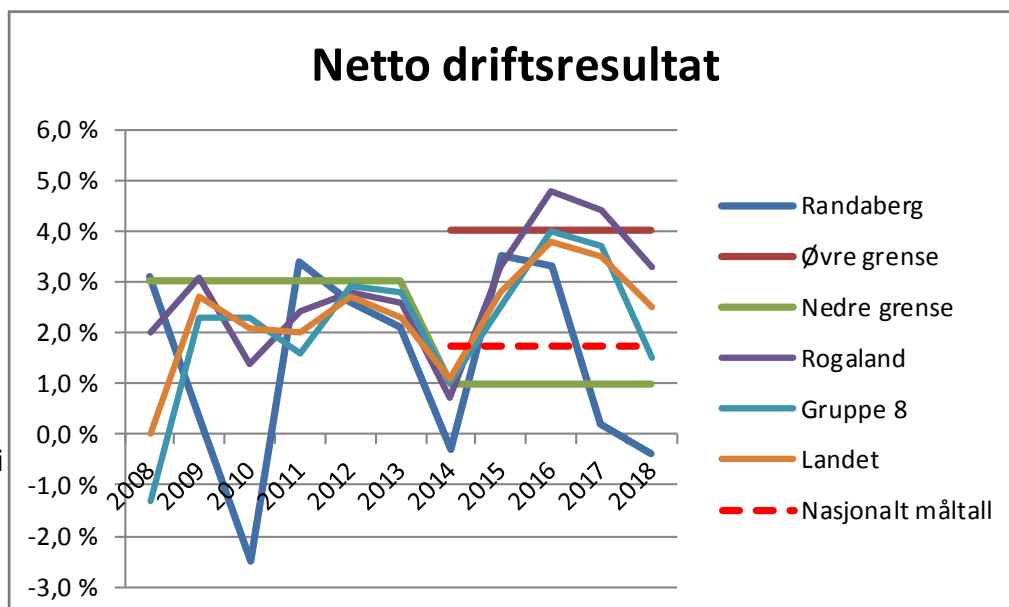
"Netto driftsresultat ble på minus 3,1 mill. kr."

Under er en grafisk framstilling av netto driftsresultat i Randaberg kommune sett opp mot egne mål, KOSTRA-gruppe 8 (sammenlignbare mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter), Rogaland og landet:

Grafen viser at Randaberg kommune holder seg innenfor målene i 2015 og 2016, men ikke i 2014, 2017 og nå i 2018.

De viser også at utviklingen fra 2011 til 2018 er temmelig lik for Randaberg og de vi sammenligner oss med. Unntaket er 2017 og 2018.

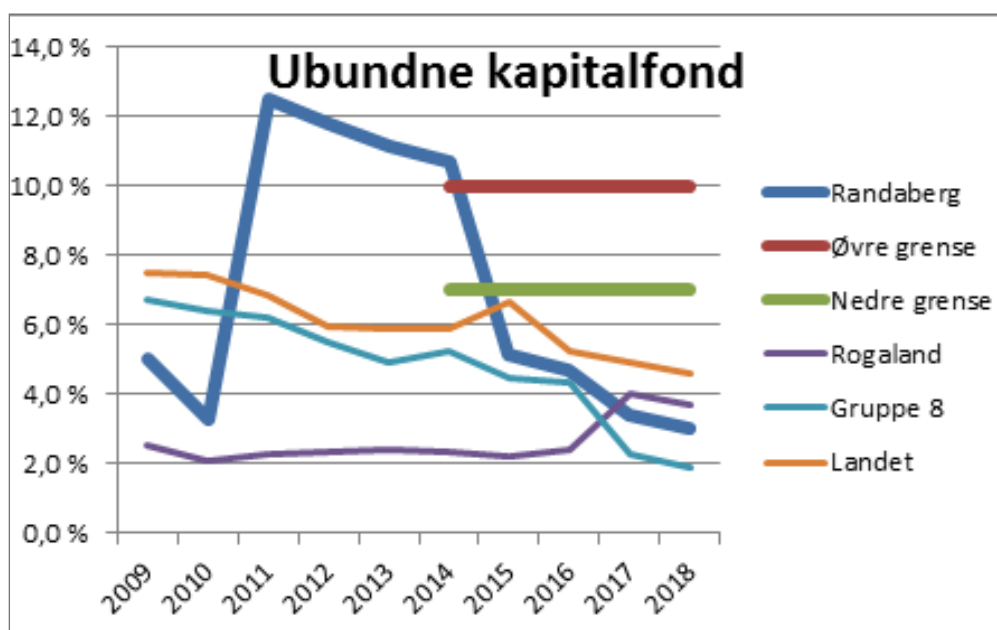
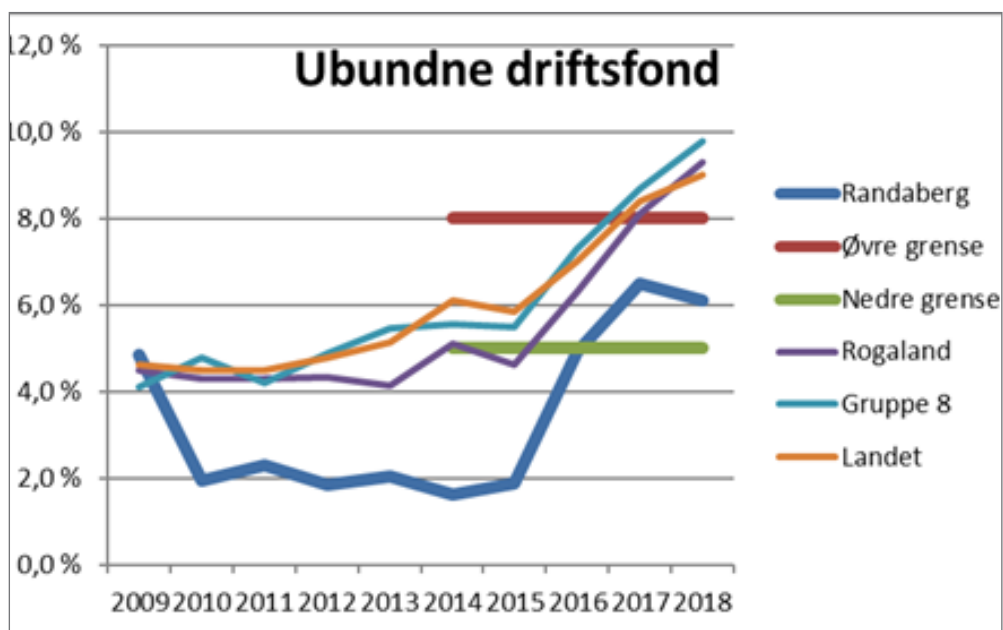
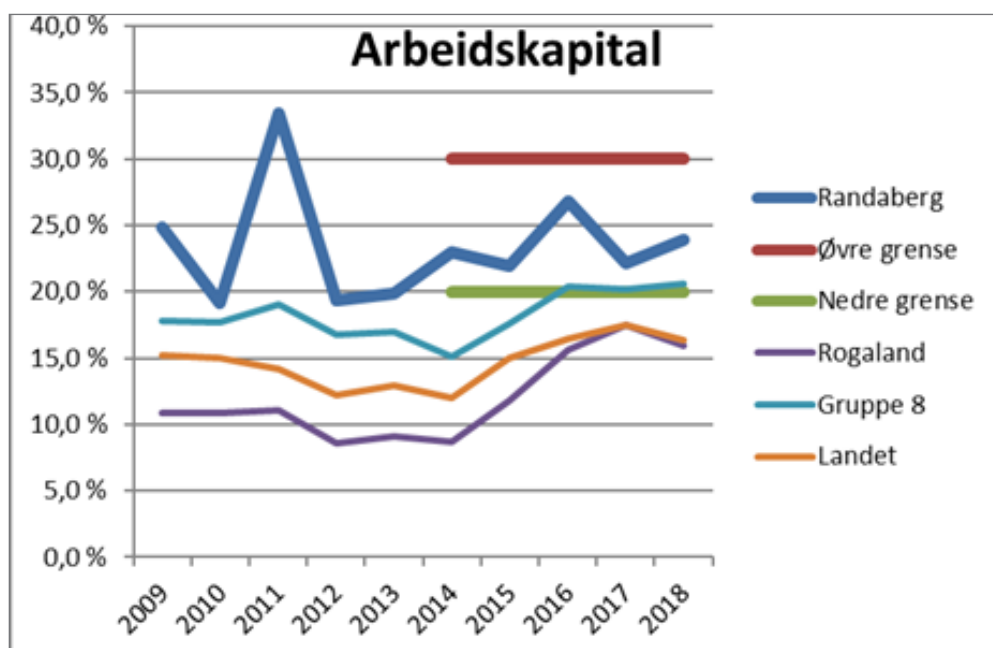

Grafen viser at det gikk veldig bra i kommune-Norge i 2017, men skattesvikten i Randaberg kommune førte til at vi ikke fikk det samme gode resultatet. Det er det samme forholdet som i 2009 og 2010 der skatteinntektene sviktet vesentlig mer i Randaberg kommune enn i resten av landet. I 2018 har vi hatt fortsatt skattesvikt, men nedgangen i netto driftsresultat fra 2017 til 2018 har vært mindre i Randaberg enn resten av landet. Det dårlige resultatet hos oss i 2017 har kanskje ført til mindre vekst/mer reduksjon i utgifter i 2018 enn andre kommuner, som ikke hadde samme økonomiske press på seg i 2018.

Både grafen over og de tre påfølgende grafene viser måltallet i prosent av brutto driftsinntekter. Grafer for de andre måltallene viser at vi har en høyere arbeidskapital enn andre kommuner, og at vi også har hatt gode reserver knyttet til investeringsbudsjettet (ubundne kapitalfond), men at utviklingen i ubundne kapitalfond er negativ både i forhold til egne måltall og andre kommuner. Vi bygde opp ubundne kapitalfond med salgsinntekter fra Vestre Goa, der vi i samsvare med måltallene ikke har brukt alt til investeringer, men prøver å beholde noe som en sikkerhetsmargin. I 2014 brukte vi mye av denne reserven, og den er redusert gradvis etter det. Vi er likevel omtrent på samme nivå som de vi sammenligner oss med.

" Grafen viser at Randaberg kommune holder seg innenfor målene i 2015 og 2016, men ikke i 2014, 2017 og nå i 2018. "

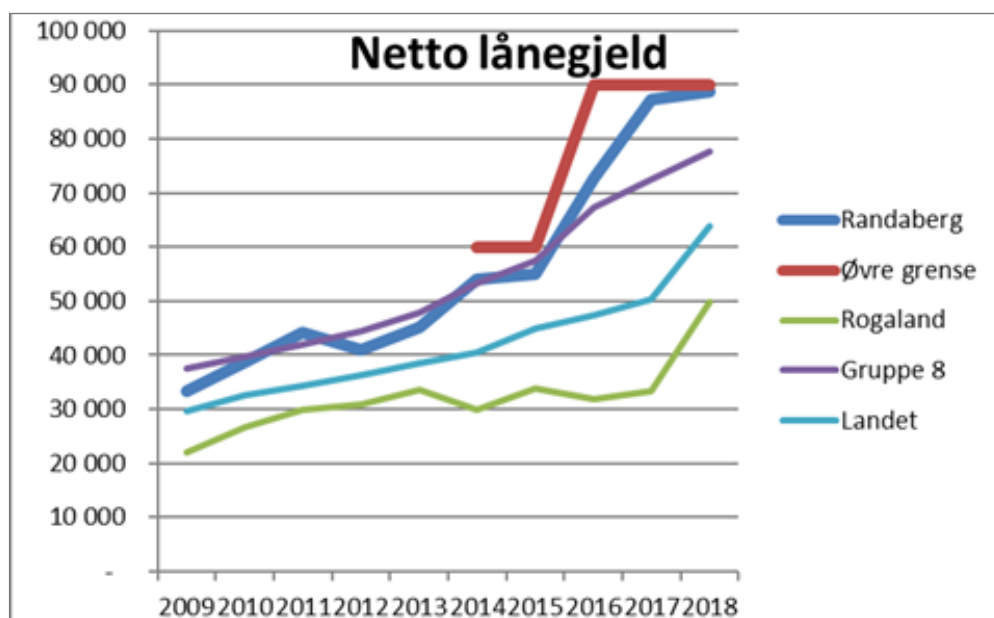
Når det gjelder ubundne driftsfond har vi i flere år ligget under både egne mål og andre kommuner. De gode resultatene i 2015 og 2016 fikk oss opp på minimumsnivået ifølge måltallene. I vedtatt økonomiplan er det lagt til grunn at regnskapsmessig mindreforbruk skal brukes til å styrke dette, men nå bør et eventuelt mindreforbruk brukes til å styrke ubundne kapitalfond som er for lave i forhold til måltallene, eller til ekstraordinære avdrag på lånene våre.

Randaberg kommune har hatt en akseptabel økonomi, og de økonomiske målene for drift for Randaberg kommune er lagt på et nivå som skal gi kommunen et nødvendig økonomisk fundament til å møte vanskeligere tider. Til tross for forholdsvis gode tall på driftskriteriene gjennom flere år, gjør store investeringsbehov at vi fortsatt må låne mye. Måltallet beveger seg derfor oppover mot grensen.

Vi ser at både Randaberg og vår KOSTRA-gruppe ligger godt over Rogaland og landet, og at vi har en mye brattere kurve enn vår KOSTRA-gruppe i 2016-2017.

I 2018 har vi hatt en mindre økning fra året før enn andre kommuner, men vi er fortsatt blant de med mest

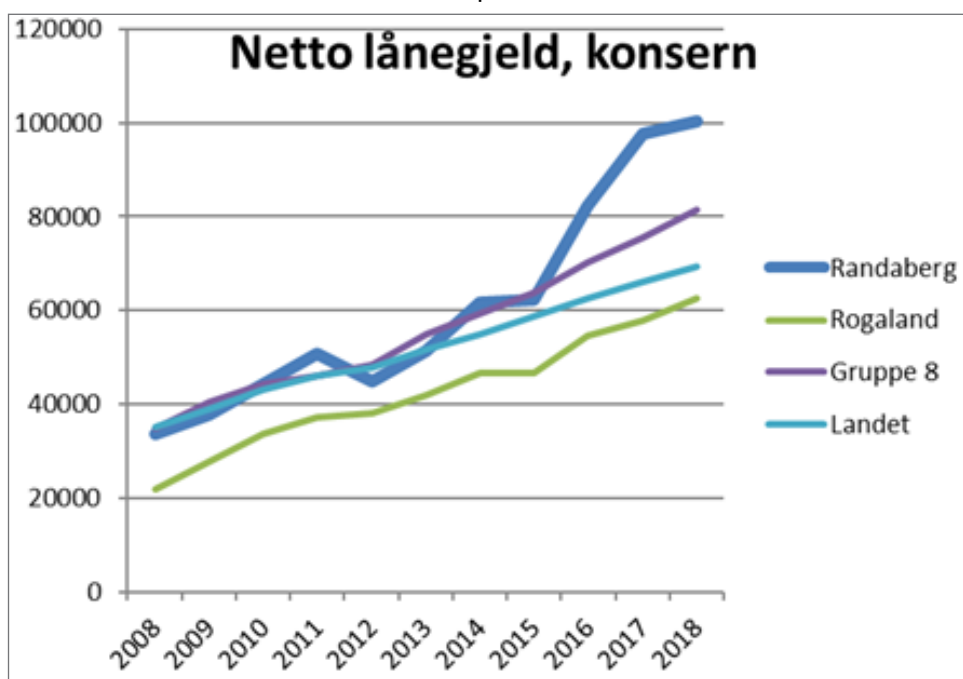
netto lånegjeld per innbygger. Grafen viser netto lånegjeld per innbygger. Tabellen over viser tall for det som blir ført i kommuneregnskapet. Mange større kommuner har kommunale foretak som ikke blir med i disse tallene. I hvilken grad de ulike kommunene har organisert deler av virksomheten som interkommunale selskaper vil også variere.

" (...) men vi er fortsatt blant de med mest netto lånegjeld per innbygger. "

For å få en mer reell sammenligning av lånegjelden, kan en se på den samla lånegjelden til kommunen, inkludert kommunale foretak og aktuell andel av interkommunale selskaper.

En slik oversikt viser at det er mindre avstand mellom Randaberg kommune / gruppe 8 og resten av landet, enn når bare rene kommunetall blir brukt.

Økningen fra 2015 til 2017 er likevel vesentlig større for oss enn andre kommuner på konsernnivå. I 2018 er økningen også på konsern-

nivå litt mindre enn andre kommuner.

Randaberg kommune har forholdsvis høye skatteinntekter og er derfor ekstra utsatt for økonomiske konjunkturer slik som i 2009/2010, og i 2015/2017. I vedtatt økonomiplan for 2018 og nå for 2019 har kommunestyret lagt til grunn et dårlig driftsresultat (negativt netto driftsresultat) i disse to årene. Men i vedtatt økonomiplan er det lagt føringer som skal gi oss et akseptabelt nivå i løpet av økonomiplanperioden (mellom 0,5 og 1% fra 2020).

Hovedgrepet for å nå dette er reduksjoner i driftsnivået på de fleste områdene. Det økonomiske fundamentet vi har hatt gjør at vi kan foreta reduksjonene planmessig og over tid. Resultatet i 2018 rokker ikke på dette.

I gjeldende økonomiplan har vi redusert investeringsnivået i forhold til de siste åra. Hovedgrepet er at Harestad skole, trinn 2, er utsatt. Vi vil derfor bare passere måltallet for netto lånegjeld marginalt i løpet av de neste årene. Vi er likevel blant de kommunene i landet med høyest netto lånegjeld per innbygger (den 91. høyeste basert på foreløpige ureviderte KOSTRA-tall for kommuner (konsern-tall)).

Svikten i skatteinntekter de siste to-tre årene i forhold til andre kommuner, sammen med høy lånegjeld, gjør at vi kommer dårlig ut på økonomiske sammenligninger. I økonomiplanen har vi basert oss på fortsatt relativt høy innbyggervækst, en relativ høyere økning i skatteinntektene enn resten av landet, og markant nedgang i investeringsbehovet for å stabilisere økonomien.

" I gjeldende økonomiplan har vi redusert investeringsnivået (...) Hovedgrepet er at Harestad skole, trinn 2, er utsatt. "

Revisors beretning

Vår selskapsbehandler:

Vår dato:
02.04.2019

Vår referanse:

Side:
1 av 3

Kommunestyret i Randaberg kommune

Kopi:

Kontrollutvalget, administrasjonssjef

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Randaberg kommunes årsregnskap som viser kr 652 538 000 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 1 128 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en deklende fremstilling av den finansielle stillingen til Randaberg kommune per 31. desember 2018, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapspraksis i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonspraksis i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsmelding, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi

henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utfører vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av administrasjonssjefen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og administrasjonssjefen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Rogaland Revisjon IKS

Vår dato:

Vår referanse:

Side:
3 av 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

1.1 Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

1.2 Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

1.3 Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Stavanger, 02.04.2019

Rogaland Revisjon IKS

Kåre Hanksås

Revisjonsdirektør

Statsautorisert revisor/jurist

2

Personal- politikk

Personalpolitikk

Arbeidsgiverpolitisk plattform - arbeidsgiverpolitikk er de verdier, holdninger og den praksis som arbeidsgiver legger til grunn og står for i sitt forhold til de ansatte.

ANSATTE OG ÅRSVERK

Kilde: Egne tall fra Visma HRM til Protektor, per januar.

Tabell 1:

2016		2017		2018	
Ansatte	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte	Årsverk
975	730	975	740	978	740

Ut fra tabellen har det vært lite endringer i antall ansatte/årsverk fra 2017 til 2018. Bemanningssituasjonen er krevende for sykepleiere og vernepleiere i turnus, og det er noe vanskelig å få tilsatt i alle stillinger som pedagogiske ledere/ barnehagelærere. Tilgangen på undervisningspersonalet er bra ved hovedutlysningen. Når det oppstår vakanse midt i året kan det imidlertid være vanskeligere å finne gode lærere.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse

Kilde: PAI/KS

Tabell 2:

	2017		2018	
Stillingsprosent	Kvinner %	Menn &	Kvinner %	Menn %
0-24,9 %	7,4	7,6	8,7	9,6
25-49,9 %	5,9	8,2	5,5	7,6
50-74,9 %	16,7	15,3	14,5	14,6
75-99,9 %	19,8	12,4	21,5	11,5
100 %	50,2	56,5	49,8	56,7

Tabellen gir et bilde av gjennomsnittlig stillingsstørrelse fordelt på kvinner og menn. Den viser at også flere av våre mannlige ansatte jobber deltid. Dette kan forklares med at noen har deltidsjobb en avgrenset periode, de kombinerer med jobb i andre kommuner (kultur-skole-lærere), noen har en ekstrajobb hos oss i tillegg til hel stilling annet sted (bonde), og noen er studenter.

" Flere av våre mannlige ansatte jobber deltid (...) noen har deltidsjobb i kombinasjon med jobb i andre kommuner. "

Sykefravær for 2018

Det har vært følgende utvikling i sykefraværet:

ÅR	1. KVARTAL	2. KVARTAL	3. KVARTAL	4. KVARTAL	HELE ÅRET
2011	8,5	8,0	7,2	7,4	7,9
2012	8,2	6,4	6,0	7,8	7,3
2013	7,9	6,8	5,9	7,9	7,2
2014	8,3	8,2	6,5	8,0	7,8
2015	8,7	8,4	6,9	8,0	7,6
2016	9,5	8,5	6,7	9,5	8,2
2017	11,0	9,3	6,4	9,5	8,9
2018	10,0	7,5	6,2	7,9	8,2

Siden høsten 2017 er det startet ett eget prosjekt med mål om å få redusert sykefraværet i kommunen. Sykefraværet er redusert med 0,7 prosentpoeng, fra totalt 8,9 % i 2017 til totalt 8,2 % i 2018. En fortsetter målrettet med tiltak for å få sykefraværet ytterligere redusert.

Administrasjonsutvalget

Administrasjonsutvalget har bestått av:

Leder: Gunhild Vårvik (KrF)

Nestleder: Jarle Bø (Sp)

Medlemmer: Kristine Enger (Ap), Bjørn Kahrs (H), Anita Egeli (Frp), Karin Samuelsen (Fagforbundet) og Cathrine Larsen (Utdanningsforbundet).

Administrasjonsutvalgets mandat er å "foreslå og behandle overordnede retningslinjer for kommunens personalpolitikk i tråd med tidligere praksis. Administrasjonsutvalget er kommunens likestillings- og diskrimineringsutvalg."

Utvalget har i 2018 blant annet behandlet følgende saker:

- Bemanningssituasjonen
- Lærlinger og lære kandidater
- Sentrale forhandlinger, hovedtariffavtalen
- Sykefravær
- Revidering av følgende rutiner:
 - Rutiner for opphør av arbeidsforhold grunnet alder
 - Veileder for håndtering av personalsaker
 - Lønnspolitisk plan 2018–2022
 - Rutiner for avslutning av tilsettingsforhold for langtidssykemeldte arbeidstakere
 - Erkjentlighetsgave til kommunalte arbeidstakere
 - Permisjonsreglement

" Sykefraværet er redusert med 0,7 prosentpoeng, fra totalt 8,9 % i 2017 til totalt 8,2 % i 2018. "

Rutiner, kontroll og likestilling, kommuneloven § 48-5

Randaberg kommune har etiske retningslinjer både for ansatte og for folkevalgte. De etiske retningslinjene for ansatte, som er utarbeidet av et bredt partssammensatt utvalg, omhandler varsling, habilitetsspørsmål, egenkontroll og antikorrupsjon. Etiske retningslinjer for folkevalgte blir gjerne gjenstand for refleksjon i forbindelse med diskusjon om habilitet.

Første punkt på sakslisten til rådmannens ukentlige ledermøter er HMS, hvor også etiske spørsmål blir diskutert. Det viktigste arbeidet for å sikre høy etisk standard gjøres i den enkelte virksomhet og er et lederansvar. I avdelingene er etikk og etiske dilemmaer tema på personalmøter. Som verktøy for refleksjon og diskusjon brukes ofte etikkveilederen til KS. Rådmannens ledermøter blir regelmessig benyttet til månedlig rapportering av økonomisk status i tjenesteområdene. Etter politiske møterunder blir vedtak gjennomgått og ansvar for gjennomføring fordelt. Rådmannen følger opp sine ledere felles i ledermøter og individuelt. Det arbeides aktivt for å utvikle et åpent og gjensidig lederfellesskap der samhandling og måloppnåelse står i fokus.

Budsjettprosessen har en sterk involvering av rådmannens ledergruppe med en transparent prosess der alle ser «alt». Det er utarbeidet håndbøker/retningslinjer for budsjetttrundskriv, budsjett og økonomiplan som er basert på de vedtak og avtaler som er kjent per dags dato. Det er også utarbeidet brukermanual for opplæring i Arena som er systemet vi bruker for budsjettering.

Randaberg kommune har rutiner for rapportering og budsjettoppfølging, det er utarbeidet veiledere og maler. Alle ledere skal rapportere om den økonomiske situasjonen på sitt ansvarsområde gjennom internrapportering, tertialrapportering, samt års rapportering. Lederne bruker Agresso Web for rapportering og det er utarbeidet egen håndbok, i tillegg gjennomføres det fast opplæring av økonomistyring i kommunen 1 gang i året og ellers ved behov. Det stilles også attestasjon- og anvisnings krav til alle utbetalinger.

Administrasjonsutvalget er kommunens likestilling- og diskrimineringsutvalg. Administrasjonsutvalget har utvidet likestillingsbegrepet til å gjelde flere grupper. Dette er i overensstemmelse med Likestillings- og diskrimineringsombudet, LDO, som forvalter diskrimineringslovverk i forhold til kjønn, funksjonsevne, etnisitet, alder, språk, religion og seksuell orientering.

I forhold til våre innbyggere skal likestillingsfokuset inngå i alle kommunens tjenester, enten vi snakker om skole, barnehage, helse og omsorg eller tekniske tjenester.

Lønnsmessig likestilling er kanskje den viktigste faktoren når det gjelder opplevd rettferdighet mellom kjønnene. Likebehandling innenfor lønn er alltid høyt oppe på agendaen under de årlige forhandlingene.

" Lønnsmessig likestilling er kanskje den viktigste faktoren når det gjelder opplevd rettferdighet mellom kjønnene. "

Vi har to systemer for lønnsdannelse

1) De som får hoveddelen av sin lønn fastsatt i sentrale forhandlinger. Disse er på kommunens lønnstabell. Her er langt de fleste ansatte: assistenter, fagarbeidere, høyskoleutdannede og undervisningspersonalet. Lønn bestemmes av utdanning og ansiennitet, og kjønn vil ikke spille inn.

2) Den andre gruppen er ansatte som får hele sin lønn fastsatt i lokale forhandlinger. Disse er individuelt avlønnnet. Her finner vi blant annet ingeniører, rådgivere og ledere. Her vil kjønn kunne spille inn på avlønnningen.

Tabell: Statistikk over lønnsutvikling for fast- og timelønte i hoved- og bistillinger:

KVINNER MÅNEDS-FORTJENESTE	MENN MÅNEDS-FORTJENESTE	KVINNER ENDRING I MÅNEDSFORTJENESTE	MENN ENDRING I MÅNEDSFORTJENESTE
41 880	43 666	2,3 %	1,7 %

Kommunefakta

Tabell: Arbeid og inntekt.

ARBEID OG INNTEKT	RANDABERG	ROGALAND	LANDET
Sysselsatte i % av befolkningen, 15-74 år	69,2	68,4	67,0
Menn	72,1	70,7	69,3
Kvinner	66,0	65,9	64,5
Registrerte helt arbeidsledige 15-74 år november 2018 (i %)	2,2	2,4	2,3
Menn	2,4	2,6	2,4
Kvinner	1,9	2,3	2,1
Gjennomsnittlig bruttoinntekt 17 år + (2017)	494 000	477 800	452 000
Menn	601 600	581 800	533 900
Kvinner	382 300	370 500	369 600

KOMMUNEFAKTA

Tabell: Folketall. Kilde: SSB.

FOLKETALL	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Fødte	132	131	128	116	128	126	111	148	117	114	140
Døde	43	51	48	57	52	50	63	47	37	64	50
Fødselsoverskudd	89	80	80	59	76	76	48	101	80	50	90
Innflytting	676	619	657	831	717	634	831	663	527	542	562
Utflytting	523	571	672	685	660	692	740	608	471	529	584
Netto innflytting inkl. inn- og utvandring	153	48	-15	146	57	-58	91	55	82	50	-9
Vekst i året	245	128	64	204	132	19	140	181	162	99	81
Folketall	9 867	9 995	10 061	10 265	10 397	10 416	10 556	10 737	10 899	10 972	11 053

MILJØSTATUS

Vinteren 2017/2018 ble det innført **piggdekkavgift** i Stavanger. Randaberg, Sandnes og Sola kommune valgte ikke å innføre dette, men fortsetter med det holdningsskapende arbeidet.

Høsten 2016 ble Randaberg kommune med i **Klimanettverk Jæren**, der hensikten er å se på tiltak som kan redusere klimautslipp. I tillegg til Randaberg, er Hå, Time, Klepp, Sandnes, Rennesøy og Utsira med. Nettverket har fått økonomisk støtte fra Miljødirektoratet. Slutt-rapport skal leveres direktoratet innen januar 2018. Det er søkt om ett år til.

Forurensningsforskriften kap. 5, del III, pålegger anleggseiere av veier, jernbaner, flyplasser, havn og enkelte industribedrifter å kartlegge **utendørs støy** fra egne anlegg. Kravet gjelder byområdet Stavanger, som omfattes av kommunene Randaberg, Sola, Sandnes og Stavanger. Det ble foretatt en kartlegging i 2012 som førte til Handlingsplan mot støy. Høsten 2016 startet Statens vegvesen en ny kartlegging som ble ferdig i 2017. Resultantene førte til ny handlingsplan, som ble vedtatt våren 05.06.18.

«**Bypakke Nord-Jæren**» er en bompengepakke for kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg. Klimahensyn og prinsippene om samordnet areal og transport politikk er grunnleggende for Bypakke Nord-Jæren. Hovedmålet er nullvekst i personbil trafikken i byområdet på Nord-Jæren og god fremkommelighet for alle trafikantgrupper der hovedvekten er på kollektiv, sykkel, gang og næringstransport. Bypakken skal gjelde i 15 år, fra 1. januar 2017 til og med 2031. Kommunikasjonssjef i Randaberg kommune sitter i kommunikasjonsgruppen for Bypakken, der det drives generelt kommunikasjonsarbeid for å fremme informasjon om de ulike prosjektene i Bypakken. Kommunikasjonsgruppen møtes en gang i måneden.

Sykelgruppen jobber for å identifisere og få fram gode sykkelprosjekter som støtter opp om målet om nullvekst i personbiltrafikken. Det er fokus på arbeidsreiser. Målet er et framtidig sykkelnett med så høy standard at vi får flere nye hverdagssyklister. Det er også opprettet en **Gå-gruppe**, der hensikten er å tilrettelegge for fotgjengere i sentrumsområder for på den måte å redusere biltrafikken. Dette gjøres ved å kartlegge hvor innbyggerne går i dag, hvor mange som går og hvilke hindringer som er for å øke andelen fotgjenger.

HjemJobbHjem er et samarbeidsprosjekt mellom Kolumbus, Bysykkelen, Statens vegvesen, kommunene Stavanger, Sandnes, Sola, Randaberg og Rogaland fylkeskommune. Målet er at alle ansatte i HjemJobbHjem-bedriftene skal kjøre 20 prosent mindre til og fra jobb. Hjemjobbhem vil inspirere og legge til rette for at ansatte setter bilen fra seg hjemme. Dette gjøres blant annet ved å tilby ansatte i HjemJobbHjem-bedrifter tilgang til en månedsbillett for buss og tog i hele Rogaland til kun 515 kroner. I tillegg har ansatte fri tilgang til bruk av Bysykkelen. Randaberg kommune ble Hjemjobbhem-bedrift 1. mars 2017. Randaberg har i samarbeid med Kolumbus opparbeidet to ladetasjoner for Bysykkelen, en ved kommunehuset og en ved Randaberg Arena. Disse stod klar til bruk i februar 2018. Planen er å opparbeide to ladetasjoner til, en i Sentrum ved bussholdeplassen og en ved bussholdeplassen Goa Vest. Alle innbyggere i Randaberg kan benytte seg av Bysykkelen. De som ikke jobber i en Hjemjobbhem-bedrift betaler da et abonnement på 30 kr per måned eller 400 kr per halvår.

Klima og energiplan

Våren 2018 startet arbeidet med Klima og energiplan. Forslaget til planprogram ble lagt ut til offentlig høring juni 2018 og vedtatt av kommuneplanutvalget i oktober 2018. Selve planen forventes og være ferdig i 2019.

3

**Tjeneste-
områdene**

SENTRAL- ADMINISTRASJONEN

RÅDMANNEN	R2018	B2018	AVVIK
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	42 158	44 951	(2 793)
Avsatt fond, bedriftshelsetjeneste	56		
Avsatt fond, BUK	20		
Avsatt fond, renter tapsfond, Husbanken	6		
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	42 240	44 951	(2 711)
Bruk/avsetning til driftsfond	-		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	42 240	44 951	(2 711)

INNLEDNING

Sentraladministrasjonen besto i 2018 av 31,15 årsverk.

ENHET	ÅRSVERK
Kommunikasjon og demokrati	15,75
Økonomi	8,8
Personal og organisasjonsutvikling	6,6
Totalt	31,15

ØKONOMI

Netto driftsutgifter har et positivt avvik på 2,7 mill. kr. Hovedårsaken til dette er et mindre-forbruk til pensjonskostnader på 3,6 mill. kr og lønnsoppgjøret ble 0,6 mill. kr billigere enn forventet i 2018. IKT har hatt høyere kostnader på service og driftsavtaler og konsulent-tjenester enn budsjettet. Samlet avvik 0,8 mill. kr. Det er overforbruk på forsikringer på 0,3 mill. kr. Vi har også betalt 0,1 mill. kr mer for skatteoppkreverfunksjonen enn budsjettet. Det er utgiftsført 0,8 mill. kr til å dekke momskompensasjon på sosiale boliger som vi er uenige med skatteetaten om. Det er også utgiftsført 0,3 mill. kr i tap på krav i 2018.

Kommunikasjon og demokrati

Består av 15,75 årsverk fordelt på:

- Servicetorg - som har ansvar for publikumsmottak av henvendelser via oppmøte, telefon, nettpat og e-post. I tillegg har servicetorget enkel saksbehandling knyttet til tjenesteområdene.
- Dokumentsenter - som har ansvar for sentralt postmottak med registrering og skanning av post, arkivansvar, systemansvar for sak -og arkivsystemet ESA, ansvar for innsynskrav og postlister.
- Politisk sekretariat - som har ansvar for produksjon og publisering av møtepapirer, gjennomføre politiske møter, være bindeledd mellom administrasjonen og det politiske miljøet.
- Kommunikasjon - som har ansvar for hjemmeside, intranett og sosiale medier. Bistand til kommunikasjon i kommunen, brosjyrer, skilting og Klart språk. Regionalt kommunikasjonsarbeid i Bypakke Nord-Jæren.
- IT-avdelingen - som har ansvar for å utvikle IT-strategi og rådgivende tjenester i bruk av IKT overfor de ulike tjenesteområdene, dette inkluderer digitalisering samt styring og deltagelse i IKT-prosjekter. Avdelingen har òg ansvar for drift og å videreutvikle IKT-systemene og deres infrastruktur, i tillegg til brukerstøtte til kommunens ansatte - både i Randaberg og Kvitsøy kommune.

Økonomiavdelingen

Består av 8,8 årsverk fordelt på:

- Økonomistyring og rapportering
- Budsjettering
- Innkjøp
- Regnskap
- Skatteinnkreving
- Eiendomsskatt
- Startlån

" Netto driftsutgifter har et positivt avvik på 2,7 mill. kr. Hovedårsaken er et mindre-forbruk til pensjonskostnader på 3,6 mill. kroner. "

Personal og organisasjonsutvikling

Består av 6,6 årsverk og har ansvar for:

- Organisasjonsutvikling; lede/delta i prosjekter særlig rettet mot kommunens ansatte for å effektivisere organisasjonen og øke trivselen
- Lønnsforhandlinger og andre forhandlinger/drøftinger
- Lønnsutbetaling (betjener også Kvitsøy)
- Rådgivning og veiledning til ledere i lov og avtaleverk (HA, HTA, AML, Folketrygdloven o.a.)
- Stillingsannonsering og ansettelser
- Helse Miljø og Sikkerhet - inkludert Arbeidsmiljøutvalg
- Rapportering til offentlige myndigheter
- Sekretariatsfunksjon for partssammensatte utvalg
- Koordinere gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelse
- Kompetanseheving
- IA-koordinator – pådriver for å redusere sykefraværet
- Revidere og videreutvikle overordnede personalpolitiske retningslinjer
- Koordinerer arbeidet med lærlinger
- Heltidskultur

MÅL OG TILTAK

MÅL/UTFORDRINGER	TILTAK/MÅLOPPNÅELSE
Kommunikasjon og demokrati:	• Kommunikasjons-, forvaltnings- og IT-kompetanse vil være avgjørende dersom Randaberg kommune skal lykkes med overgangen til en digital kommunikasjonshverdag. • Kommunikasjon og demokrati skal sørge for at alle kommunikasjonskanaler virker. Innbyggerne skal oppleve møte med kommunen som trygg, enkel og forutsigbar. Vi skal legge til rette for et aktivt lokal-demokrati, innbyggerinvolvering og åpenhet i forvaltningen. • Dagens kommunikasjon blir mer og mer digital. Parallelt med at kommunens tjenester blir mer og mer digitale, må vi utvikle vår førstelinje. Utvikling og ombygging av servicetorg/dokumentsenter, samt nye nettsider, er under arbeid. Arbeidet med ny nettside satt i gang i 2017, og slutføres våren 2018. • KoD søkte i 2017 og fikk innvilget 300 000 kr i skjønnsmidler til «Hvordan møte innbyggerne i en digital tid?». Hvordan tar vi vare på de innbyggerne som kanskje ikke mestrer de digitale løsningene våre? Digital veiledning er allerede en viktig del av servicetorget sin hverdag. Hvordan tar vi vare på dette/utvikler vi dette i et nytt servicetorg? Nytt servicetorg/Dokumentsenter/IKT-avdeling ferdig prosjektert i 2018. • Kontinuerlig arbeid for å få all post elektronisk. Opplever økende arbeidsmengde fordi kommunen ikke er fulldigital. Gjelder opp mot byggesak og personal, men har også store skannejobber for tjenesteområdene. • Videre implementere SvarUT og SvarInn i organisasjonen. • Arbeid for at flere arkivmapper blir elektroniske. Igangsette anbudsprosessen for digitalisering av byggesak, oppmåling og landbruksarkivet. • Avvikle 7 møterunder. Økende arbeid med saker til klagenemda. • Tallet på innsynskrav har økt betydelig.
IKT:	• Handlingsplan for digitalisering innenfor alle tj.områdene i kommunen • Klargjøre for overvåking og flytting av datasenter til Rennesøy (Green Mountain) • Digital post ut/inn implementert på flere av fagsystemene • Fagsystemer flyttet ut til skytjenester • Utskifting av alle tynne klienter til PC • Selvbetjeningsside for IT-tjenester, inkl. nullstilling av passord, innmelding av saker m.m.

MÅL/UTFORDRINGER	TILTAK/MÅLOPPNÅELSE
Næring:	• Omfattende kontakt med næringslivet i kommunen og regionen gjennom Næringsforeningen i Stavanger-regionen, ressursgruppen for den grønne landsbyen, Landsbyforeningen, Region Stavanger, Omdømmebygging. Landsbyfestivalen, Landsbykonferansen. Partnerskapsavtale med Greater Stavanger er fornyet for 4 år. • Det arbeides kontinuerlig med å utvikle arealer egnet til næringsutvikling. Det vises til større vedtatte områdeplaner og vedtatt strategi for rullering av kommuneplanen.
Personal: Rekruttere: Skape tilgang, tilvekst og fornyelse i kommunen	Vi jobber særlig med: • Bistå ledere med gjennomgang av organisering for å sikre en mest mulig effektiv organisering • Revidering av personalpolitiske retningslinjer for å tydeliggjøre rettigheter og plikter som ansatt og sikre en mest mulig likebehandling • Arbeide for å tydeliggjøre kommunens arbeids-giverpolitikk • Gjennom lønnspolitisk plan sikre at kommunen er konkurransedyktig på lønn • Fokus på å sikre læreplasser i kommune. Det er i dag 22 læreplasser og to læreplasser for Menn i helse • Samarbeider med nærliggende kommuner i arbeidsgiverspørsmål, samt ved uttalelser til f. eks. KS for å sikre en større gjennomslagskraft
Lederbistand og lederutvikling	• Personalavdelingen skal gi råd og veiledning i arbeidsgiverspørsmål innen aktuell lov og avtaleverk overfor ledere • Gi lederopplæring og lederutvikling for kommunens ledere for å sikre at ledere er i best mulig stand til å ivareta lederfunksjonen • Gjennom medarbeiderundersøkelse kartlegge trivsel for ansatte i kommunen slik at dette kan danne grunnlag for videre arbeid med arbeidsmiljø og utvikling av organisasjon og ansatte
Økonomi: Redusere sårbarhet i avdelingen	• Dele kunnskap innad i avdelingen (mer fokus på opplæring)
Støttefunksjon	• Vi ønsker å bli en bedre støttefunksjon utad i organisasjonen.
EHF-faktura	• Fokus på få opp andel EHF-faktura og redusere antall papirfaktura.
Innkjøp	• Randaberg kommune har totalt ca. 80 rammeavtaler. I 2018 ble det inngått/startet opp 8 nye avtaler. 3 rammeavtaler som kun gjelder Randaberg kommune og 5 rammeavtaler i samarbeid med hovedsakelig Stavanger, Sandnes og Sola kommuner. Hensikten med samarbeid på rammeavtalene er å oppnå en bedre forhandlingsposisjon, bedre pris, bedre service og bedre utnyttelse av felles kompetanse samtidig som man forenkler prosessen for repetitive innkjøp. Innkjøpsprosessene har en behandlingstid på 3 til 12 måneder. I tillegg inngås det innkjøp på varer og tjenester som ikke er rammeavtaler hvor en sørger for konkurranse ved å be om tilbud fra ulike leverandører, mini-konkurranser eller mindre anbudsrunder. Det er også økt fokus på klima og miljø, sosialt ansvar og sosial dumping. • 1. januar 2017 ble terskelverdien på nasjonal innkjøp hevet fra 100 000 til 1,1 million kr, denne verdien ble endret til 1,3 millioner kr i 2018. • Året har vært preget av større konkurranse om kommunale oppdrag. Dette er positivt for kommune som innkjøper, men har også skjerpet behovet for gode anbudsprosesser og høy innkjøpskompetanse. • Det foregår fortløpende opplæring i e-handel med fokus på avtalelojalitet og hvorfor en skal bruke rammeavtaler. Det jobbes med å heve bestillerkompetansen, redusere antall bestillere generelt i kommunen, samt utvide bruken av e-handel. Flere nye rammeavtaler opprettes som e-handel avtaler.

OPPVEKST

OPPVEKST	R2018	B2018	AVVIK
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	275 477	274 379	1 098
Avsatt bunde driftsfond	748		
Avsatt diverse driftsfond	10		
Bruk diverse driftsfond	(44)		
Bruk bunde driftsfond	(459)		
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	275 732	274 379	1 353
Bruk/avsetning til driftsfond	(1 353)		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	274 379	274 379	(0)

INNLEDNING

Oppvekst besto i 2018 av 354 årsverk.

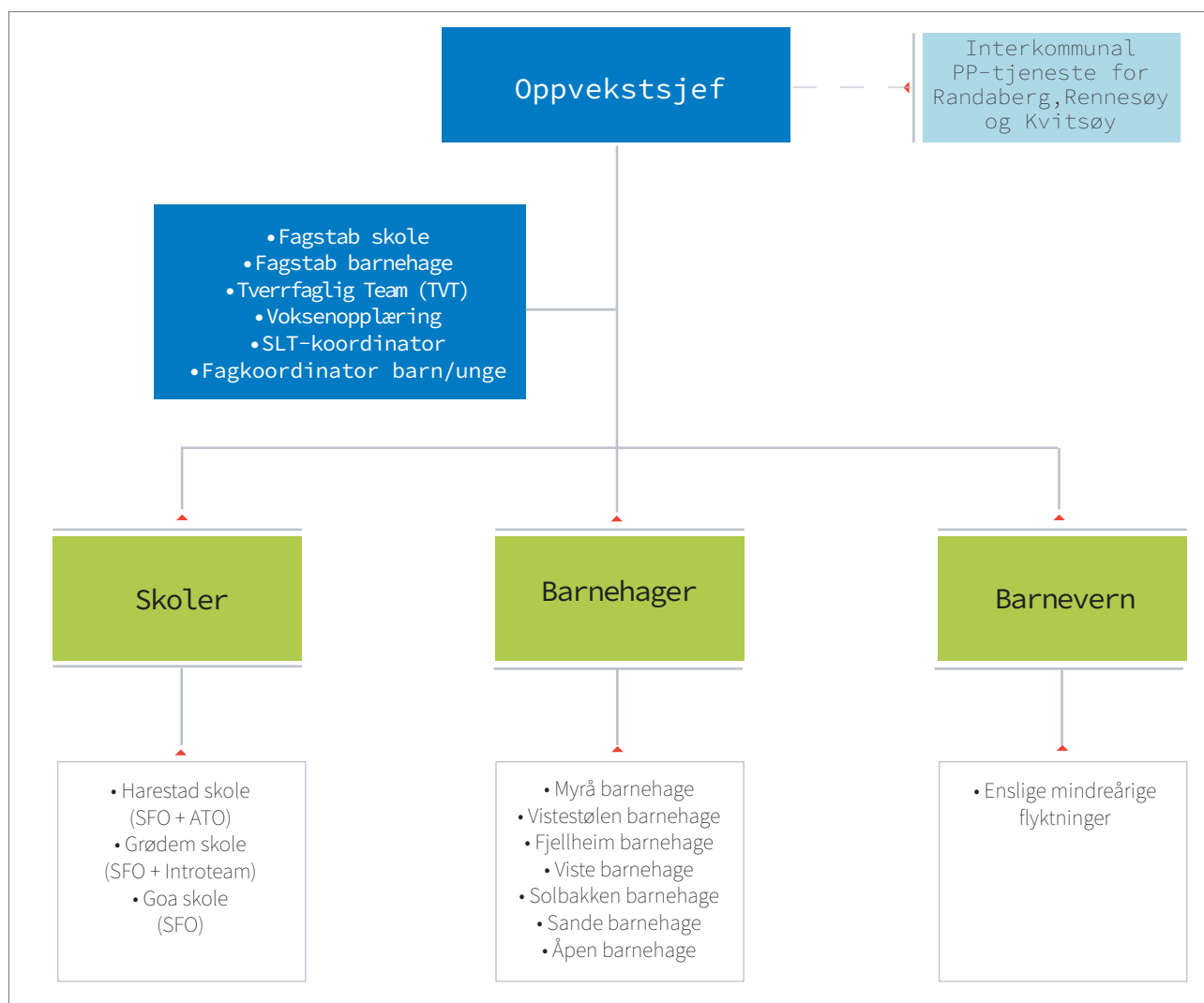
Oppvekst gir tjenester til barn og unge under 23 år med deres familier.

Arbeidsområdet består blant annet av barnevern, barnehager og skole. Målet er å gi barn og unge og deres familier et faglig godt og samordnet tilbud, etter gjeldene lovverk og kommunens vedtatte plandokumenter.

ORGANISERING

Se figur under.

ENHET	ÅRSVERK
Oppvekstsjefen og stab	6
Voksenopplæring	0,2
Tverrfaglig team	3
Harestad skole	64,9
SFO	7,3
ATO	12
Grødem skole	53,4
SFO	5,8
Introbasen	6
Goa skole	33,7
SFO	4,5
Barneverntjenesten	30,2
Barnehager, kommunale	112
Styrket barnehagetilbud	15
Totalt	354,0
Barnehager, private	54

ØKONOMI

Som tabellen på side 64 viser, har Oppvekst totalt et merforbruk på 1 098 mill. kr. At ikke merforbruket ble større, skyldes et mindreforbruk på barneverntjenesten. I all hovedsak skyldes dette, også for 2018, mindre antall barn under omsorg og periodevis vakante stillinger, samt at nyordning i statlig tilskudd til enslige mindreårige flyktninger ble høyere enn budsjettet.

Skolene hadde et overforbruk på grunn av store innsparingskrav som i all vesentlighet måtte tas fra august 2018. Innsparingene de fem siste månedene klarte ikke å dekke overforbruket for de syv første månedene. Lærernormen gjør det vanskelig å redusere i årsverk i skolene. Vi har redusert på flere viktige ting i skolene som ikke er lovpålagt; leirskole, kantine og bibliotek.

På SFO er utgiftene større enn foreldrebetalingen. Dette skyldes i stor grad at mange barn slutter på SFO på våren, mens personalkostnadene er de samme.

Kostnadene til strøm er i underkant av 600 000 kr større enn budsjett. Budsjettet for 2019 er ikke økt, og vi vil trolig se den samme utfordringen i 2019.

Overføring til private barnehager var høyere enn budsjettet. Refusjoner for barn som går i barnehage i andre kommuner var vesentlig høyere enn budsjettet.

Barnehagene har et overforbruk som skyldes:

Private barnehager - Tilskudd til pedagogisk bemanning ble innført fra august 2017. De økte utgiftene ble kompensert i revidert statsbudsjett. Kommunen gir i tillegg kompensasjon for innvilget redusert foreldrebetaling pga. lav inntekt og gratis kjernetid, samt gjennomføring av søskenmoderasjon. Samlet overforbruk på 517 000 kr.

Styrket barnehage - Gir hjelp til barn som av ulike årsaker trenger støtte i tillegg til ordinært barnehagetilbud. I 2018 var refusjoner til andre kommuner hvor barn fra Randaberg mottar styrket barnehagetilbud 300 000 kr høyere enn budsjettet, på grunn av en sak som ikke var kjent da budsjettet ble lagt.

Barnehagetjenesten - Vi har flere foreldre fra Randaberg som velger barnehageplass i private barnehager i nabokommunene, selv om det er nok barnehageplasser i kommunen. Dette må dekkes av Randaberg kommune. Det ble budsjettet med 2,0 mill. kr i utgifter til dette, mens utgiftene var på 3,2 mill. kr. Ansvar 280 hadde dermed et overforbruk på 1,126 mill. kr.

Barneverntjenesten - Har et samlet mindreforbruk på ca. 3,0 mill. kr. Hovedårsakene er at barneverntjenesten har utviklet egne tiltak som drives ved hjelp av egne ansatte, framfor kjøp av tjenester. Dette antas å være en direkte årsak til mindre institusjonsplasseringer og menneskelig gevinst, men også ved at en styrker kompetansen.

I tillegg medførte den nye statlig tilskuddsordning for enslige mindreårige flyktninger en økning i forhold til budsjett (1,5 mill. kr). Et økt langtidsfravær, uten at det har vært mulig å sette inn kvalifiserte vikar, har også medført et mindre lønnsforbruk (0,2 mill). Deler av mindreforbruket skal settes av i fondsmidler, slik at vi har en buffer ved endring i behov som det ikke er budsjettet for.

Prosjekter finansiert av eksterne tilskudd i 2018

I tillegg til innvilget budsjett, er det et fokus på å styrke tjenestetilbudet ved hjelp av eksterne tilskuddsordninger.

TILTAK	KRONER
Kommunalt rusarbeid: familieveileder Barnevern (unge og rus)	550 000
Kommunalt rusarbeid: Erfaringskonsulent og veileder	550 000
Kommunalt rusarbeid (2. gangs utlysning): Tidlig innsats unge og rus. Fratrukk av ubenyttede midler fra erfaringskonsulent 2018 (144 160 kr). Friske midler:	515 840
Kompetansemidler	95 000
Verdensdagen psykisk helse: Arrangement elever og foresatte	7 000
Samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak	110 000
Regionale utviklingsmidler skoleåret 2017/2018 (Glidelåsen)	150 000
Oppfølging- og losfunksjon for ungdom skoleåret 2017/2018	300 000
BTI: Prosjektstilling, kompetansemidler 600 000 kr fordelt over 2 år	300 000

Tilskudd/ søknader i samarbeid med andre tjenesteområdet

- Buf.dir; Aktiv fritid for alle – barnefattigdomsmidler: 300 000 kr.
(Fritid hovedansvar, samarbeid med HOPP/Oppvekst og NAV)

Tilskudd i samarbeid med andre kommuner

- Randaberg samarbeidet også i 2018 med Rennesøy og Finnøy om en stilling som «ungdoms koordinatør» i barneverntjenesten. Dette er også kommunalt rusarbeid. Randaberg kommune står som søker på vegne av de 3 kommunene: 550 000 kr.
- Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme: Interkommunalt SLT-samarbeid; hovedsamarbeidskommuner er Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg. Randaberg hovedansvar for søknad og rapportering. 300 000 kr.

SKOLE

Randaberg kommune har tre kombinerte barne- og ungdomsskoler. Det er til sammen 160 årsverk på skolene. Skoletilbudet i Randaberg er forankret i Opplæringsloven og læreplanverket «Kunnskapsløftet» og er uttrykket i praksis gjennom virksomhetsplanen for Randaberg skolen, som kan lese ved å klikke her. Skolesektoren deltar i flere forskningsprosjekt og drar nytte av dette i flere sammenhenger, bl.a. ved å sette i verk nye tiltak og utvikle egen kompetanse. Randabergskolen utarbeider hvert år tilstandsrapport som omhandler læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Rapporten har fokus på kvalitet og utvikling på ulike områder. Tilstandsrapport for 2018 ble behandlet av kommunestyret 7. februar 2019.

Skolefritidsordning (SFO)

Det er en SFO på hver skole, samlet rundt 18 årsverk, fordelt på assistenter og miljøterapeuter.

ATO

ATO er kommunens alternative opplæringsstilbud. Samlet årsverk i denne avdelingen er 12 personer, fordelt på lærere, miljøterapeuter og assistenter.
Introbasen

personer, fordelt på lærere, miljøterapeuter og assistenter.

Introbasen

Introbasen har ansvar for grunnleggende opplæring i norsk for fremmedspråklige elever når disse begynner på skolen i Randaberg. Det er rundt 6 årsverk knyttet til Introbasen.

Tverrfaglig team (TvT)

TvT ble i august 2017 organisasjonsmessig overført til skole fra tjenesteområde HOPP. Fra 2018 ble budsjettet for TvT også overført til tjenesteområde skole. TvT består av tre årsverk. Tverrfaglig teams arbeidsfelt er i hovedsak på skolene men også på alle andre arenaer der man treffer barn og unge. Hovedoppgaver er endringsarbeid, for eksempel skolevegring, utagering, innagering, sosial trening, klassemiljø, veiledning av voksne og endring i organisering.

Voksenopplæringen

Voksenopplæringen har ansvar for:

- Opplæring på grunnskolen sitt område for voksne.
- Spesialundervisning etter lov.
- Norskopplæring språklige minoriteter.

I 2018 har det ikke vært ansatt noen i voksenopplæringen i Randaberg. Kommunen kjøper ulike tjenester fra andre aktører ut fra de behov innbyggerne har.

NAV Randaberg har ansvar for norskopplæring med samfunnskunnskap for voksne innvandrere i introduksjonsprogrammet. Denne tjenesten kjøpes fra Johannes Læringssenter. Skoleområdet har ansvar for voksenopplæring i forhold til opplæringslovens § 4A-1 (grunnskoleopplæring) og 4A-2 (spesialundervisning) for voksne.

Måloppnåelse

Plan for Randabergskolen (tidligere Virksomhetsplanen) for 2018/19 behandles politisk før sommeren. Tilstandsrapporten for 2018 ble politisk behandlet i februar 2019. De som ønsker en oversikt over måloppnåelsen på de ulike områdene i Randabergskolen kan se gjennom Tilstandsrapporten for 2018, hvor vi beskriver områdene lærertetthet / lærernormen, læringsmiljø, læringsresultater, gjennomføring i videregående skole, spesialundervisning, særskilt språkopplæring, voksenopplæring, SFO, digitale ferdigheter, DEKOM-satsingen, videreutdanning og ordningen med lærerspesialister og ressurslærere.

" I 2018 har det ikke vært ansatt noen i voksenopplæringen i Randaberg. Kommunen kjøper ulike tjenester fra andre aktører ut fra de behov innbyggerne har. "

KOSTRA-tall

GRUNNSKOLE	RANDABERG			GR. 08	ROGA-LAND	LANDET
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	93,7	82,8	34,4	15,6	16,6	24,3
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	218,9	198	203,7	136,6	128,2	136,1
Elever i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent) ¹	2	3,1	4,5	3,5	5,4	6,7
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	6,5	6,4	5,4	7,9	8,1	7,8
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	78,7	79,1	84,3	73	74,9	74,1
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	78,7	68,9	82,2	70,6	73,5	70,4
Gruppestørrelse 2 (antall)	17,2	17,2	18,3	16,9	16,5	16,3
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	41,7	42,1	42,9	41,9	41,7	41,8
Netto driftsutgifter grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), i prosent av samlede netto driftsutgifter (prosent)	27	25,9	26,6	25,3	24,2	22,5
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)	105 997	107 714	115 023	107 919	104 991	112 892

Kommentar til KOSTRA-tallene

Årstimer til særskilt norskopplæring per elev har gått ned, fordi antallet elever som får det har gått opp. Det betyr at vi har like mange årstimer undervisning til dette og at elevene deler på denne ressursen gjennom å fordele timene mellom flere elever og å undervise elevene i grupper.

Årstimer til spesialundervisning per elev er høye, fordi timene er fordelt på få elever som hver for seg krever en del ressurser.

Mestringsnivået på nasjonale prøver 8. trinn og grunnskolepoeng er svært bra og har vært det over tid.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 2 (som er elevtimer per lærertime i ordinær undervisning) er høyere enn snittet. Randabergskolen har altså dårligere lærertetthet enn det KOSTRA sammenlikner oss mot. Dette er vist og forklart tydeligere i Tilstandsrapporten 2018.

Ser vi på netto driftsutgifter til skolen ligger Randabergskolen prosentvis over sammenligningsgrunnlaget, men dette uttrykker ikke annet enn at det er en yngre befolkning i Randaberg. Dette gjenspeiles også i tall fra Kommunebarometeret og KOSTRA-tall for barnehage.

Ellers er det også viktig å si at i funksjon 215 (SFO) er det økte utgifter siden det er gitt penger for å styre SFOene og at skolene i liten grad styrer funksjon 222, som er driftsutgifter knyttet til skolelokaler (strøm, renhold, vedlikehold osv.) og som ligger under tekniske tjenester i kommunen.

BARNEHAGER

Barnehagene drives etter lov om barnehager og tilhørende forskrifter, og er en rettighet som er gitt barn som bor i Randaberg i aldersgruppen 1-6 år. Kommunen har i dag 10 barnehager, der 6 barnehager eies av kommunen og 4 barnehager er private. Totalt går det 676 barn i barnehagene, der 487 (67 %) går i kommunal barnehage og 222 går i private barnehager (33 %). Styrket barnehage består av 19 ansatte fordelt på 15 årsverk.

Barnehagedekningen var svært god, da vi hadde en nedgang på 25 % i fødselstallet for 2017. De kommunale barnehagene har dermed redusert sine barnegrupper fra august 2018 for å oppfylle de nye normkraven knyttet til bemanning og pedagogiske ledere.

Organisering

I tillegg til barnehagene, består barnehagetjenesten av styrket barnehagetilbud, som består av spesialpedagogisk team, miljøterapeuter og flerspråklige veiledere. Barnehageadministrasjon på kommunalt forvaltningsnivå med barnehagemyndigheten kommer i tillegg. Barnehagemyndigheten fører tilsyn, godkjenner barnehager, behandler dispensasjoner, samordner opptak, samt har et overordnet kvalitetsansvar for alle barnehage med kompetanseheving og kvalitetsoppfølging. Likeverdig økonomisk behandling av private barnehager er en stor oppgave som er lagt til tjenesten. Det er et tett samarbeid med økonomiavdelingen vedrørende dette.

- Lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Vi har hatt to lærlinger våren 2018 og økte opp til syv lærlinger høsten 2018.
- Menn i barnehagen – vi har 9,7 % menn i barnehagene våre. Det er en økning fra i fjor, men vi ligger fortsatt lavt i forhold til målet og de vi sammenligner oss med.
- Andel pedagogisk ledere med barnehagelærerutdanning utgjør 82,4 %.
- Dispensasjoner fra utdanningskravet til pedagogisk leder har gått opp fra 5,6 % i 2017 til 13,2 % på høsten 2018. Dette skyldes at vi nå har fått en skjerpet pedagognorm, kravet er nå 44 % barnehagelærere i barnehagen. Det har ført til at det har vært utfordrende å få tak i nok barnehagelærere i vårt område. Det har vært dispensasjonssøknader fra 5 kommunale barnehage og 3 private barnehager

Måloppnåelse

Virksomhetsplanen for barnehagetjenesten 2018 er grunnlaget for prioriterte mål.

Barnehagens faglige innhold

I Randabergbarnehagene skal barna oppleve tilhørighet og fellesskap, lek og læring sammen med kompetente voksne. Det er utarbeidet en kvalitets- og kompetanseplanen for perioden 2016-2018. Det er en helhetlig satsing som inkluderer alle ansattgrupper i kommunale og private barnehager. «Være sammen» er en kompetanseheving som ble igangsatt 2016 med et tverrfaglig nedslagsfelt i Randaberg.

Alle barnehageansatte deltar i kursene, samt fagdager for pedagogene og assistentene på tvers av barnehagene. Det er utarbeidet implementeringsplan i alle kommunale barnehager.

" Totalt går det 676 barn i barnehagene - 487 i kommunal barnehage og 222 i privat barnehage. "

" Vi har 9,7 % menn i barnehagene våre. "

Ny rammeplan kom august 2017. Denne implementeres i alle barnehagene og ses i sammenheng med arbeidet med Være sammen.

Øremerkede kompetansemidler fra Fylkesmannen

Barnehagenes øremerkede kompetansemidler følger plan for kvalitet- og kompetanseutvikling, som gjelder for både kommunale og private barnehager.

Til sammen har barnehagene fått kroner 239 000,- til kompetanseheving som øremerkede midler fra staten.

Dimensjonering av barnehageplasser

De kommunale barnehagene har i 2018 redusert antall barnehageplasser. Dette skyldes lavt fødselstall i 2017. Det er høye søkertall til barnehager i Grødemsområdet. Dette området dekkes av 2 barnehager med til sammen 5 avdelinger. Det betyr at mange barn med adresse Grødem ofte ikke får oppfylt sitt første eller andre ønske ved søknad om barnehageplass.

Flerspråklige barn i barnehagene

Det er 121 flerspråklige barn i barnehager i Randaberg per 15. desember 2018, noe som utgjør 17,8 % av alle barn i barnehage. Disse barna representerer om lag 30 forskjellige språk. Styrket barnehage har 1 årsverk som jobber i feltet med veiledning og språkarbeid. Stillingen er delvis dekket av midler fra Utdanningsdirektoratet. Tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage.

KOSTRA-tall

BARNEHAGER	RANDABERG			GR. 08	ROGA-LAND	LANDET
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	80,8	84,3	81,4	83,7	79,7	83,5
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	89	90,5	90,4	92	90	91,8
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (prosent)	94	94,6	95,9	97,1	96,6	97,1
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (antall)	68,1	69,4	67,2	47	50,6	50
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i barnehage, alle barnehager (antall)	6,4	6,4	6	5,9	5,9	5,8
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	38,1	37,2	36,6	42,7	36,8	39,8
Andel barn, eksklusive minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kommunale barnehager (prosent)	3,2	3,3	0	0	0	0
Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager (f201, f211, f221) per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	60	59	70	67	71	70
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	88,6	83,9	96,8	83,8	80,1	85,3
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	16,9	17	17,8	16	16,9	14,4
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	132 497	141 726	161 592	151 830	152 068	154 068
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	47	47	55	54	54	55

Kommentar til KOSTRA-tallene

Dekningsgrad

Som en følge av lavere fødselstall i 2017 var det færre som hadde behov for barnehageplass i 2018. Dette medførte at de kommunale barnehagene reduserte sine barnegrupper høsten 2018. Barn i alderen 1-2 år som går i barnehage har gått noe ned, mens 90,4 % av 2-åringene og 95,9 % av barna i alderen 3-5 år går i barnehage.

Andelen minoritetsspråklige barn med barnehageplass øker fortsatt og utgjør nå nær 18 % av alle barn som går i barnehage.

Produktivitet

Kommunens barnehager har de siste årene hatt flere oppholdstimer per årsverk enn de vi sammenligner oss med, noe som innebar flere barn pr ansatt (6,4 i kommunale barnehager og 5,9 i private barnehager). De korrigerte brutto driftsutgiftene pr oppholdstimer økte derfor i 2018, da vi fikk nye normkrav for pedagoger og bemanning (6,0 barn pr ansatt).

Utdypende indikatorer

Randaberg har synkende tall for andel ansatte med barnehagelærerutdanning og er nå lavere enn de vi sammenligner oss med. Dette skyldes i hovedsak at vi har fått en skjerpet pedagognorm og at vi er i et område der det er stor etterspørsel etter barnehagelærere. Det har vært utfordrende å skaffe nok barnehagelærere til barnehagene våre, noe som har det har medført at flere barnehager har søkt om dispensasjon fra utdanningskravet. Høsten 2018 hadde vi 13,2% av ped.lederne på dispensasjon fra utdanningskravet som barnehagelærer.

BARNEVERN

Barneverntjenesten er organisert etter en vertskommunemodell med Randaberg kommune som vert og med Rennesøy og Finnøy som deltakerkommuner. Vertskommunesamarbeidet mellom Barneverntjenesten i Randaberg, Rennesøy og Finnøy ble opprettet 1. januar 2015. 01.02.18 inngikk Randaberg kommune også en avtale om å overta ansvaret for de barnevernfaglige oppgavene i Kvitsøy kommune.

Barneverntjenesten har i 2018 bestått av 30,2 årsverk, fordelt på 38 personer inklusive prosjektstillinger og ansatte som jobber med enslige mindreårige flyktninger.

Hovedoppgaver for barneverntjenesten:

- Motta og gjennomgå bekymringsmeldinger, foreta undersøkelser samt iverksette og følge opp tiltak. En gir i stor grad råd og veiledning til foreldre og samarbeidspartnere.
- Utrede, forberede og føre saker til Fylkesnemnd og rettsapparat.
- Følge opp barn og unge plassert utenfor hjemmet.
- Ta imot, bosette og følge opp enslige mindreårige flyktninger.

Organisering

Barneverntjenesten gikk inn i 2018, organisert etter en team modell basert på 5 team. Undersøkelse, oppfølging, tiltak, omsorg, samt ett team for enslige mindreårige asylsøkere. Et av målene med team organisering er å spesialisere de ansatte innenfor et mer avgrenset arbeidsområde ved at de ansatte får en spisskompetanse i de oppgavene de utfører oftest. Målet for den valgte organiseringen er å forbedre kvaliteten på arbeidet som blir utført i tjenesten.

Teamorganiseringen gav ikke de positive resultatene en ønsket og en erfarte flere fristbrudd

i undersøkelsesfasen som vedvarte inn i starten av 2018. Det ble videre erfart at oppfølgingen av familier som hadde behov for hjelp ikke ble ivaretatt på en god nok måte.

En omfattende evalueringen, hvor alle ansatte var med i vurderingen, viste at det var en oppfatning om at det blant annet ble for mange team, og for liten fleksibilitet i bruken av de ansatte, og at det oppstod en «flaskehals» mellom teamene, i form av at sakene kunne bli stående lenge og vente på tiltak etter de var ferdig undersøkt. Erfaringene er tatt til etterretning og tjenesten ble fra mai 2018 organisert i 3 team: undersøkelse og oppfølging, omsorg og tiltak og enslige mindreårige.

I 2016 ble det opprettet et bofellesskap for enslige mindreårige asylsøkere. De ansatte arbeider i turnus og bemanningen var på 5.85 årsverk. Randaberg kommune har ikke motatt forespørsel om bosetning for 2019 og vil av den grunn måtte bygge ned tiltakene og ansattgruppen rundt enslige mindreårige. Denne prosessen starter i starten av 2019.

Samarbeidet med Rennesøy og Finnøy avsluttes ved utgangen av 2019 pga. kommunesammenslåing med Stavanger. Konsekvensene for tjenesten er blant annet at en del av ansattgruppen da vil endre arbeidssted til Nye Stavanger. Barneverntjenesten, i samarbeid med personalavdelingen, er godt i gang med denne prosessen og en forventer avklaring for den enkelte våren 2019.

Måloppnåelse

Barneverntjenesten har arbeidet både etter virksomhetsplan og kompetanseplan i 2018. Begge setter retning for arbeidet med å nå utviklingsmål og foreta prioriteringer. Evalueringen av planene viser at en i 2017 har hatt utfordringer med å innfri en del av planene som var satt på forhand.

" (Barnevern)samarbeidet med Rennesøy og Finnøy avsluttes ved utgangen av 2019. "

Det er flere årsaker til dette, inkl. teaminndelingen, høyt sykefravær, høy grad av turnover, samt at det ble besluttet at de ansatte måtte ha fokus på å overholde lovkravene ift. undersøkelsesarbeidet. Til tross for dette har barneverntjenesten klart å innfri flere av målene for perioden. Her gjengis noen utvalgte mål:

- Barneverntjenesten arbeidet systematisk for å unngå fristbrudd og gi familiene god nok oppfølging.
- Markant nedgang i fristbrudd i tjenesten fra 1. til 2. halvår av 2018.
- Fokus på arbeidsmiljø og oppfølging av ansatte for å forhindre/forebygge sykefravær og turnover. Arbeidsmiljøkartlegging foretatt i starten av 2018 tilsier at de ansatte nå opplever et godt arbeidsmiljø.
- Ungdomsteamet ute på alle ungdomsskoler ukentlig som ledd i arbeidet med å bygge samarbeidsrelasjoner og bli et åpnere barnevern
- Arbeider etter anbefalingene fra forandringsfabrikken og utvikler med det fokuset på barns involvering og medvirkning i egen sak
- Gjennomført veiledningskurs til foreldre, 2 kurs hvert halvår.
- Alle ansatte deltar på et 2 årig kompetanseløft gjennom RVTs.
- En ansatt har gjennomført utdanning gjennom det nasjonale kompetanseløftet for barnevern og en ansatt har tatt videreutdanning i familierapi
- Lagt til rette for og motivert til at 2 ansatte kan gjennomføre videreutdanning fra høsten 2019.

Måltallet for bosetting av enslige mindreårige asylsøkere gikk ned fra 4 i 2017 til 0 i 2018. Dette ettersom IMDI meldte om færre ankomster og lavere behov for bosettingsplasser i kommunene. Barneverntjenesten hadde 1 sekundær bosetting i 2018.

Sykefraværet totalt sett i 2018 var på 17 %, noe som er svært belastende for tjenesten. Vi jobber etter tidsfrister og tjenesten håndterer mange komplekse saker som tilsier stor arbeidsbelastning. Ansatte i barneverntjenesten er i tillegg særlig utsatt for belastninger som sjikane og trusler.

" Sykefraværet totalt sett var i 2018 på 17 %, noe som er svært belastende for tjenesten. "

KOSTRA-tall

BARNEVERN	RANDABERG			GR. 08	ROGA-LAND	LANDET
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr) ¹	5296	5099	6206	8072	7104	8392
Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	3,9	7,1	5,5	4,7	4,4	4,5
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	4,1	5,9	6,8	4,9	4,7	4,9
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-22 år (prosent)	4,5	4,8	5,3	4,3	3,7	3,8
Brutto driftsutgifter (funksjon 244) per barn med undersøking eller tiltak (kr)	60549	55378	50627	45270	43167	51186
Brutto driftsutgifter per barn som ikkje er plassert av barnevernet (funksjon 251) (kr)	49632	63664	63277	34121	38282	39596
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr) ²	541522	548827	590340	408797	406308	439854
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	37,1	30,5	39,5	21,7	21,6	18,9
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	94	94	75	91	87	88

Kommentar til KOSTRA-tallene

Som interkommunal barneverntjeneste så vil noen av tallene som fremkommer i KOSTRA kunne være misvisende fordi Kostra teller hver kommune for seg, og ikke det interkommunale barnevernsamarbeidet samlet.

KOSTRA-tallene viser at barneverntjenesten i Randaberg i 2018 hadde vansker med å utførte de lovpålagte oppgaver på en god nok måte sammenlignet med snittet i Rogaland og i landet. Vi anser at det er flere årsaksforklaringer til dette og ser av rapporteringene at utfordringene var knyttet opp mot 1. halvår av 2018. Barneverntjenesten har få fristbrudd i sine lovpålagte oppgaver 2. halvår 2018.

KOSTRA viser at netto driftsutgifter per barn i barneverntjenesten 0-22 år i Randaberg ligger godt under landsgjennomsnittet. I og med at dekningsgraden er høy betyr det at barneverntjenesten i Randaberg er kostnadseffektiv. Mange mottar hjelp til en lav kostnad.

Randaberg sin etablering av tiltaksavdeling har bidratt til reduserte tiltaksutgifter, samtidig

som færre omsorgsplasseringer også trekker ned netto driftsutgifter. I tillegg påvirkes netto driftsutgifter positivt av omleggingen staten gjorde med overføringer til enslige mindreårige. Randaberg driver et faglig godt og relativt rimelig tilbud og kommer derfor godt ut av tilskudds-omleggingen.

Tallene viser at barneverntjenesten i Randaberg har en høy dekningsgrad og at en på samtlige variabler for dekningsgrad ligger over landssnittet. I Randaberg er det en høyere andel barn som mottar tiltak, en høyere andel med undersøkelser og en høyere andel barn med melding enn resten av landet. Høy dekningsgrad er positivt fordi flere mottar hjelp. Stort avvik mellom Randaberg og landet kan indikere at dekningen er for høy. Det kan bety at en har for lav terskel for å motta hjelp. Barneverntjenesten vil se nærmere på dette i 2019.

Tiltakstallene drives opp i Randaberg fordi en har enslige mindreårige, hvilket ikke alle kommuner har. I tillegg har Randaberg organisert arbeidet med oppfølgingen av tiltak rundt unge lovbrytere under barneverntjenesten hvilket også medfører flere tiltak enn en ville fått hvis dette arbeidet var organisert på en annen måte i kommunen.

Det har imidlertid vært for mange utskiftninger blant de ansatte i barnevernstjenesten i Randaberg, de siste 3 årene. En har fått en ubalanse ved at for mange erfarne har sluttet og for mange nye uten ønskelig erfaring har kommet til. Det er krevende å jobbe barnevern og det er en balansekunst å håndtere en stor arbeidsmengde med å skjerme de nye tilstrekkelig. Ledelse og veiledning er sentralt for å motvirke en slik utvikling og noe en vil fokusere mye på i tiden fremover.

" Tallene viser at barneverntjenesten i Randaberg har høy dekningsgrad (...) Det kan bety at vi har for lav terskel for å motta hjelp. "

TVERRFAGLIGE OPPGAVER FOR BARN OG UNGE I 2018

Stillingene SLT-koordinator og fagkoordinator barn og unge som ligger i stab, har også oppgaver som dekker flere tjenesteområder i kommunen:

SLT-koordinator

- SLT står for Samordning av lokale rus og kriminalitetsforebyggende tiltak, og dette arbeidet er organisert i en SLT-modell. Målet er at kommunens barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid, av et hjelpeapparat som samarbeider godt på tvers av etater og faggrupper.

Mange enkeltpersoner og offentlige instanser bidrar i dette arbeid. Modellen skal sørge for å koordinere kunnskap og ressurser mellom politi og relevante kommunale enheter. SLT-koordinator har ansvar for å ha oversikt på utviklingstrekk og felles problemforståelse, koordinering, samhandling og tiltaksutvikling.

Fagkoordinator barn og unge

- Har ansvar for å videreutvikle, koordinere og bidra til helhetstenkning i det samlede tjenestetilbudet til barn og unge i Randaberg.

PPT

Randaberg interkommunale PP-tjeneste er opprettet som en interkommunal enhet etter kommunelovens § 27, med kjøp av tjenester fra vertskommunen. Dagens bemanning er på 810 %. Høsten 2018 har en startet prosessen med å splitte enheten, fordi Rennesøy fra 2020 blir en del av Nye Stavanger og vil ha sin PP-tjeneste i den nye kommunen.

TILTAK SOM ER GJENNOMFØRT

I 2018 ble Randaberg en BTI-kommune, BTI står for Bedre Tverrfaglig innsats. BTI er en samhandlingsmodell for tjenester som møter gravide, barn, unge og foreldre det er knyttet undring eller bekymring til. Hensikten med BTI-modellen er å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats uten at det blir brudd i oppfølgingen. BTI bidrar til tidlig innsats, samordning og medvirkning. Modellen gir en oversikt over handlingsforløp, og kan bidra til å rette opp svikt i samhandling mellom tjenester både på lokalt, regionalt og statlig nivå.

Gjennom Sommerjobbprosjektet 2018 gav Randaberg kommune for andre gang tilbud om sommerjobb til ungdom i alderen 15-20 år. Alle 23 ungdommene hadde kontaktperson i kommunen. Prosjektet kom i stand da erfaring viser at sommerferien kan være lang og utfordrende på mange områder, og det er viktig med noe «meningsfylt» å gjøre i ferien. Arbeidssteder var teknisk etat, kommunal og privat barnehage, renhold, skole og Vistnестu-net. Arbeidsperioden varierte fra 2 til 3 uker.

«Være sammen Randaberg» er et tverrfaglig prosjekt som gir ansatte i kommunen kompetanse knyttet til det å være en varm og grensesettende voksen. Prosjektet bidra også til å styrke det tverrfaglige arbeidet og kommunens mål om å gi barn og unge et godt oppvekstmiljø. Har i 2018 tilsammen utdannet over 70 veiledere, det er gjennomført interne fagsamlinger og felles kurs dag for alle ansatte som arbeider med barn og unge i kommunen.

I 2018 tok Barne- og ungdommens kommunestyre (BUK) initiativ til en felles miljødag i den grønne landsbyen. I løpet av en formiddag var ca. 1 800 mennesker i gang med å rydde og plukke søppel i nærområder og langs hele kystlinjen til kommunen.

Randaberg er en del av prosjektet «Flexid til barn og unge i Sør-Rogaland». Det skal bidra til at flere krysskulturelle unge og deres familier kan finne tilhørighet. Metodikken fremmer bevissthet om både ressurser og utfordringer ved å være krysskulturell.

Prosjektet er i regi av SLT-nettverket i Sør-Rogaland og mottar tilskudd fra Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging. I Randaberg er Flexid i 2018 muliggjort og forankret gjennom samarbeid mellom Fritid, skole, PPT og SLT. Se årsmelding Kultur/Fritid/ for mer info.

HELSE OG VELFERD

HELSE OG VELFERD	R2018	B2018	AVVIK
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	195 012	188 635	6 377
Avsatt driftsfond	5		
Avsatt bunde driftsfond	1 192		
Bruk bundne driftsfond	(2 935)	(3 348)	
Bruk diverse driftsfond	(15)		
Driftsresultat før evt bruk/avsetning til driftsfond	193 259	185 287	7 972
Bruk/avsetning til driftsfond	(5 440)		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	187 819	185 287	2 532

INNLEDNING

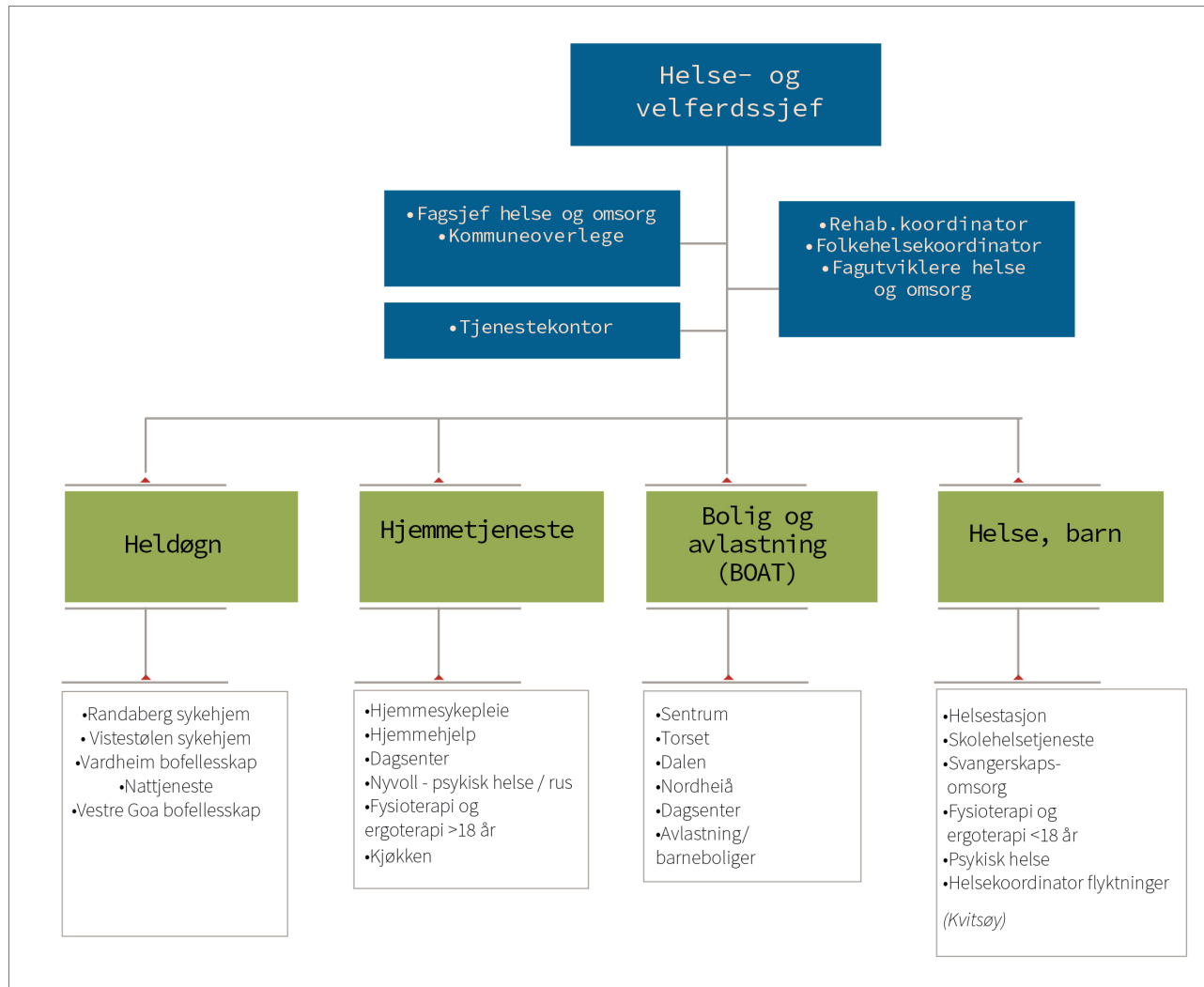
Helse og velferd besto i 2018 av 261,14 årsverk fordelt på 432 ansatte.

ENHET	ÅRSVERK
Heldøgntjenester	98,2
Hjemmetjenester	51,8
Boligtjenester	80,39
Helsetjenester barn	19,95
Tjenesteplanlegging helse og omsorgstjen.	4,3
Fellestjenester-fagstab	6,5
Totalt	261,14

Helse og velferd gir helsetjenester til innbyggerne i Randaberg kommune etter helse og omsorgstjenesteloven. Utøvelsen av tjenestene er styrt av en rekke forskrifter og lover og de mest sentrale for tjenesteområde er blant annet pasient- og brukerrettighetsloven og forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting.

ORGANISERING

Tjenesteområde består av en fagstab, 4 virksomhetsområder og en egen virksomhet som organisatorisk ligger i fagstaben til tjenestesjef. 2018 har vært et år med flere endringer innenfor tjenesteområde. En evaluering av tjenesteområde helse- og oppvekst (HOPP) våren 2018 førte til at Helse og velferd (HEV) ble et eget tjenesteområde fra 1. september 2018.

Tjenesteområde har ikke klart å holde de økonomiske rammene for 2018. For å dekke overforbruket er det brukt driftsfond.

Hovedmomenter i overforbruket er: økte lønnsutgifter, høye kursutgifter, økt behov for helse og omsorgstjenester, overliggsdøgn ved SUS og kjøp av sykehjems plasser fra andre kommuner (Kvitsøy og Rennesøy).

**" Randaberg er en hjemme-
tjeneste-kommune og har lav
dekning på sykehjems plasser.
Dette har vært en bevisst
prioritering... "**

Kommunen opplever stadig en økning av flere brukere med behov for ressurskrevende hel-
sehjelp, som ikke gir statlig refusjon på grunn av alder. Driftsåret 2018 har vært krevende,
da det har vært økning i behov for helsetjenester. Antall brukere og vedtakstimer har økt i
2018. Randaberg er en hjemmetjeneste-kommune og har lav dekning på sykehjems plasser.
Dette har vært en bevisst prioritering i kommunen i mange år.

KOSTRA-TALL

KOSTRA-tall er ikke tatt med i denne årsmeldingen, da fullstendige tall ikke er tilgjengelige
enda for kommunen.

Prosjekter finansiert av eksterne tilskudd i 2018

I tillegg til innvilget budsjett
er det et fokus på å styrke
tjenestetilbudet ved hjelp
av eksterne tilskuddsord-
ninger.

I 2018 ble det etter
søknad om midler mottatt
ca. 6,0 mill. kr i statlige til-
skudd til Helse og velferd
(se i tabellen til høyre).

NAVN PÅ PROSJEKT	TILSKUDD 2018
Rask psykisk helsehjelp	1 500 000
Psykolog	410 000
Palliasjon	400 000
Hjem-dem	500 000
Frisklivssentral	280 000
Ruskonsulent	660 000
Kompetanse- og innovasjon	283 500
Aktivitetsguide	540 000
BPA- kompetansetilskudd	120 000
Dagaktivitetsplasser- demente	1 105 000
Styrking av habilitering og rehabilitering	237 000

BOLIG- OG AVLASTNINGSTJENESTEN

Yter tjenester til barn, unge og voksne med ulik grad av utviklingshemming og funksjons-
hemming. Frem til og med mars hadde man også ansvar for oppfølging av fritidskontakter
og privat avlastning utenfor institusjon, dette ble fra april 2018 overført til tjenestekontoret.

Organisering

Virksomheten ledes av en virksomhetsleder. Virksomhetsområde har redusert med en
avdelingsleder i løpet av 2018, fra 5 til 4 ledere. Endringen ble iverksatt fra oktober 2018-
Dalen og Sentrum fikk en felles leder.

Økonomi

Bolig- og avlastningstjenesten fikk i 2018 tilført 2,67 årsverk og samtidig ble det lagt inn et
reduserende tiltak på 1,74 årsverk, reell økning på 0,93 årsverk. Budsjettvedtak på både
økte og reduserende tiltak er gjennomført og iverksatt. BOAT går samlet med et overforbruk

på ca. 578 000 kr etter at det er tilført 2.4 mill. kr fra fond. Hovedårsak til det store avviket er samlet overforbruk på 747 000 kr lønn, sosiale utgifter og sykerefusjon.

Ressurskrevende tjenester: refusjonsinntektene er 560 000 kr lavere enn budsjettet. Årsaken til reduksjonen er at konkretisering i vedtak er blitt bedre, noe som resulterer i mindre ressursbruk i timer.

Måloppnåelse

Det er gjennom strategimøter jobbet målrettet med aktuelle planer for virksomheten og overordna planer som berører virksomheten. Det vises til plan for helse- og omsorgstjenestene, «Aktiv omsorg 2030», og plan for barn og unge, «En god plan».

Nøkkeltall

I 2018 er det samlet sett gitt tjenester til 52 brukere fordelt på 34 i boligtjenesten og 18 i avlastningstjenesten. Boligtjenesten har økt med 2 brukere og avlastningstjenesten er redusert med 4 brukere, men likevel er det økt i vedtakstimer i direkte brukerrettet tid. Det er dessverre ikke mulig å hente sammenlignbare tall på vedtakstimer i år pga. ny beregningsmåte på de brukere som må ha personal nr. 2 tilgjengelig. Det er det samme som gjør seg gjeldende i redusert refusjon ressurskrevende tjenester.

HELDØGNSTJENSTER

Virksomhet gir heldøgns helse- og omsorgstjenester til personer over 18 år. Hver avdeling har eget budsjett og økonomiplan. Tjenesteyting i sykehjem: langtidsopphold, korttidsopphold, avlastningsopphold, kommunal akutt døgnplass. Tjenesteyting i bofellesskap: nødvendig helsehjelp i hjemmet, praktisk bistand hjemmehjelp og praktisk bistand opplæring.

Organisering

Virksomheten ledes av en virksomhetsleder med 4 avdelinger som hver er ledet av en avdelingsleder.

Økonomi

Heldøgntjenesten går samlet med et overforbruk på ca. 1,3 mill. kr etter at det er tilført 3 mill. fra fond. Årsaker til overforbruk er økt behov for personell tilknyttet enkeltbrukere og redusert refusjon for ressurskrevende brukere.

Måloppnåelse

Hovedfokus er å yte tjenester i henhold til gjeldende lovverk og innenfor gjeldende økonomiske og faglige rammer.

Nøkkeltall

Kapasitet: totalt 74 heldøgns plasser, 42 i sykehjem og 32 i bofellesskap.

HELSETJENESTER FOR BARN OG UNGE

Virksomhet består av svangerskapsomsorg, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjeneste i grunn og videregående skole, helsestasjon for unge 13-20 år og psykisk helsetjeneste (familieteam) til barn og unge og deres familier.

Organisering

Totalt er det 23 ansatte fordelt på 19,95 årsverk inkludert leder. 0,20 årsverk* er utleid til Kvitsøy.

Økonomi

Overforbruk på ca. 300 000 kr i 2018.

Årsaker til overforbruk: Høye kursutgifter, da 6 personer startet på kognitiv terapi, 3 tok NBO (newborn observation) og 2 startet ammeveilederutdanning.

Måloppnåelse

Hovedfokus er å yte tjenester etter gjeldende lovverk, økonomiske og faglige rammer. Formålet vårt er forebyggende og helsefremmende arbeid. Skolehelsetjenesten ble styrket med både helsesykepleier og fysioterapeut i 2018, (basert på midler fra helsedirektoratet i 2017, overført til 2018).

Vi startet gruppe «Gode vaner» til familier med barn som har overvektproblematikk høst 2018, dette har vært et mål for oss.

Flyktninggruppen har vært et satsningsområde. Vi ser at denne gruppen krever både hyppigere og tettere oppfølging enn etnisk norske. Vi har vært med på et tverrfaglig foreldrekurs til syriske foreldre og de gravide flyktningkvinnene får svangerskapskurs og undervisning (kvinnehelsesamtaler) både individuelt og i gruppe etter behov. Jordmødrene har også tilbud om celleprøver og innsetting av spiral.

Familieteamet har kommet godt i gang i 2018. De hadde 113 nye henvendelser i 2018. 76 saker ble avsluttet. Teamet driver både primærforebygging (både baby-duågrupper og godt samliv, samt en er veileder være sammen Randaberg) og samtaler, grupper på indikasjon.

Nøkkeltall

Vi hadde 141 fødsler i 2018 og alle får tilbud om hjemmebesøk. Tallet på hjemmebesøk innen 14 dager etter hjemkomst er litt lavere enn året før. Det kan skyldes at jordmødrene nå tilbyr hjemmebesøk og at helsesykepleier da har gått noe seinere i enkelte tilfeller.

HJEMMETJENESTER

Virksomheten består av 4 avdelinger:

- Fysioterapi, ergoterapi og friskliv
- Psykisk helse og rus
- Kjøkken
- Hjemmesykepleie, dagsenter og hjemmehjelp

Organisering

Virksomheten ledes av en virksomhetsleder og 4 avdelingsledere.

Økonomi

Hjemmetjenesten fikk i 2018 tilført 2,6 årsverk i form av en psykolog, helgestillinger i hjemmesykepleien og en fysioterapeut. Noen ansatte fikk rett til økt stilling tilsvarende 0,65 årsverk. Ved årsavslutning for regnskap 2018 er det et samlet underforbruk på 186 300 kr. Underforbruket skyldes i hovedsak at lederstilling i virksomheten stod ledig en periode på grunn av nyrekruttering.

Måloppnåelse

Det er jobbet strategisk med aktuelle planer som omfatter hjemmetjenesten. Både virksomhetsplan og opplæringsplan tar utgangspunkt i den overordna planen for tjenesteområde

«Aktiv omsorg 2030». Det jobbes kontinuerlig med forbedringspotensialer i tjenesten samt nytenkning og effektivisering.

Nøkkeltall

Antall aktive brukere i hjemmetjenesten- mottakere av hjemmesykepleie har økt fra 166 til 188 i løpet av 2018, økning på 18. Vedtakstimer har også økt fra 520 timer til 566 timer per uke, en økning på 46 timer per uke. Snittalder på bruker som mottar hjemmesykepleie har gått fra 70 år til 72 år i løpet av 2018.

TJENESTEKONTOR

Er kommunens forvaltningskontor og "inngangsport" for alle som søker helse- og omsorgstjenester.

Hovedoppgaver

Tjenestekontoret veileder, saksbehandler og gjør vedtak i følgende saker:

- Alle søknader om helse- og omsorgstjenester
- Alle søknader om bolig til helse- og omsorgsformål
- Veiledning i søknadsprosess og klagesaksbehandling
- Faglig oppfølging av støttekontakt, avlastere, omsorgsstønadmottakere samt brukere og leverandører av BPA- ordningen

Vesentlige endringer 2018

Tjenestekontoret fikk ansvar for oppfølging av støttekontakt og avlastningsordningen for barn under 18 år. Ansvar for omsorgsstønad og BPA ble også overført til Tjenestekontoret 1. januar 2018. Det innebærer både saksbehandling og tjenesteoppfølging. Saksbehandling for parkeringstillatelser ble flyttet fra kontoret i mai 2018. Det er også i 2018 avdekket behov for omfattende helsetjenester til personer med demens, som vi ikke har hatt kjennskap til tidligere. Flere av disse brukerne har ikke lengre kunne bo i eget hjem og dermed fått innvilget langtidsopphold i sykehjem.

Vi har i 2018 ikke klart å ta pasientene like raskt ut fra sykehus til kommunale tjenester. Fra sommeren 2018 ble det større påtrykk fra SUS med å ta ut pasientene tidligere enn før. Konsekvensen av dette, og få korttidsplasser, har resultert i en del overliggsdøgn ved sykehuset. I tillegg har vi vært i behov av å leie sykehjemsplasser fra andre kommuner, Kvitsøy og Rennesøy.

Økonomi

Underforbruk på ca. 100 000 kr.

HELSE- OG VELFERDSSJEF MED FAGSTAB

Fagstaben består av 6 fagpersoner med ulike roller og funksjoner. Fagstaben har varierte arbeidsoppgaver innenfor flere områder, blant annet:

- Plan og utvikling
- Saksbehandling for politiske organer
- Driftsstøtte til virksomhetene
- Fastlegeordningen
- Systemansvar for fagprogrammer
- Oppgaver knyttet til kommuneoverlegen
- Lærlingeordningen/koordinering av studenter og elever
- Samhandling med eksterne samarbeidsparter, både offentlige og private

Rehabiliteringskoordinator

Gjennom styrkingsmidler fra Helsedirektoratet har vi gjennomført heldagskursing i profesjonell møteledelse og den vanskelige samtalen, for koordinatorene og ledere. Målet var å få tryggere og mer kompetente koordinatorene. Det er gjennomført informasjonsmøte om plan for nye boliger til personer med utviklingshemming på «Bersageltun-tomta» i Randaberg sentrum. Foreldre til barn i målgruppen ble invitert. Helse og velferd deltar også i det tverrfaglige arbeidet med innføring av BTI-modellen – Bedre Tverrfaglig Innsats.

Velferdsteknologi

Kommunen har i 2018 innført PostUt. Dette innebærer at innbyggerne får vedtak direkte inn i sin Digipost. Dersom brevet ikke er åpnet innen 2 virkedager blir brevet sendt i posten i papirversjon.

Sør-Rogaland-prosjektet

Det er gjennomført felles anskaffelse av elektronisk medisineringsstøtte for 23 kommuner, 21 i Rogaland og 2 i Hordaland (Sør-Rogalandprosjektet og Nord-Rogalandprosjektet). Kontrakten ble signert i desember 2018 og implementering vil skje våren 2019. Kommunen har delprosjektleder i 40% stilling for 2018. I tillegg har kommunen en lokal prosjektgruppe.

Teknologi i heldøgntjenester

Anskaffelse av sykesignalanlegg; trygghetsskapende og mestringssteknologi for kommunens institusjoner/boliger som har tjenester med døgndrift, totalt 9 lokasjoner.

Prosjekt som fagstaben har gjennomført i 2018

Aktivitetsguide-prosjektet: Prosjektet «Aktivitetsguide - veien til en sosial og aktiv hverdag» i Randaberg startet opp i august/september 2018 og er et nært samarbeid mellom kommunen og frivillige lag og foreninger. Hovedmålet er å motvirke ensomhet og passivitet hos seniorer. En aktivitetsguide er en frivillig person som hjelper innbyggere som trenger en hjelpende hånd til å kunne delta i sosiale aktiviteter. Eksempler på oppgaver til en aktivitetsguide kan være: Sjøfær, turvenn, leder for en gruppeaktivitet, ledsager på sosiale aktiviteter, en som inviterer med seg andre på de aktivitetene en selv deltar i.

Aktivitetsguideordningen er en overbygning for alle typer frivillig arbeid som drives i for eksempel Frivilligsentralen, i menighetene, og i flere andre frivillige lag og foreninger. Målet etter prosjektperioden er at Frivilligsentralen overtar ansvaret for ordningen med avklart ansvar og oppgavefordeling for det videre samarbeidet mellom frivilligheten og kommunen. Prosjektet har til nå rekruttert ca 20 aktivitetsguider og 20 innbyggere som har behov for aktivitetsguide.

Hjem-dem-prosjektet: Målgruppen er personer som bor hjemme og som har demenssykdom i et stadium som medfører at de har behov for oppfølging av et visst omfang. Midlene ble brukt til øke stilling for demenskoordinator fra 20 % til 80 %. I prosjektperioden er det:

- Etablert faste samarbeidsmøter, samarbeidsrutiner og modeller - mellom demenskoordinator og interne aktører i kommunen
- Etablert samarbeid med fastleger og spesialisthelsetjenesten
- Etablert fast oppfølging av hjemmeboende med demens og deres pårørende
- Etablert interkommunalt samarbeid «Aktivitetsvenner»
- Prøvd ut «MinMemoria», med støtte fra demensforeningen
- Arrangert folkemøte om demens, november 2018
- Prosjektet avsluttes i 2019

NAV

NAV	R2018	B2018	AVVIK
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	49 098	49 733	(635)
Bruk av bundne fond			
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	49 098	49 733	(635)
Bruk/avsetning til driftsfond	318		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	49 415	49 733	(318)

INNLEDNING

NAV hadde 29, 6 årsverk fordelt på 33 medarbeidere i 2018.

ENHET	ÅRSVERK
Leder	1
Jobb- og veiledningssenter	10,8
Jobb- og avklaringscenter	8,4
Jobb og introteam	7,1
Økonomiteam	2,3
Totalt	29,6

ØKONOMI

NAV hadde et underforbruk på 635 000 kr i 2018, som skyldes blant annet at:

- NAV inngikk avtaler om alternativ mottaksplassering med Utlendingsdirektoratet (UDI). Alternativ mottaksplassering innebærer at Utlendingsdirektoratet (UDI) ved regionkontoret inngår en skriftlig og gjensidig forpliktende avtale med en kommune om å gi en person uten oppholdstillatelse et botilbud i stedet for opphold i statlig mottak. UDI utbetaler et økonomisk tilskudd og holder kommunen orientert om forhold ved vedkommendes sak som får betydning for avtalens varighet. Avtalekommunen ivaretar da de oppfølgingsbehov personen måtte ha i avtaleperioden. Alternativ mottaksplassering betyr at folk kan komme i gang med sin integreringsprosess raskere. Dette gir gevinster både for de som skal bosettes, med også for kommunen.
- NAV mottok tilskudd til flere prosjekter i 2018. Prosjekter som fikk tilskudd i 2018 var:
 - Tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV, 610 000 kr
 - Tilskudd til boligsosialt arbeid, 258 000 kr
 - Tilskudd til kommunale innvandrer tiltak, 400 000 kr (sammen med Stavanger kommune og Rogaland fylkeskommune)
- NAV mottok 680 000 kr i tilskudd for flyktninger med nedsatt funksjonsevne. Tilskuddet skal bidra til raskere bosetting av flyktninger med alvorlige, kjente funksjonsnedsettelse

MÅLOPPNÅELSE

Prosjekt. Liv mellom husene i den grønne landsbyen.

NAV har avdekket et behov for økt arbeidsinnsats og koordinering av det boligsosiale arbeidet på tvers av tjenesteområder. NAV ser dette blant annet i sammenheng med liten utskiftning av leietakere av kommunale boliger, samtidig som kommunen vokser i antall innbyggere og at behovet på kommunale boliger øker. Blant annet er flyktninger en økende gruppe, der det også er omfattende veiledningsbehov.

Tilskuddet brukes til en stilling i NAV. Hovedoppgaver er kartlegging, koordinering og oppfølging. Dette arbeidet må koordineres på tvers av flere instanser, da det ofte er flere tjenester involvert i leietaker av kommunal bolig.

Randaberg kommune fikk midler til prosjektet i 2015, 2016 og 2017. 2018 var det siste året prosjektet fikk tilskudd.

Mer tid til de som trenger det mest

I 2018 jobbet NAV Randaberg for å legge til rette for en helhetlig oppfølging av brukere på nav.no, på telefon, og i NAV- kontoret. Stadig flere møter NAV i digitale kanaler, og det er

helt nødvendig for at veiledere i NAV- kontoret skal få tid til å hjelpe de som trenger mest hjelp.

I 2017 ble nye nasjonale rutiner på de statlige området innført i NAV Randaberg. Disse rutine medfører at veiledere ved NAV Randaberg viser brukere hva de kan finne svar på selv via nav.no. På denne måten får NAV veiledere bedre tid til å hjelpe de som trenger mest hjelp.

Mange har tidligere kommet innom NAV kontoret for å levere dokumenter, få informasjon i saken sin eller ber om hjelp til å fylle ut skjema. Dette er tjenester som i dag kan gjøres enklere og raskere på nav.no. Viser det seg at tjenestene på nav.no ikke gir nok hjelp kan bruker ringe til NAV for å få mer hjelp. Trenger bruker oppfølging fra NAV-kontoret setter NAV Kontaktsenter opp en timeavtale hos veileder ved NAV-kontoret.

I fremtiden vil brukere selv finne fram til det de har behov for på Ditt NAV, mens veilederen på NAV kontoret støtter og utfordrer. Brukermøtene blir gode fordi digitale verktøy og tjenester gjør informasjonsdeling og dialog mellom veilederen og brukeren enklere og mer treffsikker.

De nye digitale løsningene utfordrer både NAV medarbeidere og brukere. NAV må ta brukerne på alvor og besvare henvendelser raskt. Samtidig må NAV veilederne være tydelige overfor brukerne når det gjelder hva NAV forventer at de skal gjøre. For å jobbe smart og effektiv, må NAV-kontorene ha digital dialog med de brukerne som ønsker det. På den måten vil vi få tid og anledning til personlige møter med dem som trenger det mest. Når vi frigjør tid, vil vi også få anledning til tettere kontakt med arbeidsgivere. Digital aktivitetsplan er et godt fundament for digital dialog i den arbeidsrettede oppfølgingen.

I nær fremtid kommer det enda flere digitale tjenester, som vil forenkle oppfølgingen i fremtidens NAV-kontor.

Råd og veiledning

Vi har sett en økning i antall personer som trenger gjeldsrådgiving i flere år, samt en økning i antall personer som trenger hjelp til disponering av sin økonomi. NAV Randaberg har jobbet systematisk med disse problemstillingene. For å hjelpe brukere bedre har vi satt fokus på å fatte tydelige vedtak. I 2018 ser vi nok økning i antall vedtak på råd og veiledning. På denne måten bidrar NAV Randaberg til å løse eller forebygge sosiale problemer og støtte opp under brukernes muligheter til å klare seg selv.

Nedgang i arbeidsledighet

Ved utgangen av desember var 6 179 personer helt uten arbeid i Rogaland. Sammenlignet med desember 2017 var dette en nedgang på 23 prosent. I Randaberg var 129 personer helt uten arbeid i desember, som er en nedgang på 20 prosent sammenlignet med 2017. NAV Randaberg fortsetter satsingen med oppfølging av ungdom. Ungdommer i alderen 18–25 år følges opp av et ungdomsteam i NAV-kontoret, og er en prioritert gruppe for arbeidsrettet tiltak. Det er flere indikasjoner på at NAV Randabergs satsning på ungdomsteam og de nye oppfølgingsmetodene som teamet benytter gir effekt.

Bosetting av flyktninger

NAV Randaberg jobbet systematisk og målrettet med bosetting av flyktninger i 2018. 20 flyktninger fikk et nytt hjem i den grønne landsbyen i 2018.

NAV Randaberg fortsetter med tett, grundig og målrettet oppfølging av flyktninger i introduksjonsprogrammet. 80 prosent av de som avsluttet programmet i 2018 gikk til ordinær utdanning eller ut i jobb.

KOSTRA-TALL

NAV	RANDABERG			GR. 08	ROGA-LAND	LANDET
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Sosialhjelpsmottakere (antall)	351	365	400	7 846	140 472	12 193
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	83	82	93	1 741	26 514	2 662
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall) ¹	145	176	199	2 844	55 078	4 969
Sosialhjelpsmottakere med arbeidsinntekt som hovedinntekt (antall)	39	30	47	820	14 436	1 276
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold (antall) ²	202	118	155	3 193	59 157	4 999
Sosialhjelpsmottakere som bor i eid bolig (antall)	4	14	16	636	10 054	784
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	116	178	204	4 041	74 078	6 102
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	37,1	30,5	39,5	21,7	21,6	18,9
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	94	94	75	91	87	88

Kommentar til KOSTRA-tallene

Vi ser en økning i antall personer med økonomisk stønad som hovedinntektskilde. Vi hadde en kraftig økning i 2015 og 2016, mens det var en nedgang på 20 prosent i 2017. Samtidig ser vi en økning i antall personer med arbeidsinntekt som hovedinntekt som også mottok sosialhjelp i 2018.

" NAV Randaberg fortsetter med tett, grundig og målrettet oppfølging av flyktninger i introduksjonsprogrammet. 80 % av de som avsluttet programmet i 2018 gikk til ordinær utdanning eller ut i jobb. "

PLAN OG MILJØ

PLAN OG MILJØ	R2018	B2018	AVVIK
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	3 550	5 575	(2 026)
Avsatt til sjølvkostfond, byggesak	536		
Bruk fond kommuneplan	(524)	(200)	
Avsatt til bunde fond	887		
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	4 449	5 375	(926)
Bruk/avsetning til driftsfond	464		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	4 912	5 375	(463)

INNLEDNING

Plan og miljø omfatter 10,6 årsverk fordelt på 11 ansatte. Revidert netto budsjett for 2018 var 5,8 mill. kroner.

ENHET	ÅRSVERK
Plan- og miljøsjef	1,0
Fagleder plan	1,0
Arealplanlegger	2,0
Rådgiver samfunnssikkerhet	1,0
Fagleder geodata	1,0
Fagleder byggesak	1,0
Saksbehandler	1,1
Jurist	1,0
Fagleder landbruk	1,0
Rådgiver landbruk	0,5
Totalt	10,6

ORGANISERING

Leder for plan- og miljøavdelingen er plan- og miljøsjef. Det er egen fagleder for de fire fagområdene; plan, byggesak, geodata og landbruk.

Plan og miljø - fellestjenester

Hovedoppgavene er administrasjon, ledelse og økonomi, overordnet miljø- og naturforvaltningsansvar, samfunnssikkerhet og beredskap og universell utforming.

Plan

Hovedoppgavene er saksbehandling og veiledning etter plan- og bygningsloven (plandelen), produksjon av kommunale reguleringsplaner, kommunedelplaner og kommuneplanen, og medvirkning i interkommunal og fylkeskommunal arealplanlegging.

Byggesak

Hovedoppgavene er saksbehandling, tilsyn, veiledning og ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven (bygningssdelen).

Geodata

Hovedoppgavene er saksbehandling og veiledning etter matrikkelloven med tilhørende regelverk og forskrifter, samt føring av matrikelopplysninger for bl.a. vedlikehold av fakturagrunnlag for kommunaltekniske gebyrer og eiendomsskatt og vedlikehold av felles kartdatabase (FKB-data).

Landbruk

Hovedoppgavene er saksbehandling og rådgivning innen landbruk, miljø- og kulturlandskapsarbeid etter jordloven, konsesjonsloven, odelsloven og skogbruksloven med tilhørende forskrifter. Dette gjelder både juridiske og økonomiske virkemidler. Viltforvaltning og vannforvaltning ligger også til fagområdet.

ØKONOMI

Tjenesteområdet hadde et totalt underforbruk på ca. 0,9 mill. kr. Underforbruket skyldes i hovedsak vakante stillinger. 460 000 kr ble satt på driftsfond.

Plan (400) hadde større gebyrinntekter enn budsjettet, da det ble gjort endringer til to private reguleringsplaner. Hovedmengden av planarbeid for avdelingen var offentlige planer som det ikke kan tas gebyr for.

Geodata (420) hadde mindre driftsinntekter enn budsjettet. Utgiftene til kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon, var lavere enn budsjettet. Saksmengden varierer noe fra år til år. Driftsutgiftene (kjøp av grensemerker etc.) var høyere enn budsjettet.

Byggesak (430) hadde større driftsinntekter (byggesaksgebyr) enn budsjettet. Avviket skyldes større aktivitet i boligbyggingen i Ryggstranden, Valen og Randaberg sentrum enn budsjettet. Arbeidsmengden er i svært stor grad knyttet til boligbygninger og andre bygninger på boligeiendommer. Byggesøknader som ble mottatt på slutten av 2017, men som ble byggesaksbehandlet med vedtak i 2018, utgjør ca. 750 000 kr av gebyrinntektene for 2018.

Landbruk (460) driften er i tråd med budsjettet.

Mulighetene for inntekter på saksbehandling er små, da mye av saksbehandlingen gjelder statlige tilskudd som ikke er gebyrbelagt. Gebyrsatsene for saksbehandling etter jordloven og konsesjonsloven fastsettes av departementet i sentrale forskrifter og gjelder få saker per år. Staten overfører årlig ikke-øremerkede midler til kommunene til drift av landbrukskontoret.

Stimuleringstilskudd økologisk landbruk: Det er satt av 30 000 kr per år i økonomiplanperioden 2016-2019. Det ble ikke mottatt noen søknader i 2018.

Selvkost

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Samlet for tjenesteområdet dekkes ca.100 % av de direkte kostnadene via gebyrinntektene.

Byggesak hadde et overskudd på ca. 20 % og 525 000 kr ble avsatt til selvkostfond.
For Geodata og plan ble negative selvkostfond videreført.

Gebyrfinansierte selvkosttjenester utenom VAR	Reguleringsplaner	Byggesak	Geodata
Fond per 01.01.	-406	209	-1 639
Inntekter	284	3 096	1 093
Utgifter	269	2 571	1 094
Renter på fond	-9	11	-39
Over-/underskudd	6	536	-40
Fond per 31.12	-400	745	-1 679

MÅLOPPNÅELSE

Plan og miljø - fellestjenester

Universell utforming: Vi deltar i KS sitt nettverk for universell utforming sammen med ca. 25 andre kommuner fra hele landet. Vi deltar også i et fylkeskommunalt nettverk. Hensikten med nettverkene er å komme fram til gode praktiske løsninger for tilgjengelighet. I alle reguleringsplaner og byggeplaner er det et kapittel om universell utforming.

Folkehelse: Plan og miljø jobber med folkehelse gjennom planarbeid, i hovedsak kommuneplanen i 2018, hvor det er fokus på folkehelse og sikre gode bomiljø og møteplasser.

Samfunnssikkerhet og beredskap: Kommunen har et formelt samarbeid med Sandnes, Sola og Stavanger om beredskap, og deltar fast i beredskapsledermøtene. Samarbeidskommunene har utarbeidet felles beredskapsstrategi. Kommunen er medlem i Norwegian Tunnel Safety Cluster.

Miljø- og naturforvaltning: Randaberg kommune er med i «pig free» aksjonen sammen med Sandnes, Sola og Stavanger. Randaberg kommune har ikke innført piggdekkavgift, men fortsetter det holdningsskapende arbeidet.

Handlingsplan mot støy ble vedtatt våren 2018.

Klima og energiplan: Planarbeidet med kommunedelplan for klima- og energi 2018-2030 ble startet opp og planprogram vedtatt i oktober 2018. Selve planen forventes å være ferdig i 2019.

Klimanettverk Jæren: Randaberg kommune ble høsten 2016 med i Klimanettverk Jæren. Hensikten med nettverket er å drive kompetanseheving, erfaringsutveksling og informasjonsarbeid i kommunen mot administrasjon, innbyggere og politikere. Nettverket har fått økonomisk støtte fra Miljødirektoratet.

Bymiljøpakken/Byvekstavtale: Bymiljøpakken er bompengepakken for kommunene Randaberg, Sandnes, Sola og Stavanger. Målet er nullvekst i personbiltrafikken (persontransporten) fram mot 2032, samt god framkommelighet for alle trafikantgrupper med hovedvekt på kollektivtransport, sykling, gåing og næringslivstransport. Representanter fra plan og miljø og tekniske tjenester deltar i flere grupper knyttet til dette arbeidet. Det ble gjennomført en rekke prosjekter knyttet til trafiksikkerhet og tryggere skolevei i kommunen i løpet av året. Sykkelgruppa jobber for å identifisere og få fram gode sykkelprosjekter som støtter opp om målet om nullvekst i personbiltrafikken. Det er fokus på arbeidsreiser. Målet er et framtidig sykkelnett med så høy standard at vi får flere nye hverdagssyklister.

Gågruppa jobber for å tilrettelegge for fotgjengere i sentrumsområdene, for på den måten å redusere biltrafikken. Dette gjøres ved å kartlegge hvor folk går i dag, hvor mange som går og eventuelle hindringer som gjør det vanskelig å gå. Målet er å øke andelen fotgjengere. Smartkommune: er en viktig samarbeidsarena for plan, byggesak og geodata, i tillegg til styringsgruppen. Samarbeidet har hatt fokus på digitalisering, og på saksbehandling og tilsyn etter plan- og bygningsloven.

Digitalisering: Tjenesteområdets arkiver er skannet og etterarbeid er igangsatt. Det arbeides videre med dokumentene i BraArkiv for å forberede åpning for publikum.

Plan:

I 2018 var det ca. 12 aktive plansaker i ulike faser i saksbehandlingen; bl.a. kommuneplanen og to kommunedelplaner, tre vegplaner, tre private detaljreguleringer, og endring av detaljreguleringsplaner. I tillegg startet rullering av Regionalplan for Jæren, hvor kommunen deltar aktivt inn i planarbeidet. Randaberg har flere samarbeidsprosjekter med Stavanger, Sola og Sandnes kommuner, blant annet samarbeidsprosjektet om statistikk, analyse og framskrivinger i storbyområdet. Resultater fra samarbeidet brukes i kommuneplanarbeidet og andre kommunale planer. Vi har også et samarbeid/nettverk med kommuneplanleggerne i disse kommunene.

Geodata:

Nødvendige rutiner er i hovedsak på plass. Kommunens forvaltnings- og myndighetsansvar blir dekket på en god måte ved å utnytte den samlede kompetansen på tjenesteområdet Plan og miljø.

Saksbehandling etter matrikkelloven: Matricula AS utfører alle oppmålingstjenester for Randaberg kommune. Geodata er saksansvarlig for alle oppmålingstjenestene, og samarbeidet med Matricula AS fungerer svært effektivt og godt. Fra 2019 avsluttes samarbeidet med Matricula AS, og kommunen vil utføre alle oppmålingstjenester selv.

Byggesak:

Utbygginger: 2018 hadde en aktivitet som medførte litt høyere gebyrinntekter enn et «normalår». Det pågår privat feltutbygging på Nedre Grødem (Strandvågen), i planområdet for Fjellprydveien 1 på Nedre Grødem (Ryggstranden) og i Valahaug (Valen). Det pågår byggearbeider på det siste boligblokkfeltet (BL 2) på Vestre Goa. Grunnarbeidene er igangsatt for Sentrumsparken i Randaberg sentrum. Det ble ferdigstilt 108 nye boenheter (53 i 2017). Det ble gitt byggetillatelse for 137 nye boenheter (58 i 2017). 69 av disse boenhetene er leiligheter i Randaberg sentrum (Sentrumsparken og Kyrkjeveien 11).

" I 2018 var det ca. 12 aktive plansaker i ulike faser i saksbehandlingen (...) Det har vært lav aktivitet knyttet til næringsbygg og nye offentlige bygg. "

Byggingen av Randaberg helsesenter (nytt sykehjem) i Torvmyrveien 4A, pågår.

Det har vært lav aktivitet knyttet til næringsbygg og nye offentlige bygg. Aktiviteten innen fortetting, rivning og nybygging har vært lav. Aktiviteten innen delingssaker har vært lav.

Digitalisering: eByggWeb Byggesakinnsyn, som er Smartkommunesamarbeidet sin innsynsløsning for byggesaker, er tatt i bruk.

Landbruk:

Hovedarbeidsoppgavene er knyttet til tilskuddssaker, delingssaker og konsesjon. Skanning av jordbruksarkivet er gjennomført.

Miljø- og naturforvaltning, vannforvaltning: Vi fikk skjøtselsmidler fra Fylkesmannen på

150 000 kr, som blir nyttet til skjøtsel av Ryggmyra. Arbeidet vil pågå over tid, da det er enklest å utføre arbeidet med frost i bakken.

Oppgavene knyttet til vannforvaltning har økt betydelig. Regionalplan for vannforvaltning i vannregion Rogaland 2016-2021, med tilhørende tiltaksanalyse, ble vedtatt i fylkestinget i 2015. Som del av oppfølging av planen, er det startet opp arbeid med innsamling av data knyttet til Hålandsvatnet. Målet er å finne faktagrunnlag så bredt og godt at det kan utarbeides ny tilførselsanalyse. Tilførselsanalysen vil igjen danne grunnlag for en tiltaksplan for Hålandsvatnet. Prosjektet er et samarbeid mellom Stavanger og Randaberg kommune, Fylkeskommunen og Fylkesmannen, samt prosjektet "Frivillige tiltak i landbruket". Vi har søkt om og fått innvilget tilskudd til flere underprosjekter under dette.

Ferdige prosjekter:

- Kartlegging av tilførsler til Hålandsvatnet i 2017 (utført av kommunen). Dataene er ikke satt sammen og analysert.
- Innsjøinterne tiltak i Hålandsvatnet – vurdering av muligheter og effekter (utføres av IRIS) – venter på rapport.
- Evaluering av mindre rensetiltak – fangdammer, sedimentasjonsdammer etc. (utføres av NIBIO i samarbeid med kommunen). Rapport foreligger.

Pågående prosjekter:

- Problemkartlegging av avrenningsforhold i Hålandsvatnet nedslagsfelt – samarbeid med Stavanger kommune.

Parallelt med dette jobber vi med å finne lokale tiltak for å redusere avrenning av jord og næringsstoffer fra landbruket.

NØKKELTALL

Plan:

- Det ble startet opp to plansaker i 2018 (Randabergveien, KDP miljø- og energi).
- To planer ble vedtatt (Kyrkjeveien 11 og Goadalen, tallet avviker fra Kostra).
- Fem klager ble behandlet av kommuneplanutvalget. Fylkesmannen stadfestet kommunens reguleringsvedtak i fire av klagesakene (den siste ble ikke behandlet av fylkesmannen i 2018).

Byggesak:

- Det ble fattet 183 delegerte vedtak (177 i 2017). (Antall vedtak avviker fra KOSTRA-tallene, fordi det ikke er alle typer vedtak som skal rapporteres i KOSTRA).
- I tillegg har det blitt gitt vedtak for 29 midlertidige brukstillatelser (21 i 2017) og 71 ferdig-attester (82 i 2017).
- HNK behandlet 16 saker (10 i 2017), 10 klagesaker (3 i 2017), 4 dispensasjonssøknader (4 i 2017) og 2 orienteringssaker (3 i 2017). Klagesakene er knyttet til 6 forskjellige byggesaker.

KOSTRA-TALL

PLAN OG MILJØ	RANDABERG			GR. 08	ROGA-LAND	LANDET
Plan, byggesak og miljø	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Reguleringsplaner vedtatt i alt (antall)	4	3	0	222	268	3126
Andel av reguleringsplanene som ble møtt med innsigelser (prosent)	50	100	25	39	44	46
Byggesøknader i alt behandlet (antall)	140	110	122	9 094	10 446	149 322
Behandlede byggesøknader med 3 ukers frist (antall)	56	..	106	6 336	9 776	99 680
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (dager)	26	26	26	35	38	34
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	45	52	18	19	16	20
Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	54	46	57	20	25	20
Tilsyn i ikke omsøkte byggesaker for byggevirksomhet som skulle vært omsøkt (antall)				84	174	4 588
Søknader om nye bygninger i strandsonen som ble innvilget (antall)	6	9	5	628	384	6 074
Andel av søknader om nye bygninger i LNF-/LNFR-områder som ble innvilget (prosent)	86	100	100	98	96	96
Andel av søknader om tiltak i freda eller verneverdige områder / bygninger som ble innvilget (prosent)		50		48	50	49
Selvkostgrad i byggesaker (prosent)	100	100		96	72	81
Netto endring i antall boliger (antall)	66			0	0	0
Landbruk						
Netto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling i prosent av totale netto driftsutgifter (prosent)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Brutto driftsutgifter til landbruksforvaltning korrigert for samarbeidskommuner (1000 kr)	1 418	1 366	1 401	49 610	50 831	778 577
Brutto dr.utgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling per landbrukseiendom (1000 kr)	6,3	6,1	6,5	5	4,9	4,2
Landbrukseiendommer (antall)	225	225	216	9825	10389	183518
Jordbruksbedrifter (antall)	65	65	63	2845	4118	39595
Jordbruksareal i drift (dekar)	13 674	13 628	13 576	729 423	999 003	9 849 909
Produktivt skogareal (dekar)	311	311	338	3 051 552	1 379 016	70 020 711
Dyrka og dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn landbruk (dekar)		66,2	0,9	238,8	506,8	12 693
Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn landbruk (dekar)		48,4	0,9	196	399,4	3 673
Omdisponering av dyrkbar jord til andre formål enn landbruk (dekar)		17,8		42,8	107,4	9 021
Godkjent nydyrka areal (dekar)	10			1453	1957	24 619
Søknader i alt etter jord- og konsesjonslov (antall)	10	3	7	460	418	8 050

PLAN OG MILJØ	RANDABERG			GR. 08	ROGA-LAND	LANDET
Landbruk, forts.	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Produktivt skogareal (dekar)	311	311	338	3 051 552	1 379 016	70 020 711
Dyrka og dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn landbruk (dekar)		66,2	0,9	238,8	506,8	12 693
Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn landbruk (dekar)		48,4	0,9	196	399,4	3 673
Omdisponering av dyrkbar jord til andre formål enn landbruk (dekar)		17,8		42,8	107,4	9 021
Godkjent nydyrka areal (dekar)	10			1453	1957	24 619
Søknader i alt etter jord- og konsesjonslov (antall)	10	3	7	460	418	8 050

Kommentar til KOSTRA-tallene

Noen av tallene i KOSTRA stemmer ikke i forhold til det som er rapportert fra kommunen.

Plan: Kommunen har vedtatt 2 reguleringsplaner i 2018 (3 i 2017). Vi ble møtt med innsigelse til kommuneplanen.

Byggesak: Saksbehandlingstid har generelt gått noe ned fra 2017 til 2018. For 2018 er saksbehandlingstid (dager) byttet om for saker med 3 ukers frist og saker med 12 ukers frist:

Saker med 3 ukers frist var 18 dager.

Saker med 12 ukers frist var 26 dager.

Behandlede byggesøknader med 3 ukers frist var 16 (ikke 106 som det står i tabellen).

Landbruk: KOSTRA-tallene viser stabil utvikling, en svak nedgang i antall landbrukseiendommer, jordbruksbedrifter og jordbruksareal i drift. Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord var svært liten i 2018.

" Saksbehandlingstiden har generelt gått noe ned fra 2017 til 2018. Saksbehandlingstiden (dager) i saker med 3 ukers frist var 18 dager. For saker med 12 ukers frist var den 26 dager "

KULTUR

KULTUR	R2018	B2018	AVVIK
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	26 273	26 626	(353)
Avsatt driftsfond, kunst i bygg	115	115	
Avsatt driftsfond kulturscene	364		
Avsatt diverse driftsfond	107		
Bruk diverse driftsfond	(32)		
Bruk bunde driftsfond	(13)		
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	26 813	26 741	73
Bruk/avsetning til driftsfond	179		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	26 992	26 741	251

INNLEDNING

Kultur består av avdelingene fritid, idrett/Randaberghallen, Randaberg folkebibliotek og Randaberg kulturskole. Varen, Vistnestunet og Tungenes fyr er direkte tilknyttet kultursjefen, uten å være egne avdelinger. De to sistnevnte drives i samarbeid med Jærmuseet.

ENHET	ÅRSVERK
Ledelse, kulturscene, Vistnestunet, Tungenes fyr m.m.	4,2
Randaberg kulturskole	7,3
Idrett/Randaberghallen	6,1
Randaberg folkebibliotek	4
Fritid	5
Totalt	26,6

Varen har gjennom sitt første hele driftsår hatt over 40 arrangementer. Et av disse var den flotte jubileumsforestillingen som markerte at det er 40 år siden etableringen av Randaberg kulturskole. For første gang kunne Randaberg invitere til UKM i egne lokaler. Kulturscenen har blitt den arenaen for lokalt talent og bredde som vi håpet på. Inkludering og integrering prioriteres fortsatt høyt innen kultur. I fjor ble Flexid tatt i bruk som metode for å fremme inkludering og hindre utenforskap for krysskulturelle barn og unge. Inkludering var også en rød tråd gjennom NM Veka med Randaberghallen som vertskap for rullestolrugby og el-innebandy.

Vistnestunet opplever stor pågang til de åpne familiearrangementene, og julemarkedet satte i 2018 en ny «all time high». Tungenes fyr hadde nesten en fordobling av billettinntektene for konsertserien Torsdag på Tungenes som har rullet og gått siden 2011. Dette er gledelig sett i lys av etableringen og «konkurransen» fra Varen. Når det gjelder utlån og besøk på biblioteket går noe ned i 2018. La oss håpe at det var den fantastiske sommeren som forklarer både denne nedgangen og et noe lavere besøk i Randaberghallen sammenlignet med rekordåret 2017. Kulturundersøkelsen på Nord-Jæren viser at innbyggerne i Randaberg stort er godt tilfredse med kulturtilbudet i egen kommune. De er imidlertid også blant de aller mest aktive når det gjelder å benytte tilbud i hele regionen, ikke minst i Stavanger.

ØKONOMI

Kultur hadde et mindreforbruk på 0,35 mill. kr før avsetning og bruk av fond. Kulturskolen fakturerer halvårlig fra høsten 2018. Derfor er det bare halv inntekt i 2018. Avsetning til driftsfond på kultur er gjort med utgangspunkt i at inntekten er 430.000 kr høyere enn det regnskapet faktisk viser.

MÅLOPPNÅELSE

Kultur

Foruten det overordnede ansvaret for avdelingene og driftsenhetene på kulturfeltet er flere arbeidsoppgaver lagt direkte til kultursjefen og kulturkonsulent (halv stilling):

- Reiseliv: Samarbeid med de regionale reiselivsorganisasjonene som innebærer at Randaberg markedsføres gjennom Region Stavanger og Nordsjøveien. Kultursjefen sitter i styret for sistnevnte.
- Friluftsliv: Samarbeid med Jæren og Ryfylkes friluftsråd. Kultursjefen sitter i husstyret for Friluftslivets hus.
- Kulturarv: Oppfølging av samarbeid med Jærmuseet og kulturminnevern. Utkast til kommunedelplan for kulturminner ble sendt ut på høring høsten 2018, og legges fram til endelig

behandling våren 2019.

- Kunst: Sekretariatsfunksjon for kunstprosjekter i kommunale bygg. I 2018 var det et pågående prosjekt, kunst til Randaberg helsesenter, som forventes fullført i 2019.
- 17. mai-sekretariatsfunksjon.
- Regional kulturundersøkelse, koordineres av kultursjefen i Randaberg på vegne av alle de fire kommunene på Nord-Jæren.
- En kjede av fyr/On the Edge: Randaberg koordinerer mye av det økonomiske og administrative i dette samarbeidet fra Utsira i nord til Eigerøy i sør.
- Tjenesteområdet har lagt fram tolv saker for politisk behandling i 2018 (2017: 13 saker).

Varen Randaberg kulturscene

Etter åpningen av høsten 2017, har Varen gått inn i en mer normal drift i 2018. Varen har blitt brukt aktivt gjennom året, med aktivitet hovedsakelig januar-mai og september-desember. Det har vært en fin fordeling mellom egne, kommunale og eksterne arrangementer. Sambruk av lokalene med skolen har funnet en fin form, og vi jobber for at skolen skal bruke scenen mer også til egne produksjoner. Barnetrinnene på Harestad hadde forestillingen sin, Stjernerdryss, for første gang på Varen november 2018. Dette ble en flott opplevelse for alle de involverte.

Vi ønsker også en økt bruk av lokale lag og organisasjoner og oppfordrer og hjelper der vi kan med produksjonskompetanse og annen praktisk tilrettelegging. Målet er at dette på sikt vil føre til enda større aktivitet på Varen med lokalt innhold. Scenen med sitt teleskopamfi er et veldig fleksibelt lokale. Vi kan for eksempel ha arrangementer som Internasjonal festdag, med underholdning og matservering fra mange forskjellige kulturer og 750 gjester med amfiet trukket inn, eller Randaberg synger julen inn med 450 publikummere sittende i amfi og over 100 deltakere på scenen.

Tabel: Antall besøkende og arrangement ved Varen Randaberg kulturscene.

	2018
Besøkende totalt	10 447
Betalende	4 135
Ikke betalende	6 312
Snittbesøk per arr	249
Arrangement totalt	42
Åpne arrangement	26
Lukkede arrangement	16
Arrangement i regi av:	
Varen (egen programmering)	10
Annen kommual aktør	17
Eksterne aktører	15

" Varen har blitt brukt aktivt gjennom året, med aktivitet hovedsakelig i januar-mai og september-desember. "

Tungenes fyr

Tungenes fyr, inkludert Sjøbruksmuseet i Tungevågen, drives i samarbeid med Jærmuseet. Fyret er også en del av Kystverkmusea /etatsmuseet for Kystverket. I 2018 var det nærmere 21 000, som isolert sett er et godt besøkstall. Det er likevel en markant nedgang fra fjoråret. Noe av denne nedgangen skyldes en teknisk svikt på det automatiske telleapparatet i hele sommersesongen.

I sommer viste Tungenes fyr kunstutstillingen «Pharos» av den greske kunstneren Yannis Kranidiotis, i et samarbeid med En kjede av fyr/On The Edge. Et annet høydepunkt var Tall Ships Races-utseglingen som samlet flere tusen personer 29. juli. Det ble i fjor gjennomført et omfattende vedlikeholdsarbeid på fyret.

Tabell: Besøkstall Tungenes fyr.

ÅR/BESØKENDE	BARN	VOKSNE	TOTALT
2011	3 020	15 859	18 879
2012	2 098	15 364	17 462
2013	2 423	8 259	10 682
2014	3 483	14 435	17 918
2015	4 627	13 775	18 402
2016	5 115	16 625	21 740
2017	6 941	17 368	24 309
2018	6 220	14 492	20 712

Vistnestunet museumsgård

Det var en ørliten økning i antall besøkende sammenlignet med året før. Besøket har ligget stabilt på rundt 6 500 de fire siste årene. Dette er mer enn de to andre museumsgårdene til Jærmuseet på Lima og Grødalandstunet, som hadde totalt ca. 5 500 besøkende i 2018. Vistnestunet har hatt godt med aktivitet i 2018. Rundt 660 barn har fått undervisning i forskjellige temaer som handler om gårdsdriften. Søndagsarrangementene i sommerhalvåret har stor oppslutning. I tillegg til ferieklubben ble det i sommerhalvåret gjennomført opplegg med teambuilding sammen med et lokal eventbyrå. Julearrangementet i november toppet alle rekorder med hele 1 750 besøkende.

Tabell: Besøkstall Vistnestunet.

ÅR/BESØKENDE	BARN	VOKSNE	TOTALT
2011	2 176	616	2 792
2012	2 891	1 348	4 239
2013	2 798	1 638	4 436
2014	3 582	2 095	5 677
2015	3 939	2 657	6 596
2016	3 750	2 707	6 457
2017	4 090	2 459	6 549
2018	3 916	2 637	6 553

Randaberg kulturskole

Kulturskolen tilbyr barn og unge, bosatt i kommunen, fagopplæring innen estetiske fag. Det undervises i forskjellige musikkinstrumenter, sang, bilde og form, band, musikkterapi, dans, «Kulturlabben» for de yngste, PUH-band for voksne, og musikkgrupper i barnehager. Musiktilbudet «Minnenes melodi» tilbys syke- og aldershjem på fast basis hver uke. Randaberg kulturskole markerte i 2018 sitt 40-års jubileum med konserter og forestillinger gjennom skoleåret, med en stor jubileumsforestilling i Varen-Randaberg kulturscene 3. november

som høydepunkt. Jubileums- og sommerkonserten på Varen samlet totalt 500-600 publikummere. På sommerkonserten kulturskolens elever tildelt det nasjonale Drømmestipendet for 2018. Kulturskolen opplever at kulturscenen har gitt nye muligheter for den enkelte elev og lærer når det gjelder framvisning av arbeidet som innøves gjennom skoleåret.

Like utviklende for den enkelte elev er små huskonserter arrangert i kultur-skolen og andre opptredener i kommunen og i regionen. «Flerkulturell møteplass i kulturskolen», som ble etablert i mars 2016, ble det også invitert til. Ikke alle ønsker å stå på en scene. Dermed er individuelt tilrettelagt undervisning, ukentlig innøving, oppfølging av hjemmelekser og trivsel er de viktigste fokusområdene overfor den enkelte elev. I gruppeundervisning arbeides det med å skape en rolig ramme rundt timene og utvikle et forutsigbart og kreativt arbeidsmiljø.

Søknaden til fag i kulturskolen oppleves som god, selv om et par fagtilbud de seneste årene har hatt færre søkere. Dette kompenseres på forskjellig vis, blant annet med tilbud om å kjøpe ekstra tidsressurs (fordypningsfag).

Fra skoleåret 2018-2019 ble det besluttet at elevkontingent skulle deles i to rater. For familier med flere barn i kulturskolen håper en at ordningen oppleves som en positiv justering.

Tabell: Elevutvikling i kulturskolen.

ELEVUTVIKLING	01.10.2016	01.10.2017	01.10.2018
Elevantall i kulturskolen, inkl. elevplasser uten kontingent (musikkterapi som blir gitt gratis til skoler/barnehager)	339	324	277
Antall søkere på venteliste	29	26	46
*Antall barn som deltar i musikkgrupper i barnehager er ikke medregnet.			

Randaberg folkebibliotek

Avdelingen har ansvar for utlån av bøker og andre medier til kommunens innbyggere og litteratur og informasjonsformidling. Biblioteket er en uformell møteplass på tvers av generasjonene. Siden 2015 har Randaberg folkebibliotek hatt et bibliotekfaglig ansvar for Kvitsøy folkebibliotek i fem prosent stilling.

Tabell: Utlån og besøk.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Besøk	66 201	60 871	66 306	68 562	68 634	57 274
Utlån	62 100	59 293	53 549	52 237	54 491	51 670
E-bøker/ lydbøker			1 032	1527	1875*	1 725/170*
* Utlånet av e-bøker kan være høyere siden vi er en del av et konsorium (Rogaland).						

Trenden har vist nedgang i utlån over flere år, noe som også har vært den nasjonale trenden. Når vi fra 2017 også ser en stor nedgang i besøket, kan dette også ha noe med den usedvanlig varme og fine sommeren. Fra slutten av april til ut juli var det hele 6 700 færre besøkende enn tilsvarende periode i 2017. Vi har i skrivende stund ikke de nasjonale tallene for 2018 å sammenligne med. I tillegg har biblioteket stengt kl. 15.00 i stedet for kl. 19.00 på mandager fra og med august 2018, som en del av tjenesteområdets lønnsinnsparinger.

Samtidig som utlån har gått ned har antall arrangement med litteraturformidling i biblioteket vært sterkt økende i de senere år. Randberg folkebibliotek fikk i 2018 prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket øremerket arrangement i forbindelse med «Økouka i Rogaland». Vi hadde et variert program med ulike foredrag og bokprat/fortellerstunder både til barn og voksne. Noe av midlene er overført til arrangement i Økouka 2019. «Hele Rogaland leser» i 2018 var romanen Kompani Orheim av Tore Renberg. Vi fikk med oss ordfører Kristine Enger, Monica «Små øyeblikk» og hovedrolleinnhaver i filmen, Vebjørn Enger, til å dele ut bøker i Randberg sentrum

Tabell: Arrangementer ved biblioteket.

Fortellerstund	20	21	925
Familielørdag	8	4	120
Økouka	3	6	110

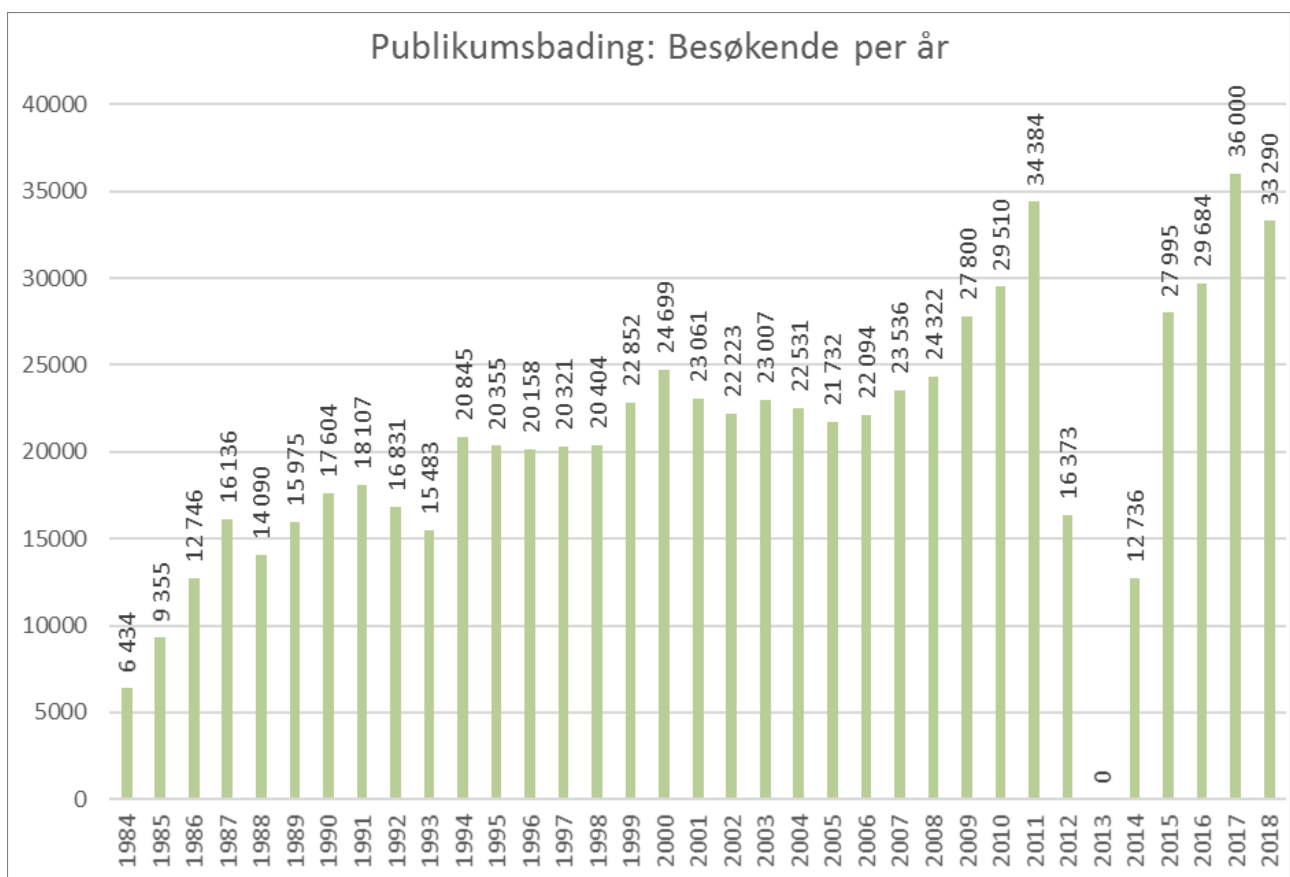
Alle aktivitetene gjennomføres delvis med egne krefter og delvis med «innkjøpte» bokpratere/forestillinger, og de er godt besøkt. I tillegg har vi arrangert/organisert:

- Forfatterbesøk 9. trinn – 150 elever – Varen.
- Avslutning Randbergboka 2018, Harestad skole – 150 elever.
- Forfatterbesøk Bjørn Ingvaldsen 4. trinn – 150 elever.
- Krimfestivalen for barn - 35 elever.
- Avspark Sommerles - 90 elever - 2 arrangement
- Nynorsk leseleder – 32 elever.

Avdeling idrett/Randberghallen

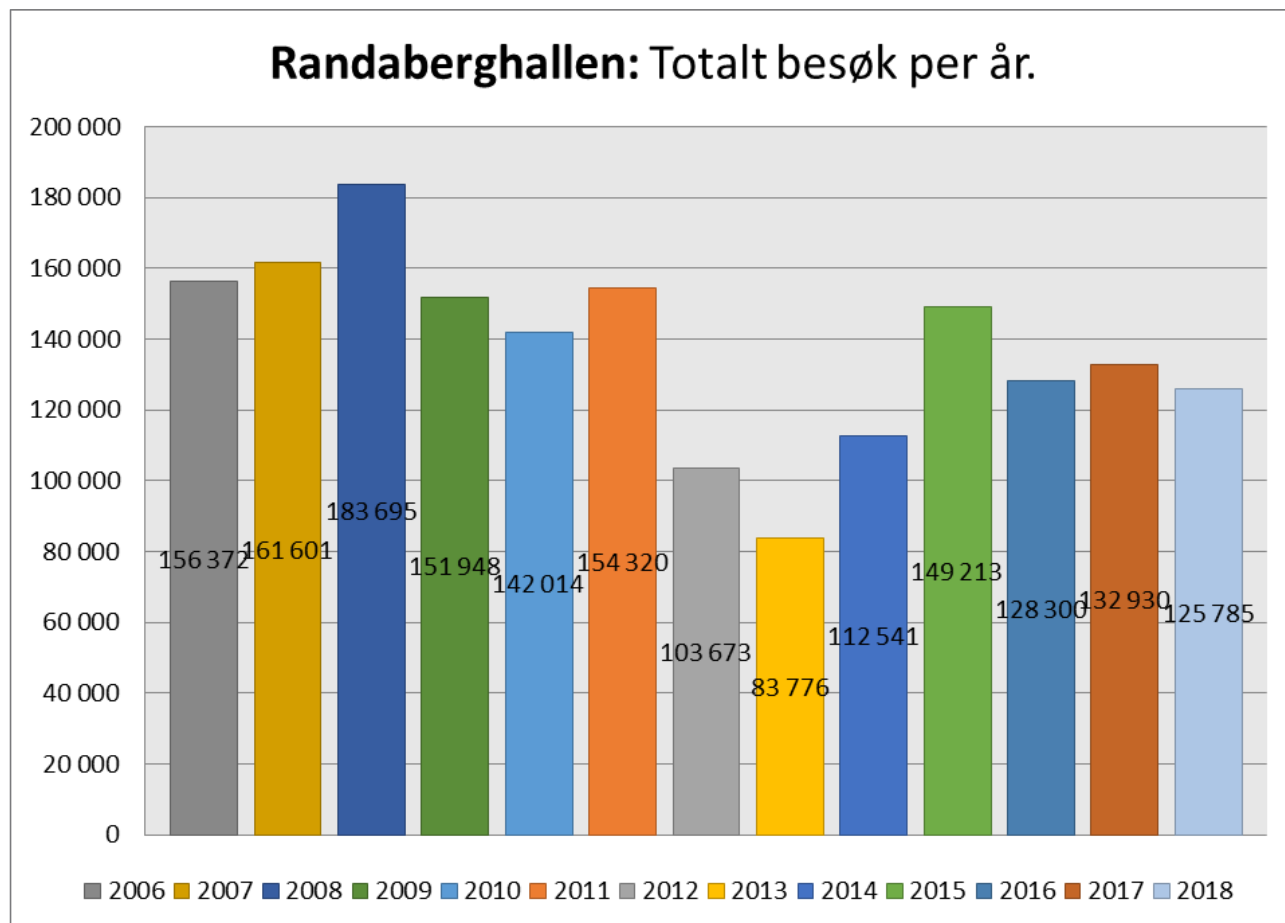
Avdelingen har ansvaret for å legge til rette for utvikling av fysisk aktivitet med hovedvekt på barn og ungdom i samarbeid med skolene, med foreningslivet og øvrig publikum.

Figur: Publikumsbading.

Besøkstallene i svømmehallen gjelder publikumsbading. Hallen hadde rekordhøyt besøk i 2017, men noe lavere besøk i 2018, sannsynligvis som følge av lengre perioder med fint vær i høysesongen. I tillegg har hallen skolesvømming, svømme- og stupetrening, samt stevner.

Figur: Totalt besøk.

Totalt besøk i Randaberghallen er beregnet ut fra automatisk telling i hovedinngangsdører. Som følge av tekniske problemer med tellere er det dessverre knyttet usikkerhet i forhold hva som var til reelt besøk i 2018. Dører uten tellere har også blitt benyttet ved noen arrangement, og er nok en medvirkende årsak til lavere registrert totalt besøk i hallen senere år. Brutto tall har i alle år også blitt fratrasket 20 prosent for å kompensere for ansattes bruk og diverse feilregistreringer. Noen andre steder trekker ikke fra på denne måten. NM-veka var et av årets høydepunkter i Randaberghallen, som sammen med Tungenes fyr stod som vertskap for flere mesterskap. Randaberghallen huset NM i rullestolrugby og EL-innebandy.

Avdeling fritid

Avdelingen har ansvar for drift av kommunale fritidstilbud, ferieaktiviteter, fritidskontaktdelingen for voksne og tilrettelagte fritidsaktiviteter, tilrettelegging for det frivillige barne- og ungdomsarbeidet gjennom tilskuddsordninger og gratis lokaler samt dirigent og instruktørordning til skolekorpsset.

I tillegg har avdelingen ansvar for integrering av barn og unge i fritidsaktiviteter gjennom «Aktiv fritid-prosjektet» og tilrettelegging for ulike kulturarrangement.

Viktige hendelser i 2018:

- Vertskap for lokal UKM (Ung kultur møtes) for første gang, mars 2018, for Randaberg, Rennesøy og Kvitsøy.
- Aktiv Fritid for alle – prosjektet for et fjerde år. Kommunen har i 2018 også deltatt i KS sitt nettverk Aktiv fritid for barn og unge.
- Tatt i bruk Flexid som metode for å fremme inkludering og hindre utenforskap for krysskulturelle barn og unge. Fritid har sertifisert 1 gruppeleder i 2018, og skal sertifisere 1 i 2019.

Driften

- U59 har hatt stabilt besøk gjennom året, men noe lavere enn i 2017. Utskiftninger i staben kan være årsak til et noe lavere besøkstall. Ferieaktiviteter og småjobbsentral ble videreført med god deltakelse, samt sommerjobbprosjekt for ungdom i samarbeid med andre tjenestoområder. Avdelingen har hatt flere større arrangementer på Varen dette året, blant annet UKM, skoleball og Låvefest for utviklingshemmede.
- Fritid har også dette året hatt en viktig rolle i integreringsarbeidet, både som kultur sine representanter i det tverrfaglige arbeidet og i arbeidet direkte med flyktninger. Prosjektet Aktiv fritid for alle har hatt spesielt fokus på integrering av flerspråklige i fritidsaktiviteter.
- Internasjonal festdag ble arrangert for andre år på rad på Varen Randaberg kulturscene i oktober, i samarbeid med Kvinner møter kvinner og Randaberg og Grødem menighet. Arrangementet var en suksess med 750 besøkende, og genererte mye frivillig innsats.
- Randaberg kommune har tatt i bruk Flexid-metodikken i arbeidet med krysskulturell ungdom. Flexid er et kurskonsept som er utviklet for krysskulturelle unge der en jobber målrettet for å fremme tilhørighet og bevissthet rundt egen krysskulturelle identitet. Gjennom prosjektet «Flexid til barn og unge i Sør-Rogaland» i regi av SLT-nettverket i Sør Rogaland, har fritid fått sertifisert to gruppeledere i 2018 og 2019. Det er så langt gjennomført to grupper med ungdom. Det er tett samarbeid med fritid, skole og SLT koordinator om flexid.

Tabell: Nøkkeltall fritid.

ARRANGEMENT/TILTAK	2013	2014	2015	2016	2017	2018
U 59 fredagsåpent snittbesøk pr kveld	-	40	40	45	53	22
Deltakere Skoleball ungdomstrinnet	386	348	365	370	364	364
Deltakere ferieaktiviteter	80	94	105	63	79	80
Band - øvingslokalet	7	7	6	6	4	3
Deltakere småjobbsentral	49	31	43	38	42	68
Løste lisenser Motorsenteret	11	16	18	20	22	20
Tilskuddsøknader	82	74	81	81	77	70

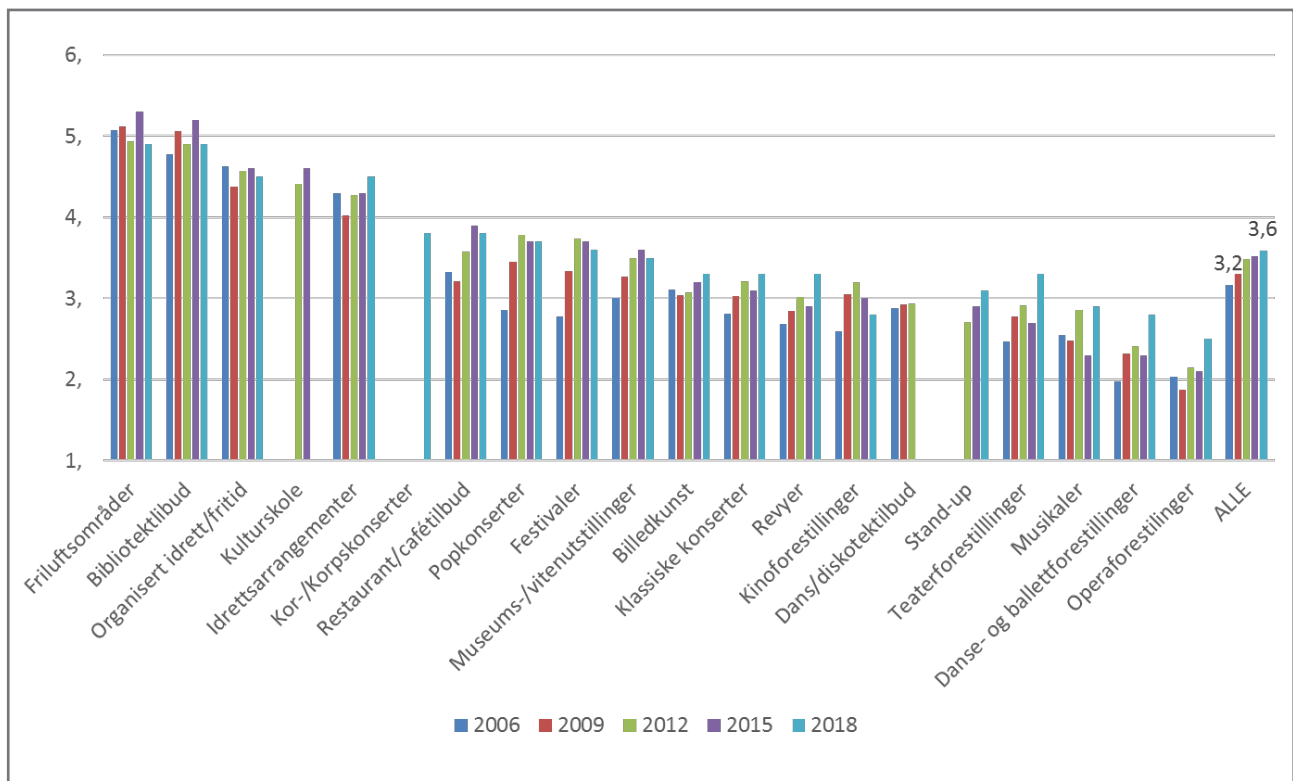
" Ferieaktiviteter og småjobbsentralen ble videreført med god deltakelse. "

Utvalgte resultater fra kulturundersøkelsen 2018

Tabell: Andel som besøker areanaer i Randaberg. Prosent.

ARENAER / BOSTED	SANDNES	STAVANGER	SOLA	RANDABERG	NORD-JÆREN
Strender/friområder	23	46	30	96	40
Tungenes fyr	12	33	17	87	27
Vistnestunet	2	7	4	57	7
Varen Rand. Kulturscene	1	4	1	58	5
Randaberg Arena	7	15	9	75	14

Figur: Tilfredshet med kulturtilbudet i Randaberg? Gjennomsnitt skala 1 Svært misfornøyd – 6 Svært fornøyd, n=90-227.

KOSTRA-TALL

KULTUR	RANDABERG			GR. 08	ROGA-LAND	LANDET
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Nto driftsutg til kultur i % av tot nto driftsutg	4,8	5,1	5	3,8	4,7	4
Netto driftsutgifter til kultur per innbygger (kr)	2 672	3 016	3 083	2 140	2 755	2 419
Brutto investeringsutgifter til kultur per innbygger (kr)	428	511	776	1 138	1 276	1 237
231 Aktivitetstilbud til barn og unge pr innbygger	313	287	285	175	190	222
370 Bibliotek pr innbygger	343	437	325	269	297	296
375 Muséer pr innbygger	101	87	58	36	113	95
377 Kunstformidling pr innbygger	-	-	-	58	184	138
380+381 Idrett pr innb. (Kommunalt + tilskudd til andre)	1060	1074	1157	738	945	796
386 Kommunale kulturbygg pr innbygger	193	241	359	297	280	266
Kultursektoren pr innbygger	2 672	3 016	3 083	2 140	2 755	2 419
Nto driftsutgifter til kulturskole per innb. 6-15 år (kr)	2828	2974	3298	2434	2690	2409
Korrigerte brutto driftsutg. til kulturskole per elev (kr)	15573	16529	18606	19526	19902	20152
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	19,1	18,6	18,5	14,8	15,2	13,2
Barn 6-15 år som står på venteliste til kulturskole (%)	0,6	1,5	0,9	3,8	3,6	2,8
Timer åpen årlig per 1 000 innb. 6-20 år, komm. fritids-senter (timer)	162	64	64	328	458	511
Tilskudd frivillige barne- og ungdomsforeninger per lag som mottar tilsk. (kr)	13 080	17 174	17 000	24 736	38 344	47 749

Kommentar til KOSTRA-tallene

Det foreligger i skrivende stund ikke tall for utlån og besøk ved bibliotekene i 2017, men bibliotekets egne tall står oppført i tabell 7 og 8.

" 18,5 % av barn fra 6 til 15
år i kommunen går i
kulturskolen. "

TEKNISKE TJENESTER

TEKNISKE TJENESTER	R2018	B2018	AVVIK
Driftsresultat før bruk/avsetning til fond	26 588	24 915	1 673
Brukt/avsatt fond, tiltaksmidler	(232)	(584)	
Brukt/avsatt sjølvkostfond, VAR, netto	1 070	(1 384)	
Driftsresultat før ev. bruk/avsetning til driftsfond	27 426	22 947	4 479
Bruk/avsetning til driftsfond	-		
Driftsresultat etter bruk/avsetning til fond	27 426	22 947	4 479

INNLEDNING

Tjenesteområdet består av avdelingene Bygg & eiendom og Teknisk drift, samt kommunale byggprosjekter. Tjenesteområdet har rundt 65 årsverk. Budsjett for tjenesteområdet er på kr. 26,6 millioner før avsetning til bundne driftsfond, etter avsetning er budsjett kr. 27,4 mill. Årsresultat for 2018 etter fondsavsetning viser overforbruk på kr. 4,5 mill. Avsetning til/ bruk av fond gjelder selvkostområdene vann, avløp, renovasjon, slam og feiing.

ENHET	ÅRSVERK
Drift og vedlikehold kommunale bygg	8,9
Bolig	2,0
Renhold	28,9
Teknisk drift	23,6
Prosjekter	1,2
Totalt	64,6

ORGANISERING

Bygg & eiendom

Bygg & eiendom sørger for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale formålsbygg og boliger. Drift omfatter oppgaver og utgifter som må til for at byggene skal være i drift, eksempler er strøm, kontroll og service av heiser, svakstrømanlegg. Renhold er en av de viktigste driftsoppgavene i byggene. Vedlikehold er oppgaver og utgifter som må til for at byggene ikke skal forringes. Eksempler er skifte vinduer og kledning.

Fagområdet boliger omfatter forvaltning, utleie, framleie og vedlikehold av boliger til flyktninger og vanskeligstilte, herunder bofellesskap. Det kjøpes inn boliger hvert år, samtidig som det vurderes avhending av boliger som det er ikke behov for eller som ikke passer til formålet.

Teknisk drift

Teknisk drift har ansvar for forvaltning og drift for fagområdene vei, vann, avløp, park og renovasjon. Det er kommunalt ansatte for alle fagområdene, men kommunen er tilknyttet IVAR IKS for deler av vann-, avløps- og renovasjonstjenesten. I tillegg til drift gjennomføres det også en rekke prosjekter innenfor fagområdene.

Kommunale byggeprosjekter

Kommunen er byggherre ved bygging av kommunale bygg. Det kjøpes inn tjenester for prosjektadministrasjon, men tekniske tjenester er ansvarlig for prosjektene, og oppfølging av disse. Prosjektene følges opp i alle faser; behovsutredning, skisse- og forprosjekt, prosjektering og utførelse. Etter slutført prosjekt overtar bygg & eiendom drift av bygget.

ØKONOMI

Vedlikehold har et resultat som er i balanse, og ansvar 442 drift viser et overforbruk på 1,86 mill. kr. Disse ansvarsområdene må ses samlet. Det blir budsjettert ut fra det man forventer, men utgiftene føres der de hører hjemme. Noe av avviket skyldes derfor budsjettjustering mellom ansvarsene 440/ 442. Totalt er overforbruket 1,86 mill. kr, det vil si at driftsutgiftene er større enn budsjettert.

Boliger har et negativt avvik på 0,68 mill. kr, som skyldes både overforbruk og mindre inn-

tekter. I hovedsak er det lavere husleieinntekter enn budsjettet. Det er også pusset opp framleieboliger, noe det ikke er budsjettet for. Oppussing gjelder forhold utover normal slitasje.

Renhold viser et underforbruk på 0,13 mill. kr i forhold til budsjett. Hovedårsak til dette er endringer i løpet av året, det er stadig fokus på renholdsplaner og kvalitet på tjenesten. Det ble startet innføring av digitale renholdsplaner, planene er tilgjengelig for renholderne på nettbrett og oppgaver kvitteres ut når renhold er utført. Også avvik som tilsier at det ikke kan renholdes blir registrert.

Teknisk drift viser et resultat med merforbruk på 2,06 mill. kr. som skyldes selvkostområdene, spesielt renovasjon. Det var en feil i budsjett som medfører større forbruk enn budsjettet, dette viser igjen i bruk av selvkostfond. Den første økonomitabellen viser tydelig avviket mellom budsjett og regnskap for selvkostfond.

Det andre tjenestene under teknisk drift har resultat like under budsjett.

MÅLOPPNÅELSE

Det er utført mange oppgaver i 2018, ordinære driftsoppgaver defineres som tilsyn og oppgaver som må utføres for at bygg og anlegg skal fungere som tenkt. Vi går ikke inn på alle de her, men særskilte endringer nevnes i tabellen under.

Tabell: Driftstiltak.

AVDELING	FAGOMRÅDE	KOMMENTARER OM MÅLOPPNÅELSE/ TILTAK
Teknisk drift/ Bygg& eiendom	Alle	Det er gjennomført anbudsprosess og inngått rammeavtale for skadedyrbekjempelse.
Teknisk drift	Vann og avløp	Bistand til hyttefelt: Vistnesvågen og Sande for påkobling til kommunalt ledningsanlegg for vann- og avløp.
Teknisk drift	Vei, mobilitet	Det ble gjennomført mobilitetsuke i 2018, samtidig med omringliggende kommuner. I løpet av uken ble det arrangeret rebus for skolene og andre tiltak med fokus på mobilitet.
Teknisk drift	Vei, gang- og sykkelvei	Det er gjennomført anbudskonkurranse, og inngått rammeavtale for asfaltering.
Teknisk drift	Park	Det er gjennomført kantrensk langs turvei rundt Hålandsvatnet.
Teknisk drift	Renovasjon	Utlevering av matavfallposer og tømmekalender for 2019 ble utført av RANSO. Tidligere har vi utført arbeidet selv, men dette var en god løsning som vi vurderer å fortsette med.
Bygg & eiendom	Renhold	Det arbeides kontinuerlig med utarbeiding og ajourføring av digitale renholdsplaner.
Bygg & eiendom	Renhold	Ny rammeavtale for kjøp av renholdstjenester (hovedrent og ved sykdom) er inngått.

Tabell: Investerings tiltak.

NR.	PROSJEKT	REGNSKAP	BUDSJETT VEDTATT	REVIDERT BUDSJETT	KOMMENTARER
2127	Riving Harestad skole	4 473 212	0	3 817 000	Riving er utført og prosjektet avsluttes.
2129	Riving Grødem barnehage	406 027	0	0	Riving er utført og prosjektet avsluttes.
4003	Branntekniske utbedringer	766	200 000	1 138 000	Midler som skal benyttes til tiltak etter tilsyn fra brannvesenet. Det er lagt planer for tiltak, men ikke gjennomført i 2018.
4004	Utbedr. svømmebass.Grødem/Goa	0	1 000 000	1 000 000	Det er startet forberedelser for å planlegge/ prosjektere utbedring av svømmebassenget. Men det er ikke startet prosjektering.
4017	Komm.bygg,klima/ekstreordinært vedlikehold	0	3 500 000	6 497 000	Det er gjennomført tiltak, men de er ikke ført på prosjektet. Men dette prosjektet finansierer de andre, det kommer tydelig frem i årsregnskapet for 2018.
4060	Boliger for vanskeligstilte	54 634	4 982 000	6 899 000	Disse prosjektene ses sammen. Ved budsjettering settes det av midler på prosjekt 4060, men de finansierer de andre prosjektene. I 2018 er det gjennomført ombygging av boliger i Valahaug og Ryggveien. I tillegg er det pusset opp fremleieboliger i forbindelse med at leieforhold opphører.
4319	Ombygging Ryggveien 40	1 693 746	0	0	
4418	Ombygging Valahaug 5	583 227	0	0	
4325	Renov framleiebolig	520 238	0	0	
4403	Kjøp av boliger til flyktninger	1 490 923	0	0	
4322	Bygging rampe Tungenes fyr	234 253	0	0	I 2017 ble det startet bygging av rampe ved kafebygget på Tungenes, rampen skulle erstatte heis. Prosjektet ble slutført i 2018.
4401	Ombygging Torvmyrv. 4 og Helses-tasjon	246 726	0	0	Forbruk gjelder sluttoppgjør for ombygging til avlastningssenter, utført i 2017.
4432	Ekstraordinært vedlikehold bofellesskap	7 965	0	0	Grunnet behov for oppussing av leiligheter i bofellesskap, spesielt på Vardheim, er det opprettet eget prosjekt for dette. Arbeidet utføres løpende når det praktisk lar seg gjennomføre, beboerne må hensyntas. Finansieres av prosjekt 4017.
1033	Ombygging 1. et. kommunehuset	57 007	200 000	873 000	Det er startet planlegging, det er utarbeidet planløsning.

NR.	PROSJEKT	REGNSKAP	BUDSJETT VEDTATT	REVIDERT BUDSJETT	KOMMENTARER
4134	PU-boliger	264 193	10 000 000	10 000 000	Tiltaket gjelder bofellesskap og ev. leiligheter på Bersageltunntomta. Prosjektet startet opp i 2018, det er kontrahert prosjektadministrasjon og arkitekt. Styringsgruppe og prosjektgrupper er etablert.
4224	Randaberg Helsesenter	29 230 024	10 800 000	49 347 000	Byggearbeidet på helsesenteret har pågått gjennom hele 2018. Det er forsinkelser i fremdriften og økonomiske overskridelser.
	Velferdsteknologi	405 055	0	0	Tiltaket gjelder velferdsteknologi til nytt sykehjem. Det er gjennomført konkurranse for levering av løsning, denne gjelder alle helsebygg der det er behov for velferdsteknologi.
4225	Svømmehallen, Randaberghallen	-4 674 490	0	-5 294 000	Kommunen mottok i 2018 spillemidler for oppgradering av svømmehallen.
4228	Myrå barne og ressurscenter	2 362 154	831 000	3 939 000	Det er utført arbeid ved Myrå barnehage og ressurscenter i 2018.
4243	Nye leiligheter, Torset	-5 164 689	0	-5 618 000	Det er utført noe arbeid også i 2018. Kommunen har mottatt investeringstilskudd fra Husbanken.
4266	Harestad skole og Randaberg kulturscene	7 481 607	25 150 000	23 919 000	Det er gjennomført arbeider etter overtakelsen, og i 2018 ble det enighet om det fleste sluttoppgjørene.
	Grøntdrag (4266)	12 116	0	0	Midler til rekkefølgekrav om opparbeiding av grønndrag ved Harestad skole og Randaberg kulturscene. I 2018 er det satt opp et gjerde.
4316	Harestad skole, byggetrinn 2	4 943 561	0	29 401 000	Tiltaket er prosjektert og det ble lyst ut konkurranse for totalentreprise. Det er besluttet at prosjektet settes på vent inntil videre.
30522	Psyk.bofellesskap V.Goa del 2	608 012	0	6 688 000	I 2018 er det utført prosjekteringsarbeid. Det er også utarbeidet anbudsgrunnlag til utlysning av konkurranse. Prosjektet gjennomføres som totalentreprise.
4026	Nyanlegg gatelys	3 214 633	1 500 000	5 488 000	Det er utført større utskifting av kvikksølv-armaturer, det er Lyse som står for arbeidet.
4031	Asfaltering	77 891	300 000	923 000	Gjelder asfaltering og klargjøring for denne. Det er gjennomført tiltak som er ført på andre prosjekter, dette prosjektet finansierer dem.
4058	Utearealer, skole	927 548	300 000	1 023 000	I 2018 er det gjennomført tiltak på uteområdet ved alle skolene i Randaberg.
4066	Trafikksikring, nyanlegg	-150 000	0	0	Det er ikke gjennomført tiltak i 2018, men det er hentet inn trafikksikkerhetsmidler for tidligere utførte tiltak.

NR.	PROSJEKT	REGNSKAP	BUDSJETT VEDTATT	REVIDERT BUDSJETT	KOMMENTARER
4117	Oppgradering lekeplasser	878 382	300 000	1 131 000	Det er gjennomført oppgradering av flere kommunale lekeplasser.
4119	Rehabilitering utearealer, b.hager	455 503	300 000	821 000	Det er gjennomført tiltak på uteområdene ved flere av de kommunale barnehagene.
4128	Sanering, Sentrum	2 828 019	4 000 000	4 000 000	Tiltaket gjelder utskifting av ledningsnett i Randaberg sentrum. Prosjekter som pågår nå er utskiftninger i Hareveien og Rådyrveien.
4139	Utskifting, biler	743 084	500 000	900 000	Vi har skiftet ut en av bilene som benyttes av ansatte på vann og avløp.
4147	Vistnesveien - Goaveien	0	5 500 000	5 500 000	Prosjektene ses i sammenheng. Omfatter gang- og sykkelvei, vann og avløpsanlegg.
4185	Turvei Goa - Vistnesveien	370 678	700 000	700 000	
4199	Turveg Sentrum-Goa	7 155 352	0	-364 000	
4187	Asbestsanering	0	0	372 000	Avsatte midler finansierer andre prosjekter der det er skiftet ut ledninger av asbestsement.
4195	Uteområder kommunehuset	487 419	0	965 000	Del 2 av prosjektet, parkeringsplass og grøntanlegg på vestsiden av kommunehuset er oppgradert. Arbeidet har bestått av utskifting av kantstein og beplantning, og ny asfalt. Parkeringssplasser er oppmerket og skiltet. I tillegg er det opparbeidet gangforbindelse mellom Kyrkjeveien og Randabergveien. Det gjenstår noe arbeid med vegetasjon mot Kyrkjeveien.
4207	Sande-Tungenes avh av g/s	21 126	0	0	Gjelder utskifting av vannledning og ny avløpsledning fra Tungenesveien til Mekjarvik. Anlegget er ferdig prosjektert, og det ble gjennomført arkelogisk utgraving i 2018.
4404	Tungenes - Mekjarvik	79 110	0	5 203 000	
4237	Pumpestasjon Ryggveien	391 700	0	960 000	Planlegging og prosjektering er gjennomført i 2018, kommer til utførelse i 2019.
4249	Utbyggingsområde Øvre Grødem	1 417 140	0	667 000	Opparbeidelse av vei, vann, avløp og renovasjonsanlegg. Det gjenstår noe arbeid før prosjektet er sluttført.
4269	Vannledning Ryggveien	3 787 347	5 000 000	3 070 000	Langs Ryggveien, mellom Randabergveien og E39, er vannledning skiftet ut. Ledningen er av material asbestsement. Arbeidet har pågått i 2018, og slutføres i 2019.
4271	Renovering pumpestasjoner	241 224	0	700 000	Det er gjennomført renovering av avløpspumpestasjon i Valahaug.

NR.	PROSJEKT	REGNSKAP	BUDSJETT VEDTATT	REVIDERT BUDSJETT	KOMMENTARER
4317	Riving Randaberg- fjellet	342 899	0	0	Det er utført tiltak for å tilrettelegge Randabergfjellet for ferdsel for alle.
4415	Utstyr og maskiner	296 100	600 000	600 000	Det er kjøpt inn fartsmåler, sopeaggre- gat til traktor og ny plenklipper. I tillegg har vi solgt utstyr som vi ikke benytter.
4416	Nytt VA-anlegg og bredbånd til Tungenes Fyr	0	1 200 000	1 200 000	Det er startet planlegging av tiltaket, men det er ikke slutført.
4423	Giljaskogen	89 854	0	0	Det er gjennomført opprydningsar- beid etter trefelling, samt arbeid med overvannshåndtering.
4802	Miljøundersøkelse kystvann (480/3530)	107 225	0	0	Det er gjennomført miljøundersøkelse på tre steder langs kysten i Randaberg. Er en del av vannmiljøforvaltningen.
4409	Tiltakspakken - vedlikehold	207 661	0	0	Alle tiltakene gjelder midler fra tiltakspa- kken vi mottok i 2016. Alle prosjektene er slutført.
44090	Vedlikehold vei	281 470	0	0	
44092	Vedlikehold Bygg	640 769	0	0	
44094	Tiltakspakken- Randaberghallen	241 750	0	0	
44221	Fortau Kyrkje- eien-Randaberg- veien	93 364	0	0	Dette er tiltak i bymijøpakken, kostnader dekkes av pakken.
44222	Intensivbelysning Visteveien	34 990	0	0	
44223	Utbedring kry- ningpunkt Var- heiveien	74 048	0	0	
44224	Siktutbedring Goa Skole	37 601	0	0	
44225	Belysning under- gang Goa Skole	14 635	0	0	
44226	Utbedring krysn- ingspunkt Grødem Skole	62 955	0	0	
44227	Kvernbekkeveien sykkeltiltak	171 482	0	0	
	Tiltakspakke 2017, uteområde barne- hage	104 960	0	0	Alle tiltakene gjelder midler fra tiltakspa- kken vi mottok i 2017. Alle prosjektene er slutført.
	Tiltakspakken 2017, uteområde skoler	-104 960	0	0	
	Tiltakspakken 2017, vei	756 456	0	0	
	Tiltakspakken 2017, bygg/uteom- råde idrettsanlegg	173 378	0	0	

NR.	PROSJEKT	REGNSKAP	BUDSJETT VEDTATT	REVIDERT BUDSJETT	KOMMENTARER
	Tiltakspakken 2017, kulturbygg	-524 456	0	0	
	Overvannstunnel Haukhammaren	-1 233 561	0	0	Det er krevd inn anleggsbidrag jf. utbyg- gingsavtaler.

Nøkkeltall

Det finnes mange nøkkeltall for tjenesteområdet, her tas det med et lite utvalg:

NØKKELTALL	2016	2017	2018
Areal kommunal bygningsmasse [m2]	69 500	71 500	72 000
Antall kommunale boliger [stk]	178	172	179
Antall framleieboliger [stk]	59	31	20
Vannmengde [m3]	1 751 300	1 866 100	2 020 689
Avløpsmengde [m3]	1 043 000	1 324 484	1 167 977

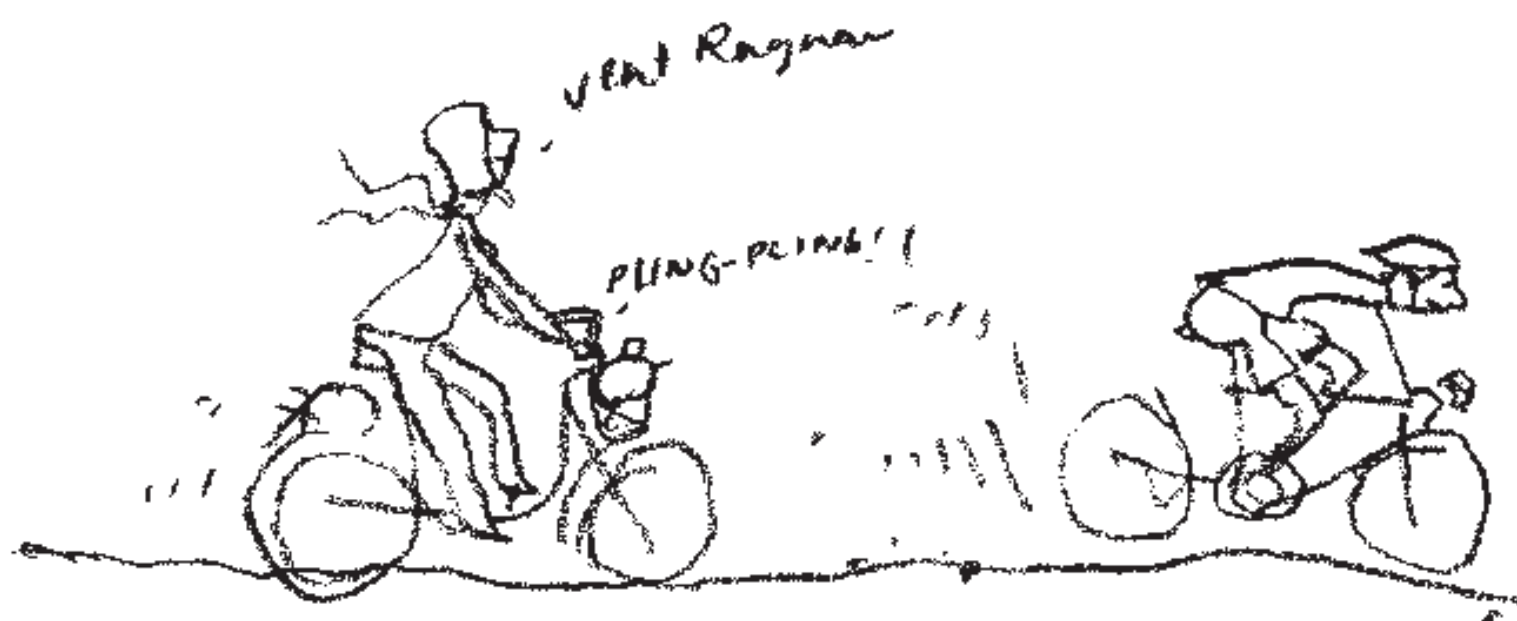
Tabell: Avfallsmengder, hentet fra statistikk for IVAR-kommunene 2018:

AVFALLSMENGDER	RANDABERG		IVAR-REGIONEN TOTALT	
	Totalt [tonn]	Per innbygger	Totalt [tonn]	Per innbygger
Våtorganisk avfall	1 126,1	102,0	27 971,7	86,9
Hageavfall	162,8	14,7	4 437,1	13,8
Trevirke, inkl. impregnert	252,5	22,9	11 567,0	35,9
Papp/ papir/ kartong	506,7	45,9	14 252,6	44,3
Metall	108,9	9,9	4 268,2	13,3
Glass	108,5	9,8	3 102,9	9,6
Plast	120,2	10,9	3 141,7	9,8
Tekstiler	70,1	6,3	2 297,5	7,1
EE-avfall	72,0	6,5	3 766,8	11,7
Farlig avfall	30,7	2,8	1 413,4	4,4
Bildekk	0,2	-	6,9	-
Gips	26,0	2,4	1 140,5	3,5
Rene masser	78,2	7,1	3 048,2	9,5
Inerte gjenst./ byggevarer	91,4	8,3	4 097,5	12,7
Fritidsbåter	0,3	-	11,0	-
Omsatte Byttebu-varer	18,1	1,6	679,3	2,1
Asfalt	1,2	0,1	49,2	0,2
Restavfall	1 296,7	117,4	43 636,1	135,5
Totalt	4 070,6	368,6	128 887,3	400,3

KOSTRA-TALL

TEKNISK	RANDABERG			GR. 08	ROGA- LAND	LANDET
Husholdningsavfall	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2 289	2 451	2 605	2 465	2 540	2 686
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	48,6	49,5	50,5	43,1	46,4	41,5
Selvkostgrad (prosent)	100	100	100	0	0	74
Kommunal vannforsyning						
Selvkostgrad (prosent)	100	100	100	0	0	104
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	1 724	1 752	1 670	2 733	2 767	3 248
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,63	0,63	0,63		0,66	0,61
E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)	100	100	100		99,5	98,2
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	30	30	30		22,2	29,9
Kommunalt avløp						
Selvkostgrad (prosent)	100	100	100	0	0	110
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	2791	2910	2773	3527	3202	3743
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	1,3	1,24	1,3		0,54	0,62
Bolig						
Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	237	203	199	5 289	7 558	109 678
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	22	19	18	17	16	21
Andel kommunale boliger som er tilgjengelige for rullestolbrukere (prosent)	39	35	36	55	45	48
Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	2 099	1 340	810	873	1 229	1 490
Lønnsutgifter per eid kommunal bolig (kr)	5 348	5 267	6 022	9 555	10 730	10 347
Andel nye søkere som har fått avslag på kommunal bolig (prosent)	60	37	60	28	24	33
Husstander i midlertidige botilbud i mindre enn 3 måneder (antall)	3	6	11	114	385	3 549
Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	1,8	1,2	2,6	1,7	1,1	1,3
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra Husbanken per 1000 innbyggere (antall)	21,5	16,8	15	13,8	14	15,7
Samferdsel						
Andel km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for av alle kommunale veier (prosent) ⁵	91,1	97,8	88,9	16,6	20,1	16,9
Andel kommunale veier og gater med belysning av alle kommunale veier og gater (prosent)	91,1	89,1	100	68,2	91,5	64,1
Utgifter til vedlikehold av kommunale veier og gater av totale nto. dr.utg. til kommunale veier og gater (prosent) ⁴	10,1	11,6	9,1	29,7	28,8	28,9

TEKNISK	RANDABERG			GR. 08	ROGA-LAND	LANDET
	2016	2017	2018	2018	2018	2018
Samferdsel						
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke av alle kommunale veier og gater (prosent) ²	8,9	10,9	0	19,5	6	27,1
Brutto driftsutgifter til samferdsel per innbygger (kr)	786	932	901	1368	1257	1770
Brutto driftsutgifter til gatebelysning langs kommunale veier og gater per kilometer belyst vei (kr) ¹	15 634	15 634	28 198	20 923	21 452	23 696
Brutto investeringsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kr)	190	543	1759	1396	1260	1205
Antall km tilrettelagt for syklende som er et kommunalt ansvar (km) ³	41	45	40	366	651	6377
Netto dr.utg. til komm. veier og gater per innbygger (kr)	654	779	815	983	887	1123
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)	157 978	185 870	200 222	135 563	130 187	158 785
Brann og ulykkesvern						
Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr)	822	930	772	1 045	1 015	1 167
Brutto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr)	776	894	712	801	846	937
Brutto dr.utg. funksj 338 per innb., konsern (1000 kr)	46	36	60	244	169	231
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)	622	702	713	783	811	847
Netto dr.utg. til funksjon 338 pr. innbygger, konsern (kr)	-41	-49	0	76	79	72
Netto dr.utg. til funksjon 339 pr. innbygger, konsern (kr)	663	751	712	707	732	776
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere (årsverk)	0,69	0,66	0,68		0,64	0,7
Årsverk til forebygging, funksjon 338, per 1000 innbyggere (årsverk)	0,16	0,16	0,17		0,19	0,23
Årsverk til beredskap, funksjon 339, per 1000 innbyggere (årsverk)	0,53	0,5	0,51		0,45	0,47
Antall bygningsbranner (antall)	3	2	3	181	210	3 303
Antall A-objekt med tilsyn i løpet av året (antall)	5	10	6	458	468	7 701
Antall bygningsbranner (antall)	3	2	3	181	210	3 303
Antall A-objekt med tilsyn i løpet av året (antall)	5	10	6	458	468	7 701
Eiendomsforvaltning						
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	8,1	7,7	10,1	8,7	8,7	9
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	128	140	206	257	244	303
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	4,64	5,35	5,31	4,65	5,17	4,95
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	56	57	84	78	132	110
Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter (kr)	636	571	624	579	558	580
Herav utgifter til renhold (kr)	208	195	194	169	157	159

**Randaberg
kommune**

www.randaberg.kommune.no